¶ Celeberrimi ac excellentiſſimi diuini humaniqꝫ
iuris Monarche Nec non immortali ingenij et
memorie munere prefulgentis generoſi Equitis
Apoſtolici ac inuictiſſimi Arragonum Regis con-
ſiliarij meritiſſimi. D. Andreae Barbatiae cōmē-
taria trutinatiſſime ac lucubratiſſime cōgeſta ⁊ ca-
ſtigatiſſime cōſcripta in titulū de Foro competenti
vſqꝫ ad titulum de litis conteſtatione Incipiunt
feliciter.

Continuatur ſic
ſm Goffredum. quia rei ad
iudicia uocati frequenter ex
cipiunt de foro ⁊ ſolet ple-
rūqꝫ dubitari ꝙ forum ſic ex
cipiens ſequi debeat. ideo ſe
quitur Rica de foro cōpeten
ti. Et de materia habetur
xxvj. di. iij. q. vj. vj. q. iij. xi. q. i. xxi. q. v. per totum
repetitur in. vj. ⁊ clementinis. Sequitur hanc cō-
tinuationem do. Anto. ⁊ do. Car. Sed. d. Pet. d
anchar. ſic continuat dictum eſt ſupra de iudicijs
in genere verum q2 ad iudicium vocati ſepe con-
tra iuriſdictionem obij ciunt iō corām quibus iudi
cia agitentur ⁊ rei inuiti trahantur ponitur hec ru-
brica preſertim. n. actor conſiderare debet vt liti-
get coram iudice competenti q2 licet oēs exceptio-
nes vigore cōſuetudinis uel ſtatuti contra ſententi-
am excludantur nec opponi poſſint tamen exceptio
de incōpetentia iudicis ſalua manet ⁊ dicit eſſe ſin-
gularem glo. in cle. i. de ſequeſtratione poſſeſſionis
⁊ fructu. ¶ Sed tu pro illa glo. allega tex. in. l. ij.
§. i. ff. qui ſatiſdar. cog. quē tex. alleg. ibi Bar. qui
idem uoluit in. l. i. §. per vim. ff. ꝙ ui aut clam quem
tex. allegauit pro ſingulari do. car. in. d. cle. i. ⁊ alle-
go tex. ⁊ glo. de quo facit feſtum Angel. in. l. non
erit. §. dato. ff. de iure iuran. ⁊ allego text. in. l. i. ff. d
hijs qui not. infa. ⁊ ibi Ang. ⁊ tex. in. l. ſi procura-
tor ⁊ in. l. deportatoꝝ. C. de penis ⁊ in. l. ij. §. fi. ff.
co. ⁊ in. l. ſcire opꝫ. §. fi. ff. de excu. tu. ⁊ vide alia iu-
ra ad hoc pulchra que cōiter non ſunt allegata per
aliquē que ego accumulaui in. c. at ſi clerici. ē. titul.
proximo in prin. ¶ Sed do. abb. aliter hic continu-
at vꝫ tractaturus actor de ſingulis actibꝰ ⁊ ꝑtibus
iudicij. quia ante alium actuꝫ iudicialeꝫ dꝫ diſcuti
de incōpetētia fori iuxta not. in. c. inter monaſteriū
de re iudi. ⁊ in. c. pe. de excep. iō premittit iſtā Ricā
q2 poſito fundamēto ponit̄ edificium. i. q. i. c. prin-
cipatꝰ. ita reſidet hic. d. abb. ¶ Sed tu pondera. q2
iſta continuatio dn̄i Abba. nō. vꝫ. bona ex eo q2 ni-
mis reſtringit iſtum titulū nā iura allegata ꝓ cum
loquuntur i exceptione dilatoria que ſi nō oppona-
tur valet iudicium ut in. d. c. inter mona. cū ſy. ſed
exceptio incōpetētie reddit iudicium nullum ēt ſi
non opponatur vt probāt iura allegata ſuperius
ergo non fuit bona continuatio. ¶ Pondera etiā
quia poſſet opponi de ſituatione huius rubrice q2
videtur ꝙ prius debuit ꝑꝑ incepiſſe de foro cōpetē.
nam iudicium eſt ius dictum ut plene dixi in rubri-
ca. ē. titu. i. Sed clarū eſt ꝙ ante oīa debet haberi
competētia iudicis ſeu fori anteꝗ̄ incohet̄ iudiciuꝫ
debemus. n. prius habere aduertētiam ad princi-
pia vt dicebat auerois ſunt. n. minima quantitate

ſed maxima poteſtate. i. q. i. c. cum paulus ideo vi-
detur ꝙ prius debuit incepiſſe a principio ꝗ̄ a prin
cipiato ⁊ ꝑ ꝯñs debuit prius incipere de foro cōpe
ten. ¶ Vel poſſet ſic continuari. viſo de iure dicto
q2 ſepenumero in ius uocatus opponit ut ius nō di
catur opponendo exceptionem incōpetentie fori er-
go opus fuit videre de foro cōpet. quid autem ſit fo
rum ⁊ quid cōprehendat̄ appellatione fori Hoſtiē.
dicit ꝙ foruꝫ in neutro genere ponitur pro territorio
cuiuſcūqꝫ iudicis ita ꝙ pōt in facinoroſos animad
uertere. l. pupillus. §. territorium. ff. de uerbo. ſi. vn
de tota dioceſis dicitur territoriū epi. xv. q. vij. c. oēſ
baſilice extra ꝗ̄ territorium impune nō paret̄. c. ij. d
conſtit. lib. vi. l. fi. ff. de iuriſdictōe om. iud. forus ue
ro in maſculino genē dicit̄ locus ubi reddit̄ ius uel
dicitur forus a foroneo rege qui primus grecis legē
dedit. c. forus de verb. ſi. ⁊ dic ꝙ altero iſtorum mo
dorū capitur hic pōt. n. intelligi de foro cōpet. i. de-
teritorio cōpetenti ita ꝙ territorium ſit cōpetens ut
quis poſſit ibi cōueniri poſſet etiā itelligi de loco iu
dicij in quo loco iudicij quis debeat conueniri. ſed
primus modꝰ accipiendi verior eſt ⁊ magis conſen
taneus ut in ſequētibus capitulis nō tractet̄ de cōpe
tētia fori reſpectu loci ubi exercetur. ſed de cōpetētia
reſpectu ius dicentis reperiunt̄ tn̄ iſta uocabula in
alia ſignificatione nō tamē quātū ad propoſitū no-
ſtrum. nam foꝝ aliquādo capitur pro loco ubi fiūt
nundine vnde ouidius ait ad fora conueniunt ⁊ ſic
capitur pro mercato. q2 hoīes conueniunt ad uen-
dendū uel emendū. facit illud ꝙ pulchre ſcripſit iu-
uenalis. ipſe dies pulchro diſtinguitur ordine rerū
ſportula deinde forum iuriſqꝫ peritus apollo Et fa
cit illud cathonicū foro te para dicit̄ ēt forus locus
in quo calcantur vue. ſ. calcatorium. Item ſpacia
plana in nauibus vnde virgilius laxatqꝫ foros ⁊ di
citur tunc a ferrendo eo. ꝙ homīes fert Itē dicitur
foramen in naui ꝑ ꝙ remus emtititur a pforādo. q2
perforatur. vnde etiam forus dicitur ſeritorium ex
eo q2 crebro ſit pforatum ad penas. ¶ Dixit tamē
hoſtien. in ſūma huius tit. ꝑ verbum forte ꝙ ſimili
tudinarie dictum eſt forum q2 ſicut in foro venali
conueniunt multi vendentes ⁊ ementes ſeu res ue-
nales ferentes ⁊ deferentes. ſic in iudiciali conue-
niunt multi litigantes ſeu lites ⁊ queſtiones in-
ferentes. ⁊ deferentes ⁊ dubitationes ⁊ diffinitio-
nes exinde ferentes. c. i. de mutu. peti. c. nullus de ꝓ
ſūpt. Ponitur etiam pro burſa. ſed locus in quo iuſ
redditur pretorium uocatur ⁊ etiā uocat̄ tribunal re
ſpectu maioꝝ iudicum qui habēt merum imperium
vt in. l. i. ff. de iudi. In papa tamen dicit ꝙ uocat̄ cō
ſiſtorium ꝙ bene notabis ꝑ dn̄is ſenenſibus qui au
ditorium eorum appellant conſiſtorium. Et dicas
ꝙ appellatione fori. quando materia ſubiecta patit̄
cōprenduntur iuriſdictionalia non ea que ſunt ordi
nis epiſcopalis. c. cum ep̄us de offi. ordi. lib. vi. ⁊ iō
ſi conceduntur inferiori ea que ſpectant ad foruꝫ ec
leſiaſticū de talibus debet intelligi ar. d. c. cum epi-
ſcopus ⁊. d. l. ſi pupillus. §. territorium. ff. de uer. ſi.
ꝙ eſt bene not. ſm do. auto. hic pro priuilegiis in q
bus conceduntur inferioribus ea que ſpectant ad
forum eccleſiaſticū ⁊ ita reſidēt omnes hic. Tu ue
ro pōdera quia ſi nos capimus foruꝫ in genere ma
ſculino pro loco in quo litigatur vt habetur in. c. fo
rus de verbo. ſigni. tunc non vendicabit ſibi locum

BIBL. GERAL DA UNIVERSIDADE DE COIMBRA
10-553

iſtud dictum Hoſtien. Si vero capitur forū pro in
dicis territorio. vt in. d. l. pupillus. §. territoriū vide
tur mihi ꝙ nō ſit verū dictum Hoſti. ⁊ ſequatiū. qꝛ
imo in tali cōceſſione veniūt iuriſdictionalia ⁊ etiā
ea que ſūt de lege dioceſana. vt viſitare eccleſias ⁊
ſimilia de quibꝰ in. d. c. ſi epiſcopꝰ. de offi. ordi. lib.
vj. ꝙ ſic oſtendo ad oculū. nā ſi quis concedit alicui
territoriū videtur cōcedere imperiū ⁊ iuriſdictionē
ita habeṫ in. l. ſi quādo. C. de bonis vacātibꝰ. lib. x.
ita colligit ibi Bald. qui ad hoc allegat Inno. i. c.
i. ne prelati vices ſuas. ⁊ glo. Bernardi in. c. cū ber
toldus de re. iudi. ⁊ adduco qđ voluit Andreas de
barulo ⁊ etiā Bar. in. d. l. ſi quādo. vbi dicunt ꝙ ſi
princeps donat alicui caſtrū ꝙ videṫ conferre impe
rium ⁊ iuriſdictionē. ⁊ adduco. l. i. in fi. ff. de offi. eiꝰ
cui mandata eſt iuriſdictio. ⁊ l. i. §. cū vrbē. ff. đ offi
cio. ꝑfecti vrb. ⁊ adduco Angel. in. l. i. §. qui māda-
tā. ff. de officio eius. vbi dicit ꝙ ſi concediṫ alicui ca
ſtrū videṫ conceſſum imperiū ⁊ iuriſdictio ex quo ſe
quiṫ ꝙ concedere foꝝ eſt cōcedere imperiū ⁊ iuriſdi
ctionē. qꝛ eſt concedere territoriū. ⁊ per conſequens
habebit imperiū ⁊ iuriſdictionē. ⁊ ſic nō ſolū vide
tur tranſlata iuriſdictio. Sicut ergo videṫ tranſlata
iuriſdictio ⁊ imperium ita videtur tranſlata iuriſdi
ctio ⁊ lex dioceſana. ſi ille in quē concediṫ foꝝ capax
eſt vtriuſq; quia actus actiuoꝝ ſūt in patiente be-
ne diſpoſito. vt dixit Ariſtoteles in ſecundo de ani
ma. ⁊ maxime qꝛ beneficiū latiſſime interpretaṫ con
tra cōcedentē. c. olim. de verbo. ſigni. l. beneficiū. ff.
de conſtitutio. principū. ⁊ ꝑ cōſequēs ſi alicui epiſco
po conceditur foꝝ in aliquo loco non ſolum ibi ha-
bebit forum cauſarum. ſed ēt poterit viſitare eccle-
ſias ⁊ alia facere que ad legem dioceſanam ſpecta-
re videnṫ quicquid dixerit Hoſti. ⁊ alij. Quinimo
plus auſus ſū dicere ꝙ ēt videntur tranſire ea que
ſunt fori conſcientie ⁊ in argu. adduco tex. quem re-
puto valde ſingularē in. c. ꝙ aūt. in ver. a non ſuo iu
dice de peniten. ⁊ remiſſ. ⁊ iſta menti comenda circa
continuationē huiꝰ rubrice. ¶ Poſſet nihilominus
dari noua continuatio ⁊ iudicio meo preſtantior eſt
omnibus alijs. videlʒ poſtea ꝙ̄ iuriſlator tractauit
de iudicijs qꝛ potiſſima pars iudicioꝝ eſt iudex. vt
eſt glo. ſing. in. l. ſi procuratorē. ff. de procuṙ. ideo vi
ſo de iudicijs. videndū ē de competētia fori. Et cir
ca hanc competentiā adduco vobis vnū ꝙ opercꝑ-
cium eſt ſentire. nam Innocen. in. c. cumana eccle-
ſia de electio. dixit ꝙ ſi q̄s petat copiam actorum a
iudice cum proteſtatione ꝙ non intendit ꝑ hoc in iu
dicem vt competentem conſentire ꝙ iſto caſu pote-
rit iudex illū punire vt contumacem ⁊ fatuus ē ita
opponere niſi addijciat iſta verba vʒ. niſi quatenus
de iure debeo vel teneor qꝛ tunc non poterit vt con
tumax puniri. ita refert Angel. ſe in contingentia fa
cti allegaſſe ſemel contra quendam magnum aduo
catum qui de hoc fuit valde miratus. ita refert in. l.
non videṫ. ff. de iudicijs. ego adduco tex. valde ſin
gularē pro hac doctrina. in. l. ij. i. verſi. ꝑtinaciter. C
ſi quis decuriali vel coartali quem tex. ad hoc pon
derauit ibi Bald. pro illo dicto Innocen. ⁊ illud re
tulit excellens doctor Lodouicus romanus in. l. q i
aliena. §. fi. ff. de acquiren. here. pro certo mirandū
eſt ꝙ cum ſūmam minerue arcē tranſcēdiſſe videaṫ
non allegauerit tex. in. c. ex parte. el primo. in verſi.
ad intelligendam in verbo ſtare noluit iuri infra de

verbo. ſigni. quem tex. ad hoc propoſitum allegauit
Ange. in loco extraneo vʒ conſilio. 215. incipiente in
cauſa accuſationis tene menti perpetuo. ¶ Et circa
hanc competentiā iſtas colligo vobis limitationes
auditu ⁊ recitatione dignas. vidi dubitari de facto
hic debitor quidā vt ſuſpectus ⁊ fugitiuus captus
fuit a poteſtate ad petitionem creditoris opponebaṫ
de incompetentia ⁊ petebatur illum relaxari conſu-
lui ꝙ vbi eſt periculū more ꝑꝑ fugā nunꝙ̄ admittiṫ
exceptio incōpetentie ⁊ adduxi elegans ꝯſiliū Pe
tri de ancha. 190. ⁊ adduxi glo. ſing. in. l. nullus. C. đ
iudeis. ⁊ qđ habetur in. l. ait pretor. §. ſi debitorē. ff.
que in frau. credit. per Barto. ¶ Secūdo nō habet
locum exceptio incompetentie ſi iudex eſt incompe-
tens ſuper principali. qꝛ ſuper incidenti bene poterit
pronunciare ⁊ valebit pronunciatio ſuper incidenti
iſtud voluit glo. in. c. fi. de reſcriptis. probatur in tex.
meliori de corpore iuris in clemen. i. de reſcript. ⁊ eti
am probatur in. c. diſpendia. eodem titu. lib. vj. di-
xit tamen belliſſime Specu. practicam eſſe ꝙ iudex
prius pronunciet ſuper incidenti ⁊ poſtea pronunciet
ſe incompetentem ita dixit in titu. de exceptionibꝰ.
§. iuxta. verſi. ix. ⁊ poteſt poni exemplum. Iudex de
legatus eſt incompetens vigore reſcripti ſuper prin
cipali nihilominus poteſt condemnare in expēſis im
petrantem. ideo prius condemnabit in expēſis ⁊ po
ſtea pronunciabit ſe incompetentem pro certo non ē
practica hec neceſſaria ⁊ confunditur per. c. cum ap
pellationibus friuolis de appellatio. lib. vj. ⁊ per. l.
paulus. ff. de re iudi. ⁊ per. c. vt debitus de appellat.
⁊ illam practicam. Specu. damnauit dominus Ab
bas in. c. fin. de reſcript. ⁊ etiam Ioan. de imo. in. l.
iudex poſtꝙ̄. ff. de re iudi. vide que ego dixi in. d. c.
fi. ⁊ in cle. i. de reſcriptis. ¶ Tertio limita niſi iudex
pronunciaſſet ſe competentem nec fuiſſet ab eo ap-
pellatum. quia actus poſtea ab eo geſtus valebit nō
obſtante incompetentia ſingulare dictum fuit Inno
cen. in. c. ſuper litteris. de reſcript. voluit Lapus Ab
bas in. c. i. eodem titu. lib. vj. qđ dictum Dominicꝰ
ibi reputat ſingulare voluit Angel. in. l. ij. ff. ſi quis
in ius vocatus non ierit ⁊ in. l. i. C. ſi a non compe-
tenti iudice. vide que plene dixi in. d. c. ſuper litteris
¶ Quarto limita non habere locum in electione ro
mani pontificis. quia ſi electus eſt a duabꝰ partibꝰ
d. cardinaliū remoueṫ exceptio incōpetentie con-
tra eius electionem. ita probatur in. c. licet de euitā
da de elec. vnde non poterit opponi incompetentia
cardinalium. vide ibi dominum Anto. ⁊ alios. idem
voluit Bald. in additionibꝰ Specu. in titu. de exce
ptio. ⁊ eſt ratio quia in illo actu proceditur ſm̄ me-
rum ius nature nec ex toto ſubijcitur iuri poſitiuo.
ſecus ſi opponeretur exceptio nature ſcilicet ꝙ car-
dinales non conſenſerunt. ¶ Quinto limita ſi non
eſſet perſona cum qua iudicium nullitatis incōpetē
tie intentari non poſſet vt eſt papa cui creatura om-
nis ſubdita eſt conditori enim canonis. vt dixit In
nocen. in. c. i. de conſtitu. ſubdita eſt omnis creatu-
ra. c. cuncta. per mondū. ix. q. iij. ideo non poſſet op
poni exceptio ꝙ papa ſit incompetens. ¶ Sexto limi
ta niſi eſſet talis actus qui non tenderet ad preiudi
cium vocati. quia licet quis non eſſet ſubditus iu-
riſdictioni iudicis eum vocantis tamen actus vale
ret ⁊ teneret. tex. eſt multum peregrinus in. l. non tā
tum. §. ſenatus. in ver. preſides prouincie cognoſcūt

licet heres nō ſit eius prouincie.ff.de fideicō.liber.
vbi eſt caſus mirabilis ſm vnū intellectū vt ibi di
cit Ang.ꝙ nullo mō ſubditus iuriſdictiōi vocātis
vocari pōt p iudicem ordinariū ⁊ actus p eū geſtuſ
tenet.⁊ rō eſt ſm eū3.qꝛ actus ille nō tendit ad pre
iudiciū vocati.⁊ p cōſequens nō obſtabit exceptio
fori iudicis incōpetentis.tene mēti quia tibi eſt no
uum. ¶Septimo limita.nam iudex ſecularis quo
ad clericū eſt incōpetens.c.ſi diligenti.ī.eo. tamen
ſi ſecularis iudex citat clericū ꝙ cōpareat cora3 eo
ad videndū cōfectionē inuētarij ꝙ talis citatio va
let ⁊ tenet.nec poteſt infringi tāꝙ facta fuerit ab in
cōpetēti ita eleganter dixit Ang.in.l.i.§.hec ſtipſo
ff.ſi cui plus ꝙ p legē falci. dicit tñ ibi ꝙ ſi ō facili
poſſet haberi copia ſupioris ipſius clerici ꝙ iudex
laicus corā quo debet cōfici inuētariū deberet ſcri
bere illi ſupiori ꝙ moneat illum clericū ſi ſua puta
uerit īterepſſe vt cōpareat corā dicto iudice laico ad
videndū confici inuentariū.⁊ eſt via tutior ſm eum
tamē prima pratica valida eſt ⁊ procedit ō iure ſm
eū.ſequit ibi Jo.de imo.vt merus relator.¶Ego
adduco ꝙ voluit Pe.de anch.i.c.ſignificaſti.ī.e.
vbi querit quidā petit ſe īmitti in poſſeſſionē ex edi
cto diui adri. ō quo ī.l.fi.C.de edi.di.adri.⁊ facit
proclama quicūq3 ſua putauerit intereſſe cōpareat
vt voluit glo.ſing.in.l.ea quidē.C.ſi mancipiū ita
fue.alie.Modo cōparet clericus.Dubitat ſi proceſ
ſus factus coram laico valeat.refert quendā ſolēnē
doctorem cōſuluiſſe in cōtingentia facti proceſſum
nō tenere p.d.c.ſi diligenti.nō tamē cōmemorat in
indiuiduo nomen conſulentis. Ipſe vō diſtinguit.
Aut clericus poſſidebat res hereditarias. tunc cen
ſet reus.⁊ iſto caſu proceſſus nō tenet p.d.c. ſi dili
gēti.Aut nō poſſidebat.⁊ tunc cenſet actor.⁊ valet
⁊ tenet proceſſus p.c.ſi clericus laicum.ī.eo.⁊ dicit
eſſe dictū ſuum nouū. Et vidi ſolennē doctorē do.
Jo.ō anania archidiaconū Bononie meritiſſimū
magnificantē Pe.de anch.ſup iſto dicto in.d.c.ſi
gnificaſti.nec aliud allegabat. Sed idem do.Pe.
ī repet.c.ea que.de reg.iu.li.vi.ī.xvij.qōe. format
eandē qōnem.⁊ dicit ꝙ ille doctor cōſulēs fuit do.
Raynerius de mōte vbiano egregius aduocatus.
¶Pro certo mirandū eſt de tāto doctore ꝙ nō vi
derit Bar.in cōſi.incip.Diambra porrexit.vbi tā
git an cleric⁹ poſſit a laico iudice citari qñ qs mit-
titur in poſſeſſionē ex edicto diui adriani ⁊ tenet ꝙ
ſic ſi ipſe nō poſſidebat ſ3 erat creditor vt ibi vide
p eum.⁊ p conſequēs non fuit dictum ſuum nouū.
Et miror ꝙ non vidit Bal.in.l. ſi teſtamēta.C.ō
teſta.vbi dicit.Statuto cauetur ꝙ legata non va-
leant niſi inſinnentur cora3 capitaneo populi meſſa
nenſis.Modo quidam clericus fuit inſtitutus in te
ſtamento in quo fuerunt legata relicta quibuſdam
laicis qui petunt inſinuationē legatorū.⁊ fecerunt
citari ipſum heredem clericū coram vicario capita
nei quo non cōparente iudex pronunciauit dicta le
gata inſinuata eſſe.an valeat talis pronunciatio.vi
detur ꝙ non.quia clericus non potuit trahi directe
vel indirecte ad forum ſecularem p.d.c.ſi diligenti
¶Jn3riū videt.nā ſi hoc eſſet ſeqret ꝙ dicta le-
gata non valerent cum inſinuari non poſſent. alius
enī quā iudex cauſe citare non poteſt.Nō obſtat ꝙ
iudex laicus debet ſcribere iudici eccleſiaſtico vt ci
tet ſuum clericum vt compeat ad opponendum de

inſinuatione.nam aut citabit ꝙ compeat in curia
epali.⁊ hoc eſt impoſſibile.quia nec p formā ſtatu
ti nec de iure cōmuni eps habet hanc iuriſdictionē
cognoſcendi ſup hac inſinuatione vt in.d.l.teſtā.⁊
in.l.conſulta.eo.ti.⁊ in.l.repetita.C.de epi.⁊ cleri.
Aut citabit clericum vt compeat coram iudice ſecu
lari.⁊ hoc videt impoſſibile p.d.c.ſi diligenti. deci
dit ꝙ dicta inſinuatio valet.quia ſup talibus ē iu
dex cognoſcens ſecularis non autem aliquis iudex
eccleſiaſticus.Si ergo eſt iudex cauſe ⁊ p cōſequēs
omniū que dicte cauſe debent adeſſe.⁊ quilibet vo
lens opponere ſiue ſit clericus ſiue ſit laicus optet
ꝙ opponat corā eo qui eſt iudex cauſe.l.a diuo pio
§.ſi ſup rebus.ff.de re iudi.Citatio que fit de here
de non eſt ſimplex nec abſoluta citatio ſed poti⁹ cō
dictionalis in effectu.ſ.ſi vult ſe opponere.ſi aūt nō
opponit ſe non eſt aduerſarius vt in.d.l.ea quide3
in glo.ideo talis citatio omnes aſtringit.c.fi.q ma
tri.accu.poſ.c.fi.de elec.li.vi.⁊ potius vr citat⁹ ad
voluntatē vel veritatē exquirendam ꝙ ad cauſam.
Jdem ſi citatus eſſet forenſis quia iudex bene pōt
citare forenſem intra ſuum territoriū. Jta dicit fu
iſſe conſultum Peruſij p antiquos ſapiētes.Ego
pro hoc dicto dico fore caſum meliorem de iure in
.d.l.nō tantū.§.ſenat⁹.ff.de fideicō.liber. ¶Octa
uo limita niſi eſſent tres ſentētie vniformiter late
qꝛ tunc non poſſet opponi exceptio incōpetentie pp
auctoritatē illax triuꝫ ſniax. glo.eſt ſing. in cle.i.
de re iudi.de quo dicendū vt ibi.¶Nono niſi ſnia
lata a non ſuo iudice fuiſſet confirmata p ſupiore3
ex certa ſcia.quia tunc non poſſet opponi nullitas ī
competētie.allegat ſingulare dictū Jnno.in.c.i.de
confir.vti.vel inuti. Sed Bal.ī.l.i.C. ſi a nō com
pe.iudi.ad fi.querit an ſnia lata a falſo iudice dele
gato poſſit ratificari p ordinarium cuius noīe exer
cita eſt.⁊ decidit ꝙ nō p glo.ordi.vt ī.l.inſtar.C.de
iure fiſ.li.x.qꝛ hoc negociū nō ſpectat ad ratifican
tē ratificatione ſed mādato.iō optet pcedere dele-
gationē.⁊ idē dicit eſſe in iuriſdictiōe ordinaria ſu
peruenīente nō habenti qꝛ initiū debet ſpectari. ideo
nō cōfirmat ſ3 eū actus iā geſtus.Sed cōtra dictū
Bal.ego allego glo.in.l.i.C.q pro ſua iuriſdic. vi
de que dixi circa hoc in.c.ex pte decani.de reſcrip.
⁊ vide Bal.in.l.falſus.C.de furtis. ¶Decimo li
mita niſi iudex a pricipio eſſet incompetens ſed pē
dente proceſſu eſſet adept⁹ iuriſdictiōe3.qꝛ tūc pro
ceſſus cōfirmabitur.nec obſtabit exceptio incompe
tentie.iſta eſt glo.ſing.in.l.i.C.qui pro ſua iuriſdi.
vide ibi ſcribentes.¶Xj.limita niſi iudex incōpe-
tens delegaſſet cām cuidā habēti iuriſdictione3 or
dinariā nō tñ in illa cauſa ⁊ ptes ſcienter litigaue-
rint ꝙ nihilomin⁹ valet iudiciū.ita dixit glo.in.l.i.
C.qui pro ſua iuriſdic.qꝛ valet tāꝙ factū corā ordi
nario ex iuriſdictione prorogata non tanꝙ cora3 or
dinario.de quo vide p ſcribētes. ¶Xij.limita niſi
aliquis inferior epo haberet iuriſdictionē in cleri-
cos vel ex pſcriptione.vel priuilegio vel ꝯſuetudine
⁊ clericus ille fuiſſet conuent⁹ vel inquiſitus cora3
proprio epo ⁊ nō coram illo iudice inferiori nec op
poſuiſſet incompetentiā.qꝛ tunc valeret proceſſus
cōtra illum clericū factus coram epo.Nec obſtaret
ꝙ non interuenerit cōſenſus illius iudicis iuxta.c.
ſignificaſti.ī.eo.qꝛ tunc nō reqrit qñ aditur ſu⁹ iu
dex naturaliſ.qꝛ res ō facili reuertit ad ſuā naturā

c.ab exoꝛdio.xxxv.di.cū ſi. Ita conſuluit dñs ⁊ cō ſiculus meus Abbas in cōtingentia facti i cōſilijs ſuis in oꝛdine meo cōſi.xxvi.incip. Attingam predi cta dubia concluſiue. ¶ Xiij.limita nō habere locū in epō expulſo a pꝛopꝛia ſede.qꝛ tunc in foꝛo alieno poterit expulſoꝛes ⁊ fautoꝛeſ eoꝝ citare ⁊ excōicare nec poterit opponi exceptio foꝛi incōpetentis.tex.ē ſing.in cle.i.de fo.compe. ¶ Xiiij.limita nō habe re locum in epō expulſo.quia in alieno foꝛo poterit ſubditis pꝛopꝛijs reddere ius. ſimilis eſt tex.in.d. cle.i. ¶ Xv.limita non habere locū in ſtatuto popu li.poterit enī ſtatuere populus ꝙ reus ſequaꝛ foꝛuꝫ actoꝛis.ita ſingulariter dixit Bar. in.l.iuris oꝛdi nē.C.de iuriſdi.om.iu. ¶ Xvi.limita nō habere lo cū in vagabūdo quia poterit puniri in foꝛo in quo depꝛendiꝛ.nec poterit petere ſe remitti ad foꝛū com petentē.glo.eſt in.l.eius.ff.ad munic.⁊ in.l.iiij.§.p toꝛ ait.ff.de dam.infec.⁊ in.l.i.C.vbi de crimi.agi opoꝛ.⁊ in.l.heres abſens.ff.d iudi. ⁊ ibi dicit bal. ꝙ multi ribaldi ſuſpendūtur in ciuitatibus alienis ſequiꝛ Jo.cald.in.c.i.de rap. aliter tamē ſentit ibi Innoc.diceꝛ in.c.fi.ſ.eo. ¶ Xvij.limita niſi iudex pꝛonunciaſſet territoꝛiū eſſe ſuū. qꝛ tūc pꝛeiudica ret pti lꝫ non pꝛeiudicaret iudici illius territoꝛij.qꝛ ſi nō fuit appellatū poterit ibi conueniri nec admit teꝛ exceptio incōpetentie elegās dictū fuit Inno. in.c.ſup lr̄is.d reſcrip. ¶ Xviij.limita niſi iudex ci taret in alieno territoꝛio eſt tamē dubium egens de claratione ceſaris vt p Ange.in.l.fi.ff.de iuriſ.om. iudi. Bart.in.l.i.ff.de requiren.reis ſcribentes in clemē.paſtoꝛalis.de re iudi. ⁊ in.c.romana.§.con trahentes.eo.ti.li.vi.⁊ in.c.ij.de conſtitu.eo.libꝛo cum ſimili. ¶ Decimono limita niſi partes pꝛoꝛo gaſſent expꝛeſſe ꝙ delegatus in vno loco cognoſce ret in alio.quia tunc non poſſet opponi incōpetētia ſimilis eſt tex. in.c. ſtatutum.§.in nullo. de reſcri ptis in.vi.in verſic.expꝛeſſus ad id partium conſen ſus ſm Ange.in.l.fi.ff.de iuriſdi.om.iudic. Aliter tamen dixit dominus Abbas in.c.cum oliꝫ abbas. de offi.delega.vide ibi per me. ¶ Uigeſimo limita niſi eſſet iudex oꝛdinarius.quia poſſent partes pꝛo rogare iuriſdictioneꝫ ſuam in alieno territoꝛio. ita voluit Pe.Cy.⁊ alij in.l.ſiqui ex conſenſu.C.de epiſco.audien.vide plene per Bal.in.l.fi.ff.de iu riſdic.om. ¶ Uigeſimopꝛimo limita nō habere lo cū in abſolutoꝛia ab excōmunicatione pꝛopter ei⁹ magnum pꝛeiudicium.quia poterit ferri extra pꝛo pꝛium territoꝛium.ita dixit Inno.per verbum foꝛ te in.c.nouit.de offic.lega. ſequitur Ange.in dicta l.fi.ff.de iuriſdictio.om.iudi. vide que dixi i dicto c.nouit. ¶ Uigeſimoſecundo limita ſi pꝛeſes dua rum pꝛouinciarum abeſt ab vna pꝛouincia ⁊ adeſt in alia. quia in eadem poterit expedire negocium vtriuſqꝫ pꝛouincie. Ita voluit Innocentius in di cto.c.nouit. Angelus in dicta.l. finali. facit quod habetur in.l. ſi vt pꝛoponis.C. quō ⁊ quan.iudex. ¶ XXiij.limita nō habere locū ſi pp ptium conſen ſum iudex dimittit ſolitum locuꝫ cauſaꝝ ⁊ cogno ſcit in alio loco.ita dixit Bal.in.l.fi.ff.de iuriſdi. om.iu.allegat.d.l.ſi vt pꝛoponis. ⁊ ſufficit ſm eum tacitus partiū conſenſuſ.⁊ lꝫ hic dicaꝛ de foꝛo com petenti tñ debet etiā intelligi de loco cōpetēti vt in ferius apiam. ¶ XXiiij.limita niſi eſſet cleric⁹ cōi opīone reputatus laicus q citat⁹ coꝛā iudice ſecula

ri cōpuit ⁊ cōfeſſuſ eſt debitū ⁊ recepit pceptū a iu dice ſeculari d ſoluēdo ꝙ tale pceptū valet ⁊ tenet ⁊ illa cōfeſſio pꝛeiudicat ſibi saltē vt extraiudicialꝛ. Ita pulchꝛe cōſuluit in cōtingentia facti. d.Gaſp de caldari.in ſuis cōſilijs in ti.de fo.cōpe.cōſi.xij. qd accurate addes ad ea que dixi i.c.at ſi clerici.ſ. ti.i. ¶ XXv.limita nō habere locū qñ mittiꝛ edictū p plebanuꝫ in valuis eccleſie catedralis de eccleſia poſita in ſuo plebanatu ſine licētia ſui epi.potuit.n. cōmitti tale edictum in foꝛo alieno. nec admittitur exceptio incōpetentie. Ita pulchꝛe conſuluit d. Do minicus de ſcō geminiano qd cōſiliū inueniꝛ inter conſilia Jo.cal.in ti.de elec.conſi.ij. ¶ XXvi.limi ta nō habere locū in cā reconuētionis. qꝛ foꝛus in cōpetens rōne recōuentionis fit cōpetens.l. cū papi nianus.auten.⁊ cōſequenꝛ.C.de ſen.⁊ interlo.om. iu.c.i.de mutu.per.glo.in.c.at ſi clerici.ſ.de iudic. vide plene dicta ibi.lꝫ ergo requiraꝛ ꝙ foꝛus ſit cō petens p iura allata ſupius. ⁊ p illud qd Uirgilio noſtro venit in oꝛe in pꝛimo Eneidos dū dicit Re giqꝫ hoc dicite vr̄o nō illi iperium pelagi ⁊c. ⁊ ali bi dꝛ Diuiſuꝫ in pꝛopꝛiū cū Joue ceſar habet ⁊ in paſſione dñica dꝛ cū cognouiſſet ꝙ de poteſtate he rodis eſſet.⁊ id apoſtolus gloꝛioſus oppoſuit exce ptionē foꝛi incompetētis allegādo ſe romanū eſſe. nihilominus allegaui vobis iſtos caſus in quibus nō admittiꝛ exceptio incōpetentie ⁊ illa tene menti Et habeatis vnū ꝙ p Jouē gloꝛioſum eſt.ꝙ poſi to ꝙ iudex ſit competens.⁊ ſic foꝝ ſit competēs. tñ ſi modus pꝛocedendi eſt incōpetens poteſt opponi de incōpetentia modi.ponite exemplū iudex ingrit in caſu pꝛohibito compet reus.⁊ negat poſt litē con teſtat. vult opponere exceptionē in hāc foꝛmaꝫ.dñe non poteſtis in hoc crimine pꝛocedere. qꝛ non pote ſtis ſuſtinere pſonā accuſatoꝛis ⁊ iudicis.dixit Ja. but.quē refert ⁊ ſequiꝛ Bal.in.l.licet.C.de pꝛocu. ꝙ iſta exceptio opponi poteſt qñcūqꝫ.qꝛ reddit iu dicium retro nullū cū non ſint in iudicio oēs pſone que ad iudicij ſubſtantiā requiruntꝛ.qd eſt nota di gnum.ergo ⁊ poſt ſniaꝫ poterit opponi de nullitate lꝫ ergo iudex ſit competens. ſi tñ modus pꝛocedēdi eſt incōpetēs iudiciū reddiꝛ nullū.⁊ hāc queſtioneꝫ refert Bal.ibi pꝛidie fuiſſe de facto. ⁊ id nō fuit iu dicatū pꝛo illa pte qꝛ cā erat deſerta ex foꝛma cōſti tutionis eccleſie. ¶ XXvij.limita niſi incidenter eſ ſet iudex incōpetens.qꝛ ſi eſſet competens ſup pꝛin cipali negocio ⁊ ſup incidēti eſſet incōpetens ꝙ ni hilominus poſſet pꝛincipalr pꝛonūciare ſup pꝛinci pali ⁊ ſup incidenti. ponite exemplū in iudice male ficioꝝ qui dūtaxat pōt cognoſcere d crimine ſed nō de cā ciuili ꝙ nihilomin⁹ cognoſcēdo ⁊ pꝛonuncian do de crimine pꝛonūciat ſup cā ciuili incidenter vt fur reſtituat rem quā furatus eſt.ſimilis eſt tex.i.l. interdū.§.qui furē.ff.de furt.vbi Bart.dicit mira bilis eſt iſte tex. ꝙ iudex maleficioꝝ cognoſcat d re ciuili cū d ea nō poſſit ꝯgnoſcere pꝛcipalr.l.ſolem⁹ §.latrunculatoꝛ.ff.de iudic.tñ incidenter poterit co gnoſcere de qōne ciuili deſcendente ex eodeꝫ facto de quo criminaliter cognoſcit iubendo rem reſti tui. vt ibi eſt caſus.⁊ facit.l.iij.§.ſi dicaꝛ.ff.finiū regū.facit qd voluit Cy.in.l.ſiqs a ſe fundū.C.ad l.iuliā.de vi.⁊ ibi vide p Barto.⁊ Bal.⁊ alios lꝫ aliter loquaꝛ ibi Saly.uide Bal.in.l.fi.C.ubi cau ſe fiſcaleſ. Inno.Jo.an.⁊ alios in.c.cū opoꝛteat de

accuſatio. Bal.in.l.is apud quē.C.de edendo.⁊ ui
de eundē in R̄ica.ſ.titu.i.ubi dixit ꝙ hec doctrina
nō hꝫ locum in iudice delegato.uide do.Anto. poſt
alios in.c.qualiter.§.fi.de accuſa. Bald.in.l.ij.C.
ſi a non ꝯpet.iudi.ubi dicit ꝙ ad eundē ſpectat dā
nare ⁊ reformare.uide eundē Bal.i.l.i.in.ij. colū.
C.de appel.ubi dicit ꝙ fur ī eadē ſnīa mittiṫ ad fur
chas ⁊ cōdēnatur ad reſtitutionē reꝝ ablataꝝ. ⁊ dic̄
ponere ſe unū nouū ꝗ̄ ubi imponiṫ pena mortis pt̄
accumulari ciuilis ⁊ criminalis. ¶ Uigeſimooctauo
limita niſi qs daret ſe torquēdū paſſo furtū. qꝛ tūc
paſſus furtū poſſet torquere ⁊ nō eſſet incōpetēſ.iſta
ē glo.ſing.in.d.l.interdū.§.q furē.ſed cōmuniṫ glo.
illa dānaṫ. ¶ Uigeſimonono limita niſi layc⁹ occu-
paſſet rē eccleſie qꝛ nihilomin⁹ poſſet cōueniri coraꝫ
eccleſiaſtico.lꝫ regulariter ſit incōpetēs reſpectu lay
ci.⁊ addi pn̄t oēs caſus qui cōnumeranṫ ꝑ docto.in
c.cū ſit gn̄rale.ī.eo. ¶ Trigeſimo limita niſi qs eſſet
priuat⁹ hō ⁊ cōſuetudo daret ſibi iuriſdictionē qꝛ lꝫ
eēt priuat⁹ nō tn̄ poſſet opponi īcōpetentia.nā cōſue
tudo dat iuriſdictionē homini priuato.iſta ē glo.ī.l.
fi.C.de emācipa. libe. quam Angel. dicit eſſe ſin-
gularē in.l.īmo magis.ff.de legib⁹.ego allego tex.
meliorē de iure.in.c.cū contingat.ī.eo.ita allegat il
luꝫ.Jo.an.ibi. ¶ Trigeſimoprimo limita niſi iudex
nō hr̄et territoriū.ſꝫ haberet iuriſdictionē ī pſonas
vt ē magnific⁹ rector dn̄oꝝ ſcolariū.vt in auctē.ha
bita.C.ne fili⁹ pro patre.⁊ iſta menti cōmēda. ¶ Et
circa iſtam iudicis incōpetentiam qnqꝫ ſunt conſi-
deranda vꝫ perſona.l.ij.C.ſi a nō cōpet.iudic. Res
l.i.eo.ti.cauſa.l.ſi de proprietate.eo.ti.tēpus.l.cū q
§.iudicare.ff.de iuriſdictiōe om.iudi. Locus.l.extra
territoriū.eo.titu. Et oēs iſte cauſe annullāt ſnīam
ita elegāter dixit Bal.in.l.i.C.ſi a non cōpetenti iu
dice. ¶ Et pōdera qꝛ doctores cū eoꝝ honorificētia
videnṫ reſtringere hāc rubricā vt interpretenṫ forū
pro territorio.qꝛ capi ēt pōt pro loco.ponite exēpluꝫ
iudex tulit ſnīam alibi ꝙ̄ in loco deputato a cōſue-
tudine uel a ſtatuto certe ſnīa erit nulla.l.pe.ff.de iu
ſti.⁊ iure.l.cū ſnīaꝫ.C.de ſenten.⁊ interlocu.om.iu.
l.ij.C.de cuſtodia reoꝝ. ¶ Itē pōt etiā iuriſdictio
diuidi ꝑ portas vel ꝑ quarteria.an poterit vnus iu
dex īpedire ſe de porta alteri⁹ dicatis ꝙ nō. īmo op
poneṫ exceptio incōpetentie nō obſtat.l.q̄ro.ff.de ſo
lutio.qꝛ loqtur in ꝯctib⁹ q ex cōuentiōe legē accipi-
unt.l.i.§.ſi cōuenerit.ff.depoſiti.ſꝫ iuriſdictiōes ſūt
publico iure introducte.l.i.ff.de iuriſdi.om.iudi. ⁊
forma data a iure mutari nō pōt pacto priuatoꝝ.l.te
ſtamenta.⁊.l.ꝯſulta.C.de teſta. Non obſtat.l.ſi vt
proponis.C.qn̄o ⁊ qn̄ iudex.qꝛ loqtur in preſide ha
bente plura tribunalia cū ī qualibet ciuitate ſue pro
uincie ſit loc⁹ cauſaꝝ tn̄ ſi citat ad ſnīam audiēdam
in vna ciuitate ⁊ in alia ciuitate fert ſnīam.opponeṫ
exceptio loci incōpetētis.vt in.d.l.ſi vt proponis.ita
pulchre dixit Bal.ī.l.teſtamta.C.de teſta.dixit ta
men Angel.in ſua eleganti repetitione.l.ſi vacan-
tia.C.de bonis vacan.lib.x.ꝙ ſi eſt peſtis in ciuita-
te ⁊ iudex vnius porte abſentauit ſe ꝙ nihilominus
iudex alterius porte poterit ſe impedire de porta al
terius ⁊ per conſequens apparet ꝙ doctores reſtrin
gunt nimis iſtud verbum forum.quia non ſolum ca
pitur pro territorio ſed etiam largius pro loco com-
petenti.⁊ adduci poſſet quod habetur in rubrica.C.
de iuriſdictione omni.iudi.coniuncto dicto Saly.
ibi.vbi dicitur de iuriſdictione omni.iudic.⁊ de fo
ro competenti.ideo hec rubrica.⁊ in vj.⁊ in clemen
tinis habuit originem ab illa rubrica dicit ibi Sa-
lyce.ꝙ non in omni loco poteſt exerceri iuriſdictio.
ideo ſubdit de foro competenti ⁊ ſic capit foruꝫ pro
loco.facit quod dixit hic do.Cardin.in fin.verbis.
Dic melius ſm eū ꝙ capiṫ pro loco iudicij.vel dicit
dic meli⁹ ꝙ capiṫ pro loco vbi qs poſſit cōueniri.qu
īmo plus dico ꝙ ēt capiṫ pro mari.nā ſi capiṫ pro ter
ritorio vt dicūt doctores vr̄ ꝙ eodē mō cōphēdat
mare adherēs territorio iſtud probaṫ in.l. inſule.ff.
de iudi.⁊ ibi dixit Barto. ſe ſemel dixiſſe piſis cō
tra quoſdā piratas q derobabant in mari ⁊ reduce
bant ſe ad quādam inſulā prope piſas ꝙ licet dicaṫ
ꝙ mare eſt cōmune.⁊ per cōſequēs ibi nō poſſent ca
pi.tn̄ illa inſula eſt pars illius prouincie cui adheret
vt ibi eſt tex.⁊ ego adduco glo.valde ſing.in.c.lꝫ de
ferijs.vbi mare cenſetur eē eiuſdem iuriſdictiōis cu
ius ē territoriū adiacēs.⁊ allego.c.vbi periculuꝫ.§.
porro in glo.de elect.lib.vj.⁊ tex.l.i.C.de claſſicis.
lib.xj.quē tex.reputat ſing.Angel.in.d.l.inſule.⁊ ad
duco glo.in.§.rurſus.inſti.de actio.⁊ Bal.in.l.fi.
C.de teſta.⁊ in rubri.ff.de reꝝ diuiſione.⁊ in.c.licet
de ferijs.⁊ in.c.accedens.el ſecundo.vt lite non con
teſta.⁊ in.c.ex litterꝭ.⁊ in.c.licet cauſam de proba.⁊
in.l.ij.C.quēadmoduꝫ teſta.ap.⁊ in.l.i.C.vbi de cri
mine agi.opor.⁊ per conſequens non debet reſtringi
hoc verbum forū. Quinimo etiaꝫ dico ꝙ capiṫ pro
iuriſdictiōe ⁊ ſubtiliter ad oculū demōſtro hec mō.
nam in.c.cū ꝯtingat.infra eod.tangitur de iuriſdi-
ctione que confertur homini priuato ſine territorio.
vt ergo ille caſus congruat huic rubrice ſequitur ꝙ
verbum forum competens non reſtringitur ad terri
torium.⁊ ideo capitur de foro competenti.i.de iuriſ
dictione competenti.⁊ ſic largius capi debet quam
fecerint patres ⁊ dij noſtri tene menti. qa in euum
erunt illuſtriora ⁊ referrentur a multis in rubrica.ff.
de iuriſdi.om.iudi.⁊ in rubrica.C.eo.titu.tacito au
tem auctore erunt profecto aliene laudis fures. vt
eſt tex.ſingularis in.l.hereditatum.ff.ad.l.falci.vo
luit Bald.in preludio feudo. Ideo dicebat Plini
us ſecundus ad Ueſpeſianum benignum ⁊ plenum
ingenui pudoris eſt fateri per quos profeceris. Iteꝫ
obnoxij profecto animi.⁊ infelicis ingenij eſt dēp-
hendi in furto malle ꝙ̄ mutuū redere.⁊ contra iſtos
clamabat Bald.in.l.precibus.C.de impuber.⁊
alijs ſubſtitu.maiorum tacent nomina ⁊ eorum ſi-
bi apropriant ingenia.voluit Joan.and.in proemio
ſexti in nouella. Et per iſta expedita ſit preſens ru-
brica gloria.ergo ⁊ imperium ſit deo clementiſſimo
in ſecula ſeculorum.vt Joannis vtar verbis in pri-
mo apocalipſis. Additio iſtius rubrice ¶ Trigeſi-
moſecundo limita nō hr̄e locū in foro penitentiali.
nam delinquens in iſto territorio licet in foro con-
tentioſo puniaṫ a iudice huius territorij. vt.c.i.de
raptoribus.⁊ in.c.fina.infra eod.cum ſimilibus. ta
men in foro penitentiali non attendetur forum de-
licti. ſed attendetur duntaxat forum vel imperium
proprij ſacerdotis ⁊ ideo iniungetur ſibi peniten-
tia a ſacerdote ſuo proprio parrochiali. glo.eſt ſin-
gularis.⁊ vnica.xvj.q.i.c.placuit. ⁊ ſic in vno fo-
ro delinquit ⁊ in alio imponitur penitentia. ⁊ ēſt ra
tio quia offenditur deus in foro penitentie. ⁊ de-
us eſt vbique. Ergo iudex eſt ille qui eſt loco dei.

⁊ huiuſmodi ē ꝓpriꝰ ſacerdoſ.tñ q᷑ iura parrochi
alia nõ cõcernunt locum aut territoriũ ſed perſonas
facit.c.ſup eo.de parrochijs.Et ſi aliter diceremꝰ
ſequeret̄ ꝙ confeſſio fieret ꝑ partes q᷑ in vno loco
deberet cõfiteri ſacerdoti de eo qđ cõmiſſit in parro
chia ſua ⁊ alteri de eo qđ cõmiſſit in parrochia alte
rius qđ ñ ē dicendũ.vt voluit glo.elegans in.c.non
tibi dico.de peni.diſtin.i.¶Trigeſimotertio limita
niſi delictũ eēt factũ in exercitu huius ciuitatis qui
eſſet ꝯtra mutinã in territorio mutineñ ⁊ ĩ tali exer
citu vnus forenſis occideret aliuʒ forẽſem.q᷑ tũc po
teſtas huiꝰ ciuitatis poſſet illũ homicidã punire.q᷑
ex quo ciuitas iſta hʒ ibi exercitũ.videt̄ terrere ibi.
iđ delictũ ibi factũ videt̄ factũ in territorio huiꝰ ci
uitatis.belliſſimum dictũ fuit martini de ſillimanis
ꝙ ſequit̄ Ja.bu.Bar.Bal.⁊ alij in.l.cunctos po
pulos.C.de ſũma trini.⁊ fide catho.⁊ mouent̄ ꝑ.d.
l.pupillus.§.territoriũ.ff.de verb.ſigni.⁊ eſt cõmu-
ne dictũ omniũ.¶Sed ſi ſubtiliter ponderet̄ tex.d.
§.territoriũ cõfundit̄ ꝑ illũ tex.dictũ eoꝝ.nã ibi dici
tur ꝙ ptãs cuiꝰ ē territoriũ hʒ ptãteʒ terrendi.ergo
ſeqtur ꝙ nõ alius.nã territoriũ ē vniuerſitas agroꝝ
vt ibi ⁊ ille hʒ terrendi ptãtem cuiꝰ eſt illa vniuerſi
tas agroꝝ.ergo refert̄ ad locum ⁊ nõ ad gentes loci
⁊ maxime ſi iuriſdictio inhereat loco.vt ꝑ Bar.in
l.i.ff.de iuriſdi.om.iudi.Faciat etiam in territo-
rio hoſtiũ debet ſeruari ius cõmune.l.q a latronibꝰ
in princ.ff.de teſta.⁊ per conſequẽs nõ recte loquũt̄
doctores.¶Trigeſimoquarto limita nõ hẽre locũ in
ciuitatibꝰ cõfederatis.vt pulchre dixit Bar.ĩ.l.cũ
ctos populos.⁊ in.l.nõ dubito ꝑ illũ tex.ad hoc ſi-
gularẽ.ff.de capti. Et ꝑ iſta ſit expedita hec rubri
ca.Andreas barbatia.

S[I] quis clericus. Summat̄ ſic cõmuniter ꝑ oẽs cleric᷒ coram
ſuo epõ cõueniri dʒ.h.d.Nec diui
ditur ꝓp ſui breuitatẽ.Et dič hic
do.Anto.ꝙ regularit̄ inferior epi
ſcopo nõ hʒ iuriſdictionẽ in clericũ
ſed ſolus epus.⁊ idẽ dicit hic do.Abbas remittens
ſe ad repetitionẽ ſuã.c.ſi qs cõtra clericũ.ĩ.eo.titu.
¶Tu pondera primo ꝙ iſtud cõmune ſũmariũ do-
ctoꝝ nõ enucleat mẽtẽ iuriſlatoris nec exuiſcerat to
tam decretalẽ.Sed videtur mihi ꝙ debeat ſic ſũmã
ri.¶In actione mouẽda ꝯ clericũ ꝓpriꝰ epiſcopuſ
eiꝰ eſt adeundus põt tñ adiri aliꝰ epus ſuo epõ ⁊ pti
bus cõſentiẽtibꝰ.h.d.⁊ exuiſcerat iſtud ſũmariũ to
tam decretalẽ.⁊ vʒ inferre vnũ qđ ē nouũ.vʒ ꝙ quã
do volunt adire aliũ iudicẽ ꝙ̃ ꝓpriũ epiſcopũ de-
bẽt adire cõſimilẽ.vʒ alium epum ⁊ nõ inferiorẽ.⁊
hoc importat illa dictio implicatiua alios argu.l.ſi
fugitiui.C.de ſerui.fugi.⁊.c.ſedes apoſtolica.de re
ſcriptis.⁊ cle.i.eo.ti.⁊ vr̄ hic eẽ caſus ſingularꝫ ⁊ no
uus ad qđ nullus antiquoꝝ nec modernoꝝ aduertit
repugnat tñ diſpoſitioni.c.ſignificaſti.ĩ.eo.de quo
dicet̄ ibi.¶Itẽ pondero.nã iſte tex.dicit ꝓprium
epiſcopũ.⁊ papa ſcit ⁊ veriſimilit̄ ſcire dʒ multos in
feriores epis fore iudices inter ſuos clericoſ.vt ĩ.c.
quãto.⁊.c.cũ ab eccleſiaꝝ ꝓlatis.de offi.ordi.⁊ tamẽ
hic diſponit ꝙ ſi cleric᷒ hʒ negotiũ ꝯ clericũ.i.cauſã
ſeu q̃ſtionẽ.vt ĩ.c.forꝰ.de verb.ſigni.ꝙ in actiõe mo
uenda agat̄ corã epõ ipſiꝰ clerici.⁊ claꝝ ē ꝙ actio eſt
ius proſequẽdi ĩ iudicio ꝙ̃ ſibi debet̄.inſti.đ actio.

in princi.⁊ ꝑ ꝯñs neceſſariũ ē fateri ad fauces ꝯdicẽ
tiũ ꝙ iſte tex.loqtur de eo qđ vẽtilat̄ in figura iudi
cij ex quo vtit̄ illo verbo actio. Et ſic vr̄ mihi dicẽ
dũ hic fore caſũ nouũ ad quẽ đfecit illuſtre ingeniũ
antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ ꝙ in hijs q̃ agunt̄ in figura
iudicij cleric᷒ ē cõueniendus corã ꝓprio ſuo epõ ꝑ
priꝰ ⁊ nõ corã inferiori lʒ ille inferior ẽt ſit iudex ſuꝰ
⁊ hoc ē precipuũ ꝙ ĩducit hec decretalis ⁊ hʒ rõneʒ
in ſe q᷑ epus ē iudex ordinariꝰ in tota ſua dioceſi ⁊
ē vniuerſalis iudex.ut in.c.i.de offi.ordi.⁊ in.c.cuʒ
epus eo.titu.lib.vj.⁊ ſic dico fore hic caſũ in termi
nis ꝯ glo.d.c.quãto.⁊.d.c.cũ ab eccl̃iaꝝ.q̃ dicũt ꝙ
ꝓlatꝰ eccl̃ſie collegiate ē adeũdꝰ ꝯ clericũ ſuũ q hʒ
ptãteʒ cognoſcẽdi ⁊ ē iudex ordinariꝰ lʒ ſubſit epõ.
eſt tñ paſſus multũ dubitabilis ⁊ in iure nõ ē clarus
ut plene ibi ſcribit̄ ꝑ oẽs.⁊ plene refert do.Abbas ĩ
ſua elegãti repetitione.d.c.ſi qs ꝯ clericũ.ſed hic eſt
caſus nõ ꝯſideratꝰ ab aliquo.ſed ē inuẽtio mea.ut ĩ
illo Ouidiano.inuẽtũ ē medicina meũ.Et ideo ſũ-
mari dʒ hoc mõ in hijs q̃ agunt̄ ĩ figura iudicij cle
ricus ꝯueniẽdꝰ ē corã ꝓprio epõ ⁊ nõ corã inferio
ri lʒ iudice ſuo niſi ptibꝰ ⁊ epõ conſentiente aliꝰ ade
atur.h.d.ſm ꝑuitatẽ meã.¶Et plus vr̄ probare ꝙ
actor non cogit̄ ꝓciſe agere corã illo inferiori ſed ex
prorogatiõe põt aliũ adire epõ ꝯſenciẽte.⁊ hʒ rõneʒ
in ſe q᷑ epus ē iudex vniuerſalis.ſʒ archipſ biter ec
cleſie collegiate ⁊ ſimiles ſũt iudices pticulares.iđ
recurrẽdũ ē priꝰ ad iudicẽ vniuerſalẽ.ut uoluit glo.
q̃ reputat̄ ſing.in.c.i.in ti.đ ꝯtrouerſia ap̃ parcs ter
minãda.⁊ plꝰ dico probari ꝑ iſtũ tex.qđ lʒ cleric᷒ ñ
poſſit declinare iudiciũ ſui epi ꝯſenciẽdo in aliũ.ut
in.d.c.ſignificaſti.tñ poterit ꝯſentire ĩ aliũ circũſcri
pto iudice ſuo ĩferiori.ſi ad id accedat ꝯſẽſus epi ut
hic probat̄ ꝯiũcto.d.c.quãto.⁊.d.c.cum ab eccleſia
rum.de quo dicendum.vt in.d.c.ſignificaſti.¶No
ta ibi ſi qs cleric᷒ ſupple uel laycꝰ.⁊ iđ potiꝰ loqt̄ đ
clerico ꝙ̃ de layco q᷑ magis ē frequẽtatũ in clerico
ſʒ multo fortiꝰ idẽ erit in layco.facit qđ uoluit glo.
ĩ cle.i.de reſcrip.⁊ ĩ.c.ij.đ ꝯfeſſ.ĩ vj.⁊ ĩ.l.tale pactũ
§.fi.ff.đ pact.¶No.ibi ꝓpriũ epʒ q᷑ dubitari poſ
ſet qs dicat̄ ꝓpriꝰ epus.dic epus domicilij forꝰ.n.
domicilij ē gñral̃ ⁊ vniuerſalior oĩbꝰ alijs.ut not.ĩ
c.fi.ĩ.e.⁊ faciat.c.dilecti.e.ti.⁊ glo.multũ ſolẽnis ĩ
c.ſtatutũ.§.cũ aũt.đ reſcrip.in vj.Itẽ dr̄ ꝓpriꝰ ut
ibi poſſit ꝯueniri rõne bñficij ꝙ obtinet in loco lʒ ſit
alteriꝰ dioceſis qñ agit̄ đ illo bñficio argu.c.ſanc.ĩ
eo.⁊.c.dilectꝰ filiꝰ.de reſcript.⁊.l.fi.C.vbi ĩ rẽ actio
ſi illud tale bñficiũ nõ reqrit reſidẽtiã.ſʒ ſi exigit reſi
dentiã tũc cũ ibi ꝯhat domiciliũ.ut uoluit Inno.in
c.ex ore.de ꝓuileg.idẽ ē dicẽdũ ut de iudice domici
lij ut ibi poſſit ꝯueniri ẽt de alibi geſtis iuxta no.in
c.fi.ĩ.eo.dr̄ ẽt ꝓpriꝰ rõne originis ꝓprie licʒ alibi
hẽat domiciliũ arg.c.iij.đ tẽpo.or.lib.vj.iuxta no.
per Barto.in.l.aſſumptio.ff.ad municipales.dici
tur etiam ꝓprius ratione ordinis ibi recepti.ut uo
luit glo.elegãs in.l.heres abñſ.ff.de iudicijs.⁊ facit
qđ habetur in.l.omnes.⁊ qđ ibi voluit Barto.C.
de incoliſ.lib.x.vbi loquitur de eo qui efficitur Ab
bas monaſterij vel rector alicuiꝰ eccleſie in ciuita-
te iſta ⁊ in.l.i.ff.ad municip.⁊ vide do.Petrum in
c.fi.de offi.dele.lib.vj.⁊ glo.in.c.rogationes.de cõ
ſecratio.diſtin.iij.⁊ ꝑ alios in.c.poſtulaſti.infra co.
dicitur etiam ꝓprius rõne contractus vel delicti
vt ibi conueniatur.c.dilecti.e.fi.infra eo.non tamen

p̄ꝛopꝛie dicit̄ ſubditus ratione contractus vel delicti. vnde ſtatutum loquens de ſubdito non hab3 locu3 in foꝛenſi contrahente vel delinquente hic quia ratione talis contractus vel delicti pꝛopꝛie non eſt ſubditus glo. ē elegans in cle. i. de foꝛo compe. ꝛ in c. nuper. de ſen. excom. ꝛ ſic per pꝛius eſt cōueniendꝰ clericus coꝛam pꝛopꝛio epo. ꝛ ſic pꝛobat̄ hic ꝙ actoꝛ ſequitur foꝛum rei. c. ſi quis cōtra clericum. c. ſi clericus laycū. c. cum ſit generale infra eodem ꝛ innuit iſte tex. ꝙ poteſt poſtea conueniri coꝛam non ſuo iudice qd̄ intellige in cauſa appellationis cum agitur coꝛam metropolitano ſm̄ Hoſtien. per. c. paſtoꝛalis. de offi. oꝛdi. vel ſm̄ Petrum intelligitur data negligentia pꝛopꝛij epiſcopi quo caſu deuoluitur cauſa ad metropolitanu3. de quo habetur per ſcribētes in. d. c. paſtoꝛalis. ꝛ in. c. i. de ſupplenda negli. pꝛela. i vj. quod nō placet domino Abbati dicenti ſe ſemꝑ tenuiſſe ꝙ pꝛopter negligentiam pꝛopꝛij epiſcopi nō deuoluitur regularit̄ iuriſdictio ad archiepiſcopum licet poſſit compellere epiſcopū ad iuſticia3 miniſtrādam. allegat dicta per ſe in. c. nullus. de iure patro. ꝛ in repetitio. c. ſi quis. contra clericum infra eodē. ¶ Sed tu pondera quia ſi nos tenemꝰ ꝙ pꝛopter negligentiam pꝛopꝛij epiſcopi appellatur ad ſuperioꝛē vt videtur pꝛobare tex. in. c. ex cōqueſtione. de reſti. ſpoli. videtur ꝙ archiepiſcopus poſſit reddere ius auditis per viam appellationis. Sed ſi tenemus ꝙ a negligentia ꝛ tarditate iudicis non poſſit appellari. vt pꝛobatur in. l. fin. §. illud. C. de tempoꝛi. appella. ꝛ ibi Bald. colligit ꝙ pꝛopter tarditate3 iudicis recurritur ad ſuperioꝛem. ſed non appellatur q2 tardare negotium non eſt grauare. ꝛ appellatio fit agrauamine. vt in. l. i. ff. de appellatio. ꝛ in. c. omnis oppꝛeſſus. ij. q. vj. ꝛ ideo belliſſime dixit Bar. i. l. quāuis ff. de damno infecto. ꝙ pꝛopter negligentiam iudicis inferioꝛis recurritur ad ſuperioꝛem vt det alium iudice3. ꝛ iſto modo poſſet procedere dictū Abbat3 ꝛ nō potuit allegare meliꝰ ꝙ̄ dictum Barto. in. d. l. quāuis. nihilominus mihi videt̄ eſſe verius vt pꝛopter negligentiam pꝛopꝛij epiſcopi recurratur ad metropolitanum pꝛo adminiſtranda iuſticia ꝛ euitabit̄ circuitus inutilis arg. cle. auditoꝛ. de reſcriptis eſſet inutilis circuitus vt daret alium iudicem niſi nimium diſtaret metropolitanus a domicilio partiu3 q2 tunc deberet cōmittere alteri vicinioꝛi per tex. ſing. in. l. cu3 poſt. C. de appella. ꝛ iſtud tene mēti. ¶ No. ibi actio ventiletur ꝙ vbicunq3 ↄ̄ clericū agitur i figura iudicij eſt adeundus pꝛopꝛius epiſcopus contra clericum relicto ſuo iudice inferioꝛi puta archipꝛeſbytero ꝛ ſimilibus. ꝛ hoc eſt ꝙ de nouo inducit iſte tex. ¶ Nota ibi vel conſilio ꝙ in pꝛoꝛogatione facta ꝑ clericos in alium iudicem requirit̄ conſiliū epiſcopi pꝛopꝛij ꝙ glo. exponit ideſt licētia. Ego nouiſſimus dico foꝛe hic caſum coniuncta glo. ſua ſingularem per quem deiicitur in pꝛofundum quoddā ſolemne dictum domini Abbatis in. c. ſignificaſti. infra eo. vbi dixit ꝙ in pꝛoꝛogatione fienda per clericos ſufficit tacitus conſenſus pꝛopꝛij epiſcopi. q2 nō bene dicit. nam ſi requiritur licentia pꝛopꝛij epiſcopi ſequitur ꝙ non ſufficit tacitus conſenſus. q2 licētia eſt interponenda ꝑ ſuperioꝛē verbis expꝛeſſis ꝛ ń tacitis ſingulare dictum fuit Jo. an. in. c. ſi abbatē. de elec. lib. vj. in nouella. quod dictū reputauit ſing. Lodoui. ro. in. l. ij. §. voluntatē. ff. ſo. matri. vbi allegat Lapu3 allegatione. lxxxvj. miru3 ē ꝙ non viderit Bal. in. l. obſeruare. §. fi. ff. de offi. pꝛoconſul. vbi allegat Jo. an. in. d. c. ſi abbatem. licet idem Bal. quem ipſe nō vidit in. l. fi. C. ad macedo. ꝛ in. l. ſi filius. C. de peti. here. ꝛ Bar. in. l. cū pater. §. libertis ff. de lega. ij. videantur ſentire contrariū. ego tamen allego pꝛo Jo. an. caſum in. c. cum venerabilis. i verſi. licentia nec habita nec petita. ſupꝛa de cōſuetu. tene menti q2 eſt nouum. ¶ Itē nouiſſimꝰ ego dico ꝙ per iſtū tex. cōiuncta glo. confundit̄ dictū glo. in. c. ſignificaſti. infra eo. que voluit ꝙ ſi clericus litigauit coꝛā nō ſuo iudice abſq3 conſenſu pꝛopꝛij epiſcopi ꝛ fuit lata ſententia ꝙ illam poterit ratificare pꝛopꝛiꝰ epiſcopus. nā ſi requirit̄ licentia debet pꝛeſtari a pꝛincipio. vt in. c. cū cōſuetudinis. ꝑ Inno. de cōſuetudine. ergo nō pōt ex poſt facto interuenire per ibi nota. dixit tamen Petrꝰ de ancha. hic ſe credere ꝙ non poſſit talis ſententia ratificari per pꝛopꝛium epiſcopum. allegat glo. ꝛ Innocen. in. c. pꝛudentiam. de offi. dele. ꝛ Jo. an. i. c. ratū. de regu. iu. i vj. Ego admiror vehemēt̄ ꝙ do. Pet. dicat ſe credere ꝙ talis ſñia non poſſit ratificari ꝑ pꝛopꝛiū ep̄u3 q2 fama eſt notiſſima leſbo vt Virgiliano illo vtar ꝛ plene ſunt ſapientum voces talē ſententiā ratificari nō poſſe per pꝛopꝛiū epiſcopū vt ꝑ omnes in. d. c. ſignificaſti. ꝛ per Bar. in. l. licet. ff. de iudic. ꝛ per id quod voluit glo. in. l. inſtar. C. de iure fiſci. li. x. ꝛ Ja. bu. ꝛ Bal. in. l. i. C. q pꝛo ſua iuriſdi. ꝛ vide eūdem Bal. in. l. i. C. ſi a nō compe. iudic. ¶ Quid ſi actoꝛ conueniat clericum relicto pꝛopꝛio epo coꝛam alio iudice. glo. i. reſpondet ꝙ debet puniri allegat c. inolita. ꝛ. c. placuit. xi. q. i. c. ſi diligenti. ī. eo. que iura loquunt̄ quādo traheret coꝛa3 iudice ſeculari ſed ſi coꝛam alio iudice eccleſiaſtico dicas ꝙ mitiꝰ punietur vt per glo. in. c. ſignificaſti. ī. eo. ¶ Oppo. cōtra tex. nam ſm̄ ius canonicu3 actio nō eſt pꝛoponenda. c. dilecti. ſ. de iudi. ſed hic dicit̄ contrarium quare male. Glo. ij. timoꝛe huius cōtrarij exponit tex. actio. i. petitio. ꝛ ſic ex glo. iſta collige ꝙ vt euitetur abſurdū vna dictio exponitur ꝑ aliam. vnde pulchꝛe dixit Bar. in. l. i. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝙ ꝑꝑ euitandū abſurdu3 dictio ſi ponit̄ pꝛo quāuis. facit glo. in. l. ſi pater. ff. de vulg. ꝛ pu. glo. in. l. data. ff. ď reg. iur. ꝛ in. l. has cauſas. ff. de cōdi. ꝛ demon. tex. in. l. pater ſeuerinam. §. conditionū verba. eo. ti. l. ꝛ pꝛoculus. ff. de vſufruc. l. ꝛ puto. ff. fami. her. c. conſtitutus. de religio. domi. ſed do. Abb. dicit ꝙ tex. ſtat pꝛopꝛie ideo nō eſt neceſſaria hec impꝛopꝛiatio quia non dicit tex. pꝛoponatur actio ſed dicit ventilet̄ q2 debet itelligi actio. i. ius pꝛoſequēdi ↄpetēſ nā actio ē ius cōpetēs pꝛoſequēdi. ꝛ ſic nō loqt̄ iſte tex. i pꝛopoſitiōe actiōis. nā nemo expit̄ ſine actiōe debet. n. ſibi cōpetere actio vel iudicis offm̄. l. ſi pupilli. §. videamus. ff. de neg. ge. c. ij. de of. indi. ita dicit do. Abb. hic. ¶ Sed tu adde ꝙ Hoſ. dicit ꝙ vbū actio ſtat hic pꝛopꝛe ſi fuerit de volūtate pꝛoponētis. ꝛ ſeqt̄. d. Car. hic quaſi velit ꝙ de iure canonico nō eſt pꝛohibitū pꝛoponere actionē ſi actoꝛ velit. tu vide q̄ plene dixi i. c. dilecti. Et pōdera quia iſte tex. nō vtit̄ hoc vbo actio i pꝛincipio qñ pꝛoponit̄ actio in iudicio. ſed quando diſcutit̄ in iudicio quo caſu appellatur iudicium ꝛ non appellatur petitio vt dicit glo. hic. nec appellatur ius vt dicit dominus Abbas Sed appellatur iudicium vt eſt

tex.in.c.forus.de verbo.ſigni.⁊ ſecundū paruitatē
meam eſſet verior expoſitio actio ventilet.i. iudiciū
q̄ ventilare idē eſt ꝙ diſcutere. ¶ Utrū aūt poſſint
conſentire litigantes in aliū iudicem ſine licētia pro
prij epiſcopi glo.iij.hic dicit ꝙ nō.⁊ allegat.c. ſigni
ficaſti.infra eo.⁊ dicit ꝙ illud verbum cōſilio ponit
hic pro licentia ⁊ hoc propter ſubiectā materiā pro
prie tamē differunt conſilium ⁊ conſenſus.vt nota.
in.c.cum olim de arbi.⁊ in.c.cum in veteri. de elec.
pro quo.vide que dixi in.c.ſi pro debilitate de offi.
delega.⁊ ita reſident hic ſcribentes. Sed ego addu
co qđ belliſſime voluit Archy.i.c.epiſcopoꝝ.xviij.
diſtin.ꝙ conſilium non eſt de ſubſtantia.⁊ refert il-
lud dictum do. Bal.in.l.fi.in.§.neceſſitate.C.đ bo
niſq̄ liber.ſed certū eſt ꝙ in hac prorogatione con
ſenſus epiſcopi ē de ſubſtantia. vt in.d.c.ſignificaſti
infra eo.quo ergo ſpiritu inductꝰ papa vtit hic ver
bo conſilio.licet in mediū afferre illud qđ Bal. no
ſtro venit in ore.i.c.i.ad fi.in titu.qui feu. dare pñt
vbi dicit ꝙ verba ſtatutoꝝ nō debent capi vt verba
iuriſcōſulti. ſed groſſo modo capienda ſunt.nec eſt
mirum ſm eū.q̄ etiam imperator groſſo mō loquit
allegat qđ habet in.l.i.C.đ ſeruis fugi. ego allego
c.veſtra.de loca.⁊.c.i.de torniamētis.⁊ in.c.capella
nus de ferijſ.⁊ in.c.propoſuit.đ clerico excō.miniſ.
⁊ plus dico ꝙ nō eſſet apponere os ſupra celū.dice
re ꝙ iſtđ verbū cōſilio potiꝰ deb̄ exponi.i.auctorita
te.⁊ ad hoc adduco ſtupendū dictū Archy.noſtri i
c.quidam.xviij.q.ij.vbi dicit ꝙ vbicunq̄ actus de
bet fieri de conſcientia eius q̄ habet officium de pu
blico ſemꝑ capitur pro auctoritate. de quo dicto fe
cit feſtū Bal.i.d.l.fi.§.neceſſitate. Cū ergo epiſco
pus ſit iudex vniuerſalis ordinariꝰ.vt in.c.cū epiſco
pus.de offi.ordi.lib.vj.ſeqtur ꝙ ſi verba dirigant
ad eum inactu quē ſubditi nō poſſunt facere ſine vo
luntate epi ſiue dicat cū cōſilio vel cum cōſcientia.
vel cū ꝑſentia ſemꝑ intelligit.i.cum auctoritate q̄
ſermo relatꝰ perſone intelligit ſm qualitatē perſone
l.plenū.§.equitij.ff.de vſu.⁊ habitat.⁊ iſta nō tra
das obliuioni. ¶ Sed quō itelliget verbū alioſ hic.
poſitum glo.penul.exponit hic dupliciter. primo .i.
eccl'iaſticos. ſecundo exponit ꝙ epus alicui cōmittat
⁊ idem in effectu voluit hic Inno.⁊ videt hec glo.
intelligēda ꝙ clerici poſſunt in alios v̄ non ſuos iu
dices cōſentire progogādo iuriſdictionē ita tamē ꝙ
ſint eccleſiaci.ſed ſi epiſcopꝰ delegat cauſam poterit
ēt layco.vt in.c.decernimꝰ.ſupra titu.i.ſecūdū do.
Cardi.hic de quo vide ibi dicta. ¶ Sed tu ponde-
ra ꝙ nec glo.nec doctores recte exponunt iſtud ver-
bū alioꝝ ex eo q̄ tex.dicit nō deſerat epiſcopū pro
prium.⁊ poſtea dicit apud alios ꝙ verbū ē implica
tiuum.vt in cle.abbates de reſcriptis cū ſy. ergo re
fertur ad epiſcopū.⁊ ꝑ conſequēs probat ꝙ ſi dere-
linquunt epiſcopū.adeunt alium epiſcopū illud pro
bat iſte tex.ſi dicat poſſunt ne adire inferiorem di-
cendū ē ꝙ ſic.vt in.c.ſignificaſti infra eo. ¶ Oppo-
ne.⁊ videt ꝙ imo ad inſtantiā alteriꝰ partis dūta-
xat detur iudex.c.cum r canonicꝰ de offi.đlega.glo.
fi.ſoluit procedere quādo altera pars ē abſens.ſecꝰ
ſi vtraq̄ pars ſit preſens.⁊ ita procedat ꝙ hic dicit
vide que dixi in.d.c.cum r. ¶ Oppone imo videt
ꝙ ſolus reus eligat iudices.xi.q.i.c.iudices. Soluit
glo iſta ꝙ ibi loquit in criminali.⁊ ꝙ hodie nō tenet
dic imo tenet in cauſa criminali epiſcopi vel preſ by

teri vel diaconi.xv.q.ij.ſi autē. Allanus dicit ꝙ illđ
intelligit ſm iſtud ſed ꝙ proxime dixi cōmuniter te
netur.⁊ Archy.tenet hoc in.d.c.iudices. ¶ Oppo-
ne videtur ꝙ neutra pars habeat conſentire.c. ſup
queſtionū.§.fi.de offi.delega. ¶ So.ꝙ hic dicit de
conſenſu partium eſt cōſilium ne iudex poſſit recu-
ſari.d.c.ſuper q̄onum.§.verſ.c.ſi quis contra cleri
cum infra eo.valet tamen cōmiſſio ſine conſenſu fa
cta ſaluo iure recuſandi.vt in contrario ſm Jo.an.
ꝙ procedit quādo ordinarius vel delegatus alteriꝰ
delegat. Sed ſi partes prorogant iuriſdictionē in iu
dicem nō ſuum reqritur conſenſus vtriuſq̄ partis ⁊
ſi ſunt clerici reqrit conſenſus epiſcopi.c.ſignifica-
ſti infra eo.ſic poteſt itelligi hic. ¶ Et pondera iſtū
tex.in verſi.⁊ ſi negotiū q̄ poſſet induci ad elegan-
tem q̄onē que alias fuit in facto peruſij vtrū proce
dat in cauſa criminali accidit.n.tꝑibus domini Ab
batis conſcicꝰli mei.q̄dam canonicus regularis ex
preſſe profeſſus regulā glorioſi Auguſtini in cathe
drali eccleſia peruſina ⁊ in clauſtro dicte eccleſie no
ctis tꝑe dū canonici eſſent in matutinis furatꝰ ē cen
tum ducatos cuidā canonico q̄ deputatꝰ fuerat col
lector peruſinus ⁊ probatū fuit illud furtū ꝑ confeſ
ſionē ipſius ⁊ ꝑ quēdam clericum ſuū qui eūdē aſſo
ciauerat ⁊ cuſtodiā fecerat dū per dictū canonicum
dicte pecunie ſurriperent. Uicariꝰ epi peruſini abſēte
archipreſ bytero peruſino hñs ad hoc mandatū ab
epiſcopo proceſſit contra eundē vſq̄ ad ſententiam
excluſiue fuit dubitatū de tribus an proceſſus iſte
valuerit quia proceſſus iſte non per vicarium epi-
ſcopi ſed per archipreſ byterꝝ ſeu eius locū tenen-
tē iuriſdictio debuiſſet exerceri. ¶ Secundo an iſte
defectus potuiſſet ſuppleri ꝑ gubernatorē peruſinū
habentē poteſtatē legati de latere. ¶ Tertio qua pe
na iſte canonicus veniat puniēdus ⁊ ſi priuari poſſit
portione ſeu procuratione eccleſie cathedralis cū in
eccleſia cathedrali peruſina nō ſint diſtincte prebē
de ſ̄.c.aſſignauit vnicuiq̄ canonico certā portionē
quā vocāt procurationē vt ſic q̄lib̄ canonicꝰ ſit dili
gētior i faciēdo procurationē ſuā laborat ⁊ āno ſin
gulo q̄libet canōicꝰ reddit rōnē adminiſtrate procu
rationis ⁊ ē ꝑ Jouē qđ quottidiana ⁊ eam expediā
recitata quadā q̄ōne do. Petri de ancha. hic q̄ di
cit ſe querere vltra alios doctores vtrū vendicet ſi-
bi locum in laicis iſtud capitulū.vt non poſſint ali-
um adire q̄ꝫ iudicem ſuum.⁊ videtur ꝙ ſic per.c.ex
tenore.⁊.c.ex tranſmiſſa.infra eo.vbi dominus pro
hibet vaſallum ſuum litigare ſub alio ⁊ refert diſtin
ctionem Barto.in.l.i.§.⁊ poſt operis.ff.de oper.
noui nunciatio.vbi dicit quidam ſunt iudices qui
ſunt quodammodo ſimplices adminiſtratores vt re
ctores ⁊ poteſtates qui dantur ad tempus ⁊ eorum
conſenſus non requiritur quia nō repertur lege cau
tum.vt.d.§.⁊ poſt operis quidam ſunt iudices per
petui qui habent iuriſdictionem magis aproꝑia-
tam.vt ſunt epiſcopi ⁊ iſtorum requiritur conſen-
ſus.vt in hoc.c.⁊ idem in quolibet domino tempo-
rali.puta rege duce comite barone ſine quorum con
ſenſu ſubditi eorum litigare non poſſunt.vt eſt glo.
ordinaria in.l.imperialem ad finem in titulo de pro
hibita alie feu.per Federicum in vſibus feudo. ſed
iſta differentia non videtur bona ſecundum do-
minum Petrum inter rectores ciuitatum tem-
porales ⁊ perpetuos. nam ⁊ ſi non rector ſaltem

ciuitas erit. ꝛ ideo videt̃ requirendus ciuitatis conſenſus ꝛ iō dicit do. Petr⁹ ꝙ i regnis ꝛ comitatib⁹ in quibus omnes ſunt vaſalli ꝛ feudatarii nō poſſit fieri prorogatio ſine domini cōſēſu. ſecus ſi nō eēnt vaſalli ꝛ ꝑdia nō eēnt tributaria vnde cū clerici oēſ teneāt eccleſias que ſūt tributarie ſuis epiſcopis nō poſſunt corā alio litigare. vt ibi voluit Bart. ꝛ ex hac theorica Barto. dicit do. Petrus īferri ꝙ clerici nō beneficiati poſſent prorogare iuriſdictionem nō ſui iudicis cui⁹ cōtrarium ſentit ibi Barto. q̄a vult ꝙ in hoc ſit differētia inter ius canonicū ꝛ ciuile. ſed do. Petrus dicit ſe latius diſtinguere quandoq3 q̄s cognoſcit inter ꝑſonas nō ſubditas vigore iuriſdictionis ordinarie quādoq3 vigore iuriſdictionis delegate. quādoq3 vigore iuriſdictionis prorogate quandoq3 vigore reconuentionis ꝛ in quolibet tali dubitari pōt an ordinari⁹ poſſit iudicē3 q̄ ſic cognoſcit ꝛ ſubditū ne litiget coram eo prohibere. primo caſu cū quis cognoſcit inter meos ſubditos vt ordinari⁹ abſq3 dubitatiōe prohibere poſſū ꝛ intentare negatoriā. ꝛ ita loquit̃. c. ſi. de offi. archy. contra ſubditum aūt meum q̄ patitur iſto caſu in ſe iuriſdictionē exerceri an agere poſſit tāgit Innocē. in. c. in litteris. de reſtitu. ſpolia. ꝛ in. c. fi. de reſcriptis. ꝛ in. c. dilectus. de capellis monachorum. ¶ Secūdo caſu quādo cognoſcit iudex nō ſuus vigore delegate iuriſdictionis diſtinguit do. Petrus an delegās potuiſſet inuito ordinario ſicut papa. vt in. c. cuncta. ꝑ mundū. ix. q. iij. ꝛ tunc idē poterit delegatus eius qui ei⁹ vice fungit̃. aut nō potuit delegans principaliter cognoſcere. ꝛ tūc ſi ordinari⁹ erat negligēs tunc ſicut per ſeipſum poſſet ſupplere īferioris negligentiā. ita etiā alteri delegando. alias n̄ poſſet infra eo. c. ex tenore. ꝛ. c. ex tranſmiſſa. ¶ Tertio caſu principali quādo vigore prorogationis. remittit ad Bart. in. d. §. ꝛ poſt operis. ¶ Ultimo caſu quādo ꝑ viam recōuētionis videt̃ ꝙ iudex non ſuus poſſit inuito ordinario ipſius recōuenti recognoſcere q̄a lex facit ipſu3 iudicē competētē non hō in cauſa reconuētionis. iii. q. viij. c. cuius in agendo ſuctē. ꝛ cōſequēter. C. de ſenten. ꝛ interlo. om. iudi. ꝛ hac ratione idē videtur dicendū in tacita prorogatione que reſultat ex contractu clerici in aliena dioceſi celebrato nam poterit ibi cōueniri etiam inuito vel nō requiſito ſuo epiſcopo. vt not. Innocen. in. c. dilecti. infra eo. in glo. in verbo videt̃. licet ergo ſpōte litigare nō poſſit vel trahi clericus coram ſuo iudice. tamē ratione recōuentionis ꝛ cōtract⁹ poterit qđ dicit eſſe bene nota. do. Petrus ꝛ ita hic quieuit. ¶ Tu adde Barto. in. l. ff. de iudicijs. vbi dicit ꝙ ſi poneremus vnum iudicem cui⁹ eſſet iuriſdictio ꝛ effectus iuriſdictionis. ſicut ſunt epiſcopi. nā vt videmus epiſcop⁹ penas quas infert ſibi habet ꝛ habet iuriſdictionem ꝑpetua3. ꝛ clerici ſuas eccleſias habent ab epiſcopis ſi ſic eſſet in vno comite q̄ haberet iuriſdictionē in ſuos vaſallos ꝛ ſui vaſalli haberent feudum ab eo tunc inuito domino illi nō poſſent prorogare iuriſdictionem alterius. ꝛ ita reſidet Barto. circa iſtum paſſum in. d. l. i. Sed Angelus in. d. l. i. ff. de iudicijs. allegat illam doctrinā Barto. ꝛ credit fore verā quādo directe fieret prorogatio ſuper eo qđ concerneret proprietatem iuriſdictionis puta ſi duo vaſalli contendentes de feudo volunt alium iudicem aſſumere in feudo ꝙ dominum feudi. ſed ſuper alia re bene poſſunt ſe ſubijcere alteri ſi ſunt layci. ſec⁹ dicit ſi ſunt clerici. q2 tūc ex generali prohibitione canonis nō poſſunt. q̄nimo dicit ſi eſſent clerici coniugati ꝛ gauderēt beneficio clericali adhuc nō poſſent conſentire in aliū allegat glo. Jo. an. i. c. romana. infra eo. lib. vj. ¶ Sed Ro. romanus in. d. l. i. §. ꝛ poſt operis. dicit ꝙ glo. feudalis allegata ꝑ Barto. in. d. l. imperialē. §. penul. dicit cōtrarium ei⁹ qđ voluit Bar. ꝛ ēt Jo. de imola in. d. §. ꝛ poſt opis ſic eo pede trāſit mordēdo Bar. ſed videtur ſentire illud qđ ſentit Barto. in. d. l. i. ff. de iudicijs. ¶ Sed do. Dominic⁹ in. c. i. infra eo. lib. vj. refert Jo. de imo. ibi reprehendere rationem Barto. dicit eni3 ꝙ ex dicto Barto. ſequeret̃ ꝙ deberet requiri conſenſus ciuitatis que habet ꝑpetuā iuriſdictionem. dolendum ē ꝙ attribuant ſibi hanc rationē que fuit ſolēnis doctoris Petri de ancha. hic ꝛ dicunt ꝙ ratio eſt q2 clerici tenent eccleſias q̄ ſunt tributarie epiſcopis ꝛ idem in ſecularib⁹ q̄ ſūt feudatarij. vt. d. l. imperialem. §. penul. Si autē eſſ3 clericus ſine eccleſia nō poſſet alia ratio aſſignari niſi illa ꝙ ſpeciale ſit in clericis. q2 forte clerici magis ſunt aſtricti nexibus prelatoꝝ ꝙ̄ ſeculares. vnde eis variare nō licet. c. qđ autē. de iure patrona. ¶ Dominus Anto. tetigit hoc in. c. ceterum. ſupra titu. i. ꝛ Bal. ibi ꝛ in. d. l. imperialē. §. penul. vbi tranſiuit cum dicto Barto. domin⁹ Petrus tetigit in. c. ꝑ. q̄. de officio delega. vide que dixi ibi ꝛ in. d. c. ceteꝝ. ¶ Et pondera q2 illud dictum Jo. de imo. ꝛ Dominici de clerico q̄ eſt ſine eccleſia fuit Petri de ancha. hic mordentis dictum Barto. ex illo. ꝛ poteſt defendi dictū Barto. ab eo q2 licet cleric⁹ non habeat eccleſiam nihilominus epiſcop⁹ tenetur ei prouidere de alimentis donec ſibi prouideat de eccleſia vt in. c. cum ſecūdum apoſtolū. ꝛ. c. tuis de preben. Et inquentū Barto. dixit ꝙ epiſcopi habent ſibi penas. cōtrariū ego tenui in. d. c. ceteꝝ vide ibi. ¶ Uenio nunc ad illam q̄ōne3 facti. ꝛ capio primu3 dubiū circa qđ do. Abbas in quoddā ſuo conſilio ſic dicit ꝙ archipreſbyter iuriſdictionē nō h3 maxime in canonicos fori contentioſi. ſed ea pertinet ad epiſcopum. c. i. de officio ordi. c. at ſi clerici. ſupra titu. i. c. ſi quis contra clericum infra eo. ꝙ̄ iuriſdictionem circa actū inquirendi potuit demādare ſuo vicario. c. licet. de offic. vicarij. lib. vi. de iure. ergo cōmuni valuit proceſſus fact⁹ per vicariū. ſiue de conſuetudine ſiue ex preſcriptiōe pertineat ad archipreſbyteꝝ iuriſdictio qđ eſſe pōt iuxta nota. in. c. irrefragabili. §. exceſus. de offi. ordi. ſed tu allega. c. cū cōtingat. infra eo. tūc ē aduertēdū ſcō3 cū. q2 cū iſta preſcriptio ſit cōtra ius cōe oportet ꝙ concurrat titulus colorat⁹ ꝛ tēp⁹ quadraginta ānoꝝ ꝛ ceſſante titulo reqrit̃ tēp⁹ de cui⁹ initio nō habet̃ memoria. c. i. de preſcript. lib. vi. nota in. c. nō ē de cōſue. eo. lib. ꝛ ꝙ ꝑſcriptio fuerit īducta ꝑuatiue ꝛ n̄ accumulatiue a iuriſdictione epi iuxta nota. i. c. cū ab eccl'iaꝝ. ꝛ. c. paſtoral'. de offi. ordi. ꝛ ꝑſuppoſito ꝙ iſta probēt̃ tūc eſt videndū an proceſſus iſte format⁹ ꝑ vicariū valuerit prima fronte videt̃ dicendū ꝙ nō q2 a iudice nō ſuo. d. c. at ſi clerici. ꝛ ꝑ totū. C. ſi a nō cōpe. iudi. ſ3 hoc nō obñte. Si iſte inq̄ſit⁹ nō oppoſuit ð īcōpetētia fori ſciēſ iuriſdictiōe3 ſpectar̃ ad archipſbyteꝝ vł iuriſdictionē epi prorogaſſe ꝛ ſic valebit proceſſus de hoc dicit eſſe tex cum glo. in. l. i. C. vbi de

cri.agi.opꝫ ⁊ ſequunť ibi bar.et bal. nam ⁊ ſi in cri
minaubus hꝫ locum prorogatio coram iudice habē
te cōſilem iuriſdictionem iure proprio vt ibi not. ⁊
ꝑ glo.⁊ Bar.in.l.inter conuenientes.ff. ad munici
pa.⁊ per Inno.in.c.de cauſis de offi.delega.ſed du
bium eſt vtrum.hoc procedat in clerico ſine licentia
ſui iudicis que in hoc caſu non interuenit ⁊ videtur
ꝙ non per.c.ſignificaſti.ī.co.ſed hoc non obſtante
cōtrarium conſuluit in caſu iſto cuꝫ prorogatur iu-
riſdictio epi que eſt naturalis ⁊ ordinaria nam res
de facili reuertitur ad ſuam naturam.c.ab exordio
xxxv.di.l.ſi vnus.§.pactus.ver.ꝙ in ſpetie.ff.ď pac.
ſecus vbi prorogaretur iuriſdi.alterius per ſubdi-
tum epi ſine licentia epi tunc enim nō ualeret proro
gatio ⁊ ita loquitur.d.c.ſignificaſti ꝙ dicit placere
Io.de ligna.⁊ multis aliis ibi ⁊ etiam ſibi in dubio
in caſu iſto in quo iſte inquiſitus non habebat ab il
lo archipſbitero ordines nec beneficiū.iō vř ſibi ſub
ditus rōne nudi exercitij iuriſdictioniſ quo caſu ea
dem ratio que eſt in laico qui prorogat ſine licentia
ſui iudicis ē in ipſo clerico quo ad caſum noſtruꝫ iu
xta not.in.d.c.ſignificaſti ⁊ per bar.in.l.i.ff.de iudi.
ita concludit circa iſtud primum dubium.d.abb.
tene menti iſtud qa limitat mirabiliter illud dictum
Bar.in.l.i.ff.de iudiciis ⁊ in.d.l.i.§.⁊ poſt opis ut
habeat locum in epo ſecus in alio iudice inferiori ip
ſius clerici ꝙ ē nouum ad illam doctrinaꝫ bar. tene
ergo menti ꝑpetuo.Sed mihi uidetur ꝙ non recte
dicat.d.abb.quo ad iſtud primum dubium dn̄ dič
ꝙ ſi inquiſitis oppoſuiſſet exceptionem ī cōpetentie
ꝙ proceſſus vicarij ſeu epiſcopi fuiſſet nullus iſtud
videtur eſſe contra tex.iſtum inducendo ita vt ſupe
rius induxi ſūmādo iſtum tex.nā ſi prius adeundus
eſt proprius epus qn̄ actio uentilatur in iudicio ſeqē
ꝙ idem quando uentilatur accuſatio.nam ſub iſto
verbo actio cōprenditur accuſatio.l.iij.ad fi.ff. de
ſepulchro uiola.l.agraria.ff.de termino āmoto.
¶Facit ꝙ ſcribitur per oēs in.l.uiro.ff.ſolu.matri.
ergo confundiť conſilium dn̄i abbatis per iſtuꝫ tex.
ita inductum.Et allego contra eum.c.infra proxi-
mum vbi probatur ꝙ iudex inferior nō poteſt diſtri
gere clericum niſi de ꝑmiſſione epi ⁊ ſic poſito ꝙ eēt
iudex ſuus inferior tn̄ nō poterit illum cōdēnare nec
diſtringere ſine cōſenſu proprij epi ⁊ iſte videť veruſ
intellectus ad illum tex.licet cōiter teneatur contra
rium ibi.¶Circha ſecundum dubiū poſito ꝙ pro-
ceſſus non valuerit quia iuriſdictio ſpectabat ad ar
chipreſbyterum an poſſit suppleri defectus ꝑ guber
natorem apoſtolicum conſului.ꝙ non qꝛ cū hoc ca-
ſu actus iudicialis ſit nullus nō pōt etiā legatus de
latere talem defectum ſupplere qꝛ eſſet tollere legē
ꝑpe circa ſolēnitatem iudiciorum cōtra cle.ne roma.
ď elec.⁊.c.inferior.xxi.di.⁊ uoluit ſpe.in ti.de lega.
§.nunc oſtēdēdū verſi.xxviij.vbi dicit ꝙ hec ſup-
plectio pertinet ad ſolum ꝑpaꝫ ⁊ maxime ī caſu iſto
qꝛ non ſolum eſſet ſupplere ſolēnitates iudiciorum
ſed eſſet dare iuriſdictionem nō habenti in preiudi-
ciū proprij iudicis ⁊ ſic priuaret alium iuř ſuo ꝙ le-
gatus facere nō pōt nā ſolius principis ē ius vnius
tollere ⁊ dare alteri vt not.in.c.cōſtitut⁹ de religio.
do.⁊ glo.dubitauit utrū ꝑp poſſet ſine cā ius vnius
eccleſie tollere ⁊ dare alteri.c.i.xxii.di.Adducit gl.
in.c.fi.de heret.li.vi.que uoluit ꝙ legatus de late-
re non pōt cōmittere cām ſūmarie ſine ſtrepitu iudi

cij ſpec.in tit.de legato.§.ſupeſt verſi.⁊ nūqd allat
ēt ꝙ in ſimili uoluit Inno.in.c.prudentiaꝫ de offi.ď
lega.¶Tu pondera qꝛ ſi iſte vicarius proceſſiſſet ut
delegat⁹.gubernatoris ꝯfirmareť proceſſus poſtea
factus glo.ē in.l.i.C.qui pro ſua iuriſdic.ſed circha
hoc nō videť laborādū qꝛ cū preſupponāť ꝙ fuerit
cōfeſſus crimen coram illo vicario ꝙ cōpelleť ꝑſeue
rare corā cōpetenti vt uoluit Inno.in.c.per inquiſi
tioneꝫ de electio.vide dicta in.c.at ſi clerici.ē.ti.i.
¶Circa tertium qua pena punietur concludit ꝙ de
poneť ab officio ⁊ beneficio ⁊ poneť in arcto loco ⁊
prouidebiť ſibi de expenſis ita cōſuluit do.abb.con
ſilio.xxvi.incip.attingā predicta dubia concluſiue.
Et per iſta ſit expedita hec decretalis gloria ⁊ impe
rium ſit deo tremendo. Andreas Barbatia.

Nullus. Iudex ſeculariſ ſi cle
ricuꝫ per ſe diſtringit
vel cōdēnat excōicari dꝫ ſecūdum
oēs hoc dicat.Et duo facit.prima
prohibet ſcḋo penā adijcit ibi ꝙ ſi.
Et habēt hoc.c.aliqui pro palea
xi.q.i.c.ij.¶Tu pondera primo qꝛ iſtud ſūmariuꝫ
non exuiſerat totum tex.qui non ſolum loquitur de
clericis ſed de non clericis ſeruientibus eccleſie.Iō
ſequendo cōem intellectum doctorum dꝫ ſic ſūma-
ri.¶Si iudex laicuſ per ſe diſtringit vel cōdēnat ꝑ
ſonam eccleſiā dꝫ excōicari.h.d.⁊ cōplectitur iſtud
ſūmarium totum iſtū tex.¶Pōdera ēt ꝙ reiecto cō
muni intellectu doctorum male intelligūt iſtū tex.⁊
male ſumāt.nam iſte tex.probat ꝙ iudex laicus di-
ſtringens uel cōdēnās clericum ipſo iure eſt excōica
tis ⁊ ideo non bene dicunt ꝙ debet excōicari cōtra
glo.⁊ doctores hic ꝙ ſic oſtendo ad oculū vbicūqꝫ
in lege apponitur verbū ſonans executionem uideť
importare priuationeꝫ eſſe factā a iuř.ſed īducit exe
cutionem facti.iſtud voluit glo.coniuncta cū tex.in
c.ex tue,de cleri.non reſiden.⁊ tex.in.l.ſi qs maior ⁊
ibi Bar.⁊ Bal.C.de tranſac.⁊ in.c.de multa de ꝑ
ben.⁊ in.c.propoſuiſti ī ver.abitiať de clerico nō or
dinato miniſtrāte.⁊ in.c.querellā de iure iur.⁊ in.c.
ij.de reſcript.Sed hic poniť verbū ſonās executio
nem.qꝛ dicit ſequeſtrat⁹ hoc decidit tex.in.c.ſi qs
ſuadente.xvij.q.iiij.ergo eſt excōicatus ipſo iuř.ſꝫ
inducit facti executionē.Item hoc probat tex.in.l.
.i.C.de ſecun.nup.vbi illa verba ſit infamis ſūt ca
non late ſnīe ⁊ ibi pulchre dixit Bal.diſponit ſtatu
tū ꝙ faciens tale delictū ſit bānit⁹ ꝙ intelligiť ipſo
iuř ⁊ allegat glo.valde pegrinā in.c.quicūqꝫ de he
re.lib.vi.ſed hic diciť ſit ſequeſtra.intelligiť ipſo iu
re ergo non reqriť ſnīa ad ſequeſtrañ.eum.⁊ perꝯ̄s
glo.⁊ doc.hic male loquūtur ⁊ ꝯfunduntur per.d.l.
i.C.de ſecundis nup.tene bene menti qꝛ eſt inuentio
mea.¶Item pondera aliud qꝛ iudicio meo non pro
bat illud ad ꝙ allegať per oēs dictū.n.ꝙ loquiť de
iudice ſeculari pro certo nō ē bene dictū īmo videť
ꝙ intelligať de iudice eccleſiaſtico.ꝙ ſic demōſtro
ad oculū dicit.n.ꝙ nullus iudicū preſumat diſtrin
gere vel cōdēnare clericū niſi ex ꝑmiſſu.pontificis er
go ſequitur ꝙ pontifex ⁊ ſic epus pōt permittere ꝙ
iudex laicus diſtringat ⁊ ꝯdēnet clericū.ſꝫ iſtud eſt
falſum vt plene dixi in.c.ij.ē.ti.i.lꝫ.n.poſſet ꝯmitte
re capturā vt in.c.vt fame de ſen.exco.nō tn̄ pōt cō
mittere iudici ſeculari vt clericum cōdēnet ⁊ diſtrin

gat.¶Et ſiquiſpiā alleget incontrariū.c̄.fi.de off. deleg.li.vj.vbi clerici dicunt diſtrictuales pꝛīcipū laicoꝝ.q2 certis caſibus poſſunt ab eis diſtringi vt ibi reſpondeo non obſtare quia loquit̄ in caſu permiſſo a iure dominis terraꝝ ꝛ pꝛīcipibus quo caſu non requiritur permiſſio epi.ſed hic loquitur de pmiſſione epi.ergo. ¶Itē diuinare eſt dicere ꝙ hic intelligat̄ de papa.nam lʒ papa ſit pontifex tamen iura canonica nō appellant pontificē ſimpliciter papam ſed qualificate videlʒ ſummū pontificē aut romanū pontificē cle.ſi ſummus pontifex.de ſen.exc. quod nomen habuit a Moyſe vt in.c.ſacroſancta xxij.di. Bal.in.l.reſcripta.C.de preci.impa.offe. faciat etiā cle.ſi romanus pontifex.de pben.Item nullum dubiū haberet hec decretalis ſi loqueretur de iudice ſeculari. Itē eſſet ꝯ legem xp̄i dicentis Nolite tangere xp̄os meos.q2 intelligit̄ directe et indirecte.Item q2 tolleretur priuilegium datum a Chꝛiſto.qđ fieri nō poſſet ut eſt glo.in.c.ſi impatoꝛ.xcvj.di.ꝛ iō rōne vna potius intelligendus eſt tex.iſte d̄ iudice eccleſiaſtico non ſuo. nō.n. poſſunt iudices eccleſiaſtici non ſui diſtringere aut condemnare clericos alienos ſine cōſenſu pꝛopꝛij epi. ꝛ licʒ Inno.ꝛ alij hic dicant ꝙ iſte tex.itelligit̄ de iudice laico ꝛ de iudice eccleſiaſtico. tū debet reſtringi ad iudicē eccleſiaſticū.q2 rōnes ſupius allegate repugnant iudici ſeculari.ꝛ ideo poſſet ſic ſummari.Iudex eccleſiaſticuʒ ſi pſonas eccleſiaſticas alienas ſine conſenſu pꝛop.ij epi diſtringat aut condēnat eſt ipſo iure excōicatus hoc dicat.ꝛ ꝙ illa verba ſit ſequeſtrat⁹ ſint canon late ſnīe. vltra allegata ſupi⁹ allego quoddā dictū Bar.iudicio meo ad hoc ſtupendū in.l.i.ff.de vi pꝛiua.vbi incidens in penam illius legis pꝛiuat̄ tertia pte bonoꝝ ſuoꝝ.Bar.ibi querit vtꝝ incidat in penā ipſo iure.ꝛ decidit ꝙ nō ex eo q2 illa lex non dicit ſit pꝛiuatus ecce qualiter intelligit ꝙ illa verba ſint canon late ſnīe tene menti q2 pꝛoderit tibi ad multa. ¶Itē ſiquis pōderat iſtū tex.ad fi.ibi reatū ſuū videt̄ ꝙ illa verba magis cōgruant iudici laico. ſed nihilomin⁹ rōnes ſuperi⁹ adducte repugnant. vnicuiqʒ.n.ſeruanda eſt ſua iuriſdictio.c.i.de off.oꝛdi. Iō melius eſt vt dicamus ꝙ loquatur de iudice eccleſiaſtico non ſuo. ¶Nota ibi nullus iudicū. q2 ſm cōem intellectuʒ intelligit̄ de iudice ſeculari.qđ facit q2 in multis ptibus iudices dicunt̄ ſeculares.¶Nota regulā ꝙ nullus iudex ſecularis nec eccleſiaſtic⁹ dʒ condemnare vllū clericū.ꝛ ſic cōpꝛendit̄ clericus pꝛime tonſure.q2 cū dicat de pſ̄bytero de diacono ꝛ de vllo clerico.neceſſe eſt intelligere de clerico pꝛime tonſure.facit.c.cū nō ab homine.ꝛ.c.at ſi clerici.ꝰ.ti.i. vide ibi ſcribentes. Nec etiā pōt diſtringere aut cōdemnare clericum coniugatū incedentē in habitu ꝛ tonſura q cōtraxit cū vnica ꝛ virgine.c.i.de cle. cōiuga.li.vi.ꝛ idem dicendū eſt de ſeruis ruſticis ꝛ libertis clericoꝝ qui gaudent eodem priuilegio.lxxxviij.di.c. iudicat̄.ꝛ in Spe.d̄ cōpeten.iudicis adi.ꝰ.xxvj.Aliqui intelligūt illud verbū de ruſticis ꝛ familiaribus cōditicijs ſm ſcribētes hic. ¶Nota ibi aut clericū aut minoꝛes. de hac dictione aut q̄ qn̄qʒ ponit̄ int̄ ea q̄ differunt ſpē vt hic int̄ clericū ꝯſtitutū i vno oꝛdie ꝛ ꝯſtitutū i alio oꝛdie. Qn̄qʒ int̄ ea que differunt genere vt inter clericū ꝛ laicū. ¶Nota ibi ſine permiſſu pontificis ſm do. Anto.

clericos ꝛ ſeruientes eccleſie poſſe de pmiſſu epi iudicari a laico.pꝛo certo iſtud dictū non pꝛobat̄ hic. vt ſupius induxi. ¶Scđo ſuum dictū nō eſt in ſe verum.vt dixi ſupius. Sed do.Pe.de ancha.hic colligit pdictū notabile a ꝯꝛio ſenſu.ſed non credit illud eſſe verum. ¶Nota ibi ꝙ ſi fecerit. ꝙ ad hoc vt iudex hic ſit ſequeſtrat⁹ab eccleſia nō ſufficit ꝙ incepit ſed ꝙ pfecerit condemnationē aut diſtrictionē clerici ſine pmiſſu epi.facit glo.in.l.arboꝛib⁹.que dicit ꝙ lupus exit ſiluas ſed nō exiuit. Et adduco tex.in.c.omnis lex.ij.di.in.ꝰ.qui cedē fecerit. Et nouiſſimus ego dico hic eſſe caſum.pꝛo dicto Io.an.in.c.ppetue.de elec.li.vi.in nouella.ꝛ in regula in penis.li.vj.vbi dicit ꝙ quotiens lex imponit penam ipſo iure ſemp requirit̄ actus cōſumatus ꝛ pfectus refert Bal.in.l.ſiquis nō dicā rape. C.de epi.ꝛ cle. Ego dico foꝛe hic caſum tenēdo ꝙ illa verba ſequeſtratus ſit.ſint canon late ſentētie. ¶Nota ibi ab eccleſia dei.ꝙ iniuria dr̄ fieri iudici ꝛ eccleſie qn̄ quis intromittit ſe de alterius iuriſdictione.ꝛ pp hanc iniuriam poteſt talis puniri a iudice eccleſiaſtico. Et ſic nota ꝙ iudex eccleſiaſticus poteſt punire laicū inquantū deliqt i clericuʒ quaſi rōne delicti in pſonaʒ quis ſubijcitur iuriſdictioni iudicis habentis ſubiectā pſonam offenſaʒ.de quo in.c.verū.ꝭ.co.ſm do.Anto.hic. ¶Tu dicas iſtud dictū foꝛe verū in clerico. nam ſi laicus detinet reʒ eccleſie poteſt cōueniri a iudice eccleſiaſtico vt in.c. cū ſit generale.ꝭ.eo.nō ne multo foꝛtius ſi offendit pſonam eccleſiaſticā. Homo enī nobiliſſima ē creaturarum.l.iuſtiſſime.ff.de edi.edic. nam igneus eſt illis vigoꝛ ꝛ celeſtis oꝛigo vt ſ.vj.eneydos. Et res ſunt viliſſime.vt ſcribit Lucanus in tertio. Sed ps viliſſima rerum certamen mouiſtis opes ꝛ Seneca in pꝛima epła. Dicit etiam hic do.Anto.ꝙ nō pōt iudex laicus clericos inuitos ducere vt cōdemnent̄ ab epō p iſtū tex.qui loquit̄ indiſtincte. Tu vide q̄ dixi plene in.c.cū nō ab homie.ꝰ.ti.i. ¶Nota etiā ꝙ iniuria facta clericis vr̄ facta eccleſie dei.fungūt̄ enī clerici legatione ipſius dei.ij.q.vij.c.accuſatio Adduci poſſet illud euangelicū. Qui vos recipit et me recipit.q vos contēnit ꝛ me cōtemnit. ꝛ qđ hr̄ i c.i.de relig.ꝛ vene.ſan. ¶Tu pondera bene.q2 iſtd̄ notabile nō pꝛocedit ita ſimpl'r vt colligūt hic doc. q2 lʒ ego offendā clericū. nō tū videoꝛ offendere eccleſiā dei niſi eſſet cā qua odio eccleſie ego videar illud facere.arg.eius qđ hr̄ i.c.ſciant cūcti.d̄ elect. li.vj. Nā iſte tex.loquit̄ in eo actu qui nō pōt fieri niſi cū iniuria eccleſie.q2 vt iudex laicus diſtringat vel cōdemnet clericū venit de directo ꝯ legē xp̄i dicentis nolite tangere xp̄os meos. Facit qđ hr̄ in.c. ſi diligenti.ꝭ.co.viola.n.priuilegiuʒ exemptionis clericoꝝ datum ab ipſo deo.vt eſt glo.ſingu.in.c.ſi imparoꝛ.xcvj.di. ¶Nota ibi ſequeſtrat⁹.ꝙ excōicatus dr̄ ſequeſtratus ab eccleſia dei.ꝛ hoc iō quia ab eccleſia ſepatus eſt.xxiij.q.iij.c.certum.ex quo infert do.Abb.hic ꝙ excōicat⁹ pōt ꝛ debet repelli ab eccleſia.xxj.di.c.cleros.vſ̄.infideles.xxv.diſ.c. plectis.allat.c.reſpōſuʒ. de ſen.excō.p loch a ſpāli ita hic reſidet. Tu intellige ꝙ ē ſequeſtrat⁹ ab eccleſia dei quo ad ſua cōmoda ſed quo ad onera ꝛ i cōmoda nō.ꝛ ita itelligo iſtū tex.ꝛ iura pall'.ꝛ moueoꝛ p id qđ hr̄ in.l.cū duobus.ꝰ.itē q ſocietatē.ff. pꝛo ſoci.ał's.l.actiōe.ff.pꝛo ſoc.vbi ſoci⁹ demerit⁹

remanet ſocius quo ad onera ⁊ incõmoda nõ autē quo ad honores ⁊ cõmoda. ⁊ ideo dixit Bar. i. l. i. C. de dignita. li. xij. ꝙ ſiquis deſijt eſſe nobilis ꝑ ſua demerita itelligitur quo ad honores ⁊ cõmoda ſed quo ad onera ⁊ incõmoda bene remanet nobilis. ⁊ vide pulchra dicta que ego retuli i. c. itelleximus. ē. ti. i. ¶ Item pondera etiã. qꝛ nõ eſt verũ ita idiſticte excõicatum repelli ab eccleſia imo põt intrare eccleſiã ⁊ orare lꝫ nõ tẽpore quo celebrãtur diuina vt ē glo. decreti credo ꝙ ſit. i. q. i. c. q ſtudet ¶ Ultimo colligit hic do. Abb. ꝙ inquantum tex. hic dicit de diſtringente clericũ ꝙ excõicatus põt iterum excõicari. qꝛ ex diſtrictione clerici quis excõicatur vt i. c. ſiquis ſuadente. xvij. q. iiij. ⁊ tñ mãdatur excõicari ab hoïe. de quo ē glo. i. c. ita quorũdam. de iude. Sed inquantũ loquit̃ de condẽnatione non credit ꝙ ſit excõicatus ipſo iure ex quo nullã violentiã intulit ꝑſone clerici niſi i caſu. c. quoniã. de imuni. eccle. li. vi. ¶ Sed tu pondera quia ubicũqꝫ vnum determinans determinat duo determinabilia illa determinat equaliter. l. iã hoc iure. ff. d̃ val. ⁊ pupil. l. in teſtõ. C. de teſtõ mili. ſed verbũ ſequeſtratus ſequit̃ illa duo determinabilia videlicꝫ diſtringere ⁊ condẽnare. ergo ſequit̃ ꝙ equalit̃ illa determinat. Fateor tñ ꝙ cõdemnans clericũ nõ eſt excõicatus per. d. c. ſiquis ſuadente. ſed bene eſt excõicatus ipſo iure ꝑ iſtũ tex. inducendo ita vt ſupꝰ feci. Sed ego vltimo colligo ex tex. iſto ꝙ ſnĩa excõicatiõis fert̃ ad menſurã ꝯtumacie cõmiſſe circa emẽdationeꝫ eius quod male factũ eſt. vñ tãdiu eſt excõicatus ꝙdiu erit cõtumax in emnedando. ⁊ ad hoc adduco ſimile de. c. i. ē. de iudi. in. ṽ. donec. ⁊ de. c. ex lr̃is. de conſti. ⁊ adduco quod pulchre voluit Ang. in ſuis cõſilijs. cxciij. vbi dixit Januẽſes indixerũt reprehenſalias ꝯ florentinos non ſoluẽtes certa cambia ꝯſuluit remediũ eſſe ſoluere. ⁊ ita ceſſarant reprhenſalie. ⁊ dicit eſſe caſum ſing. in. l. ſi pecunie. §. qui fideicõmiſſi. ff. vt in poſ. legat. ⁊ adduco ſtupendũ tex. in. l. i. §. ſi frater. in. ṽ. oblata cautione poſtea recipit priſtinũ ius. ff. de colla. bono. ⁊ adduco quod voluit Bal. in. l. i. C. de poſtulã. vbi dixit ꝙ bannito per contumaciã cõparente reducitur bannũ ad ſimplicẽ citationẽ. Et adduco rõneꝫ mirabilẽ ꝙ vbicunqꝫ delictum hẽt cãm ſucceſſiuã ſnĩa cõdemnatoria nõ eſt ꝑpetua. Et ad hoc nouiſſimus ego adduco iſtũ tex. nam diſtringere vel condemnare clericũ habet cãm ſucceſſiuã donec emendetur ⁊ reuocet̃. iõ dr̃ futuꝝ delictum. ⁊ ad hoc adduco Odofre. i auten. interdicimꝰ. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ adduco quod egregie ſcripſit Baldus in. l. acceptam. C. de vſur. in. xix. q. Scholaris inquit eſt priuatus matricula. qꝛ nõ vult obedire rectori ꝙ ſi poſtea vult obedire reuocatur illa ſnĩa priuatiõis. ita dicamus in caſu huius. c. vide q̃ dixi in. d. c. ex lr̃is de conſti. Et iſta addenda eſſent ad. c. i. ē. de iudic. ¶ Pro. intellectu glo. op. vr̃ ꝙ littera nõ procedat quia ſi nullus iudicũ põt diſtringere vel condemnare clericũ ſeqͥt̃ ꝙ delicta remanebũt impunita qð non eſt dicendũ iuxta illud Non ꝑmittas maleficos viuere ſup terraꝫ Exodi. xxij. c. xxiij. q. ij. obijcitur. ⁊ q. v. c. nõ eſt crudelis. rei enĩ publice itereſt l. ita vulneratus. ff. ad. l. acquil. c. vt fame. de ſentẽ. excõic. ¶ Glo. prima metu ꝯrij exponit tex. nullus iudicũ videlꝫ ſecularium. iudices enĩ eccleſiaſtici non

prohibentur. ¶ Et ex hac glo. cũ tex. nota ꝙ appellatione iudicũ veniunt iudices laici ſed nõ eccleſiaſtici. ⁊ forte ẜm do. Abb. ideo qꝛ iudices eccleſiaſtici cõiter ſunt ꝓlati ⁊ denominant̃ a prelatura ⁊ dignitate quam habent vt archiepĩ epĩ abbates ⁊ ſimiles. Ego allego tex. in. c. decernimus. ē. ti. i. Sꝫ in cõtrariũ facit tex. in. c. cum ſpeciale. de appel. vbi tantũ cõprehendit̃ iudex eccleſiaſticus ⁊ nõ ſecularis appellatione iudicis cõiuncta. l. aptiſſimi. C. de iudi. ⁊ facit. c. ſi iudex laicus. de ſen. excõ. in. vi. naꝫ ſi tm̃ comprehendit̃ laicus fruſtra additur verbum laicus. do. Abb. dicit debere attendi ſubiectã materiam vt in diſpoſitionibus eccleſiaſticis veniant iudices eccleſiaſtici niſi materia ſubiecta aliud ſuadeat vt hic. In ſecularibus ẜo diſpoſitionibus cõprehendant̃ dũtaxat iudices laici. arg. c. ij. de cõſti. li. vi. ⁊ c. a nobis. de ſen. excõ. Sed ſi materia ē pariter proportionabilis vtriqꝫ. tunc cõprehendãt̃ omnes arg. c. i. de conſti. ⁊ hec dicit eſſe notãda ꝑ ſtatuta facientia mentionẽ de iudicibus. ita hic reſidet do. Abb. ¶ Tu adde primo ꝙ iſta glo. reſtrigit iſtum tex. qui dicit nullus iudicuꝫ. ergo reſtringere ad iudices laicos non ē bene dictum. quia vniuerſalis negatiua omnia negat vt ē glo. in. ṽ. nullum. i cle. i. de preben. ⁊ ꝑ Jo. an. in. c. i. de poſtula. prelat. li. vi. ⁊ ꝑ glo. in cle. hi qui. de eta. ⁊ quali. ⁊ tex. in. l. fi. C. de teſta. ⁊ quod voluit Jo. de imo. in. l. pe. ff. de ſtipu. ſer. ⁊ per cõſequens non bene exponit iſtuꝫ tex. glo. hec ſicut dicimus i vniuerſali affirmatiua l. a procuratore. C. man. cum ſi. Et ideo Uincentiꝰ Jnno. ⁊ Franciſcꝰ Uercelleñ. exponunt iſtum tex. in. ṽ. iudicũ ⁊ eccleſiaſticoꝝ quo ad clericoſ alienos in quos nõ debent imittere falcem. c. ſcriptuꝫ. vi. q. iij. tene mẽti hec. Sed ſequendo oppoſitionẽ glo. collige ex ea ꝙ lꝫ tex. loquat̃ vniuerſaliter tamẽ recipit reſtrictionẽ. ⁊ adduco glo. in. l. i. C. cõia dele. ⁊ in. l. i. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ in. l. inter oẽs. ff. qui ſatiſ. cog. ⁊ c. i. ē. de cõſti. vbi oĩno vide qꝛ gloſas elegãtes ad hoc cõnumeraui. Sed verior intellectus eſt vt intelligamus de iudice eccleſiaſtico dũtaxat. qð ſic oñdo ad oculum. vbicũqꝫ vnũ ⁊ idem varie cõſideratur in vtraqꝫ cenſura attendimus a qua cenſura exprimat̃. vnde dicebat Bal. in. l. ſi nondum C. de furtis. ꝙ ſacrilegiũ cõſideratur ab vtraqꝫ cenſura ſed aliter ⁊ aliter ſi ſtatutum eccleſiaſticũ loquatur de ſacrilegio intelligit̃ de ſacrilegio ẜm iuſ canonicũ. ſed ſi exprimitur a ſtatuto laicoꝝ intelligitur prout conſiderat ius ciuile. ⁊ ideo dixit idem Bal. in. l. ſi quando. C. de inoffi. teſta. papa dedit licentiã monaco teſtandi quod intelligit̃ ẜm ius canonicum. facit. c. ex lr̃is. de conſtitu. vide pulchra verba que ibi dixi. Cum ergo iſtud verbum iudex conſideretur ab vtraqꝫ cenſura aliter ⁊ aliter. ergo ſi exprimitur a lege canonica intelligit̃ de iudice eccleſiaſtico. Nec ob. dum dicebat do. Abb. ꝙ iudices eccleſiaſtici nõ appellantur iudices ſed prelati quia ſalua pace imo appellantur iudices vt in rubrica de offi. iudicis. ⁊ in rubrica de officio iudicis ordinarij. ergo ſequitur ꝙ verbum iudicũ hic comprehendit eccleſiaſticos dũtaxat. Et ſi dicat̃ ꝙ materia ſubiecta patitur ꝙ intelligatur de iudice laico dico iſtud eſſe falſum. quia materia ſubiecta nõ patitur ꝙ de ꝑmiſſu epĩ iudex ſecularis cõdemnet aut diſtringat clericos. ⁊ adduco in medium quod

6

bellıſſime voluit Pe. de ancha. in repeti. c. ca que.
de reg. iu. in. vi. vbi refert ſe vidiſſe dubitari. Utrū
eps poſſet dare licentiā poteſtati capiendi clericos
delinquentes vel euntes de nocte vel reptos cum
armis ⁊ ponendi eoꝝ in carcere ad petitionē epi. et
dicit ſe credere ꝙ dando licētiā generalē non poſ-
ſit ex eo qꝛ requiritur cognitio ſup crimine quo ca
ſu videt̄ omiſſa cognitio criminis ꝯ clericuꝫ propt̄
quod vellet ad capturā procedere. ⁊ hoc penit⁹ eſt
prohibitum. c. decernimus. de iudi. ⁊ nota. i cle. pa
ſtoralis. de re iudic. ergo multo minus poterit com
mittere laico cōdemnationē clerici. Si aūt cōmitte
ret capturam clerici ſpēaliter puta capias talē cleri
cū quia tunc ē licentia ſpēali non videt̄ dubium ꝙ
poſſit vt hr̄ in. d. c. ut fame. de ſen. excō. ⁊ p conſe-
quens iſte tex. intelligit̄ de iudicibus eccleſiaſticis.
tene menti hoc dictum Petri de anchara. quia eſt
quotidianū contra multos epos dantes licentiam
iudicibus ſecularibus capiēdi in genere clericos de
linquentes. ¶ In glo. ij. querit̄ quid cōprehendat̄
appellatione minorū eccleſie qui non poſſunt diſtri
gi aut cōdemnari a iudice laico. Reſpōdet ꝙ ſunt
ſcholares vel ſeruientes eccleſie deputati ad ei⁹ ob
ſequiū qꝛ illi eodem priuilegio gaudere debēt. xij.
q. ij. c. eccleſiaꝝ ſeruos. habuit forte reſpectum ad
quaſdam eccleſias maxime in Alamania vbi ſunt
ſcholares adiſcentes ⁊ ſeruiētes eccleſie. ſimile hr̄
in. c. i. de celebrat. miſ. veniunt etiā ſeruientes ipſi
eccleſie ſi ad obſequiuꝫ eius deputati ſunt. ⁊ ſic nō
ſufficit ſeruire eccleſie ſed oportet deputatum eſſe
ad eius obſequiū. Uidi ego ſepenumero fornariuꝫ
meum ſeruientē eccleſie in miſſa vt propter hoc nō
gaudeat priuilegio eccleſie. quia ad illud ſeruitiuꝫ
non eſt deputatus. Sed Uincent. vr̄ intelligere de
ianitoribus eccleſiaꝝ ſeu de illis iunioribus depu
tatis eccleſie obſequio vt adueniente etate promo
ueantur ad ordines allegat. c. omnis. etas. xij. q. i.
Fede. de Senis in ſuis cōſilijs intelligit de coniu
gatis ⁊ aſtrictis eccleſie ſeruitio. ſecus ſm cū ſi nō
eſſent aſtricti. qꝛ tunc licet talis incedat in habitu
⁊ tonſura ⁊ viuat inter clericos ⁊ interſit celebra
tioni diuinoꝝ non gaudet priuilegio eccleſie etiam
reſpectu imunitatis pſone. Et ponderat do. Abb.
iſtā glo. inquātū dicit deputatos. qꝛ pro ea allegat
c. cum p exemptionē in. v̄. ppetuo oblati. de priuile.
li. vi. ⁊ hoc placet dn̄o Abb. non eni videntur tales
pſone gaudere priuilegio maxime fori niſi ppetuo
⁊ efficaciter ſint oblati arg. c. i. de deci. lꝫ glo. in. c.
clericū. el primo. xj. q. i. velit indiſtincte ꝙ familia
clericoꝝ gaudeat priuilegio fori. ſed vt ibi not. Ar
chi. poſt alios. ⁊ in. c. eccleſiaꝝ ſeruos. xij. q. ij. non
habet locū in ſeruitoribus cōductitijs qui ſeruiūt
clericis precio qꝛ hoc non reperit̄ iure cautum. ⁊ al
legat quod notat Inno. in. c. ſignificantib⁹. de offi.
delega. ⁊ in. c. ij. de maio. ⁊ obe. vbi dicit ꝙ clerici
ſunt exempti a iuriſdictione imꝑatoris. qꝛ ſunt res
ſpūales ⁊ ex toto corpus ⁊ aīam deputauerūt ⁊ de
derunt in ſeruitium ⁊ ſortem Ieſu chriſti. xij. q. i.
c. cui portio. que rō ceſſat in iſtis qui non ſe ita de-
putarunt ſeruitio clericoꝝ. ſed in familia epi ē ſpēa
le vt gaudeat priuilegio fori vt in. c. fi. de off. archi.
ſm do. Abba. Idem dicit do. Cardi. ſe intelligere
iſtam glo. ⁊ tex. de ſeruiētibus ppetuis ſecus i mer
cenarijs. ⁊ allegat in argu. d. c. cum per exemptionē

7

quod tacito auctore ſibi appropriauit do. Abbas
Sed Philip. Hoſti. ⁊ Abb. exponunt verbū mi-
nores. i. conuerſos per. c. prochianos. de ſen. excōi.
Sed ꝙ intelligatur de ſcholaribus ſiue ſeruienti-
bus eccleſie potius ꝙ̄ de iunioribus eſt cōior opīo
ſm do. Cardi. hic. eſt tamen in ſe vera quod intel
ligatur de iunioribus. do. Anto. tranſit hic ſimplr̄
qui etiā dicit cōuerſos gaudere priuilegio eccleſie
qñ non oīno viuūt ſeculariter. ⁊ ita reſidet. Ope p̄
cium eſt videre quis iſtoꝝ patrum dixerit iuſti⁹ an
illud verbum minores adaptet̄ ad ſcholares ſerui
entes an ad iuniores etatē. ⁊ mihi videt̄ ꝙ intelli-
gatur de iunioribus. quod ſic demonſtro. verbum
prolatum a iure multipliciter intelligibile debet in
telligi naturaliter ⁊ non ciuiliter. l. fi. C. de his qui
veni. eta. impetra. l. ab ea pte. §. inſulam. ff. de ver.
oblig. l. fideicōmiſſum. ff. de condi. ⁊ demō. c. ſuſce
ptum. de reſcrip. in. vi. ergo ſequit̄ ꝙ hoc verbū mi
nor debet intelligi in ſuo naturali ſignificato. ſed
naturale ſignificatum eſt minor reſpectu etatis vt
per totum. ff. ē mino. Simile dicimus de hoc ver
bo maior quia lꝫ ſit maior etate ſciētia potentia di
uitijs ⁊c̄. vt in. c. ſup eo. de teſti. tamē capitur in na
turali ſignificato reſpectu etatis. vt in titulo. ff. ex
quibus cau. mai. in integ. reſti. ergo iſte tex. itelligi
tur de minoribus reſpectu etatis. Nam videmus i
eccleſijs conſtitui minores ad adiſcendū ⁊ ad ſerui
enduꝫ eccleſie ⁊ vt inde promoueantur ad ordines
vt iam vidimus obſeruaſſe i eccleſia patroni noſtri
beati Petronij hic Bononie obſeruande memo
rie Eugeniū. iiij. qui multos minores conſtituit ad
ſeruiendum illi eccleſie. Et adduco quod pulchre
cōmemorat Pe. de ancha. in cōmento. c. j. de ꝯſti.
ad fi. vbi refert ſe in facto conſuluiſſe. teſtator vo-
luit ꝙ domus ſua pueniret ad maiorem de domo.
fuit dubitatum quis diceret̄ maior. nam dr̄ maior
etate ſcia diuitijs vt eſt glo. multum ſingularis in
c. lex eſt. ij. di. ꝯſuluit ꝙ maior dicatur reſpectu eta
tis. ⁊ refert in qōne facti ita conſuluiſſe dom. Bal.
Ita dicamus in propoſito vt minores eccleſie intel
ligantur reſpectu etatis. licet eni maioritas aliter
capiatur vt in ti. de maio. ⁊ obe. nihilominus ēſt ac
cidentale ſignificatum ⁊ non naturale. ⁊ per conſe-
quens illa expoſitio videtur verior vt intelligatur
de iunioribus. Et pro certo admiror vehementer
quo ſpiritu ducti glo. ⁊ doctores dicant ꝙ appella
tione minorum veniunt ſcholares eo quia ſchola-
res capiendo illud verbum minores in ſignificato
accidentali ⁊ ciuili nō dicuntur ſcholares minores
imo dicunt̄ maiores ⁊ potentiores vt eſt glo. in. c.
i. ĵ. de loca. ⁊ per conſequēs nō videt̄ vera iſta expo
ſitio ꝙ minores hic capiant̄ pro ſcholaribus. ¶ Et
inquantum do. Abb. hic voluit damnare illaꝫ opi.
ꝙ familia clericorum non gaudeat priuilegio ipſoꝝ
clericorum. Pro certo cōtraria opi. mihi videt̄ de
iure verior. Et adduco primo. l. i. ⁊. ij. C. de epiſc. ⁊
cle. vbi famuli clericorum ſunt imunes ſicut ⁊ ipſi
clerici. ⁊ non poſſunt collectari quo ad res ſicut nec
ipſe clericus. ergo multo fortius vident̄ eſſe priui-
legiate pſone eorum. ſumus eni rōnales nos ⁊ dij
teſte Porphirio libro predicabiliuꝫ. ⁊ iuxta illud
Ouidij Pronaqꝫ quū ſpectēt animalia cetera ter
ram. Os homini ſublime dedit celūqꝫ videre iuſ-
ſit ⁊c̄. ⁊ illud Et ꝙ dominari in cetera poſſet natus

homↄ eſt.l.taſtiſſime.ff.de edi.edic. ergo.⁊ idez vi
demas in inferioribus eſſe. ergo multo fortius in
ſupioribus.nam famuli ſcholariū gaudent eodem
priuilegio quo ⁊ ipſi ſcholares vt voluit Nico.de
matta.in.d.l.ij. ergo multo fortius erit idē in cleri
cis. Et adduco Bal.in.d.l.i.⁊.ij.C.de epi. ⁊ cler.
vbi dixit ꝙ familie clericoꝝ tēporales gaudēt eodē
priuilegio cū ipſis clericis ꝙdiu ipſis ſeruiūt. Pret
ea facit ꝗ priuilegiū daẜ famulo qꝛ fuit domino
⁊ fauore ipſiꝰ domini daẜ. Sed iſta ratio vendicat
ſibi locū ſiue ſeruiat perpetuō ſiue ad tempus.ergo.
¶ Adduco etiam qđ voluit Bal.in.l.ſi nō plures
C.de ſacro ſan.ecc. vbi dixit ꝙ priuilegiū datū cle
rico videẜ datū eccleſie qꝛ fauore eccleſie eſt intro
ductum.eodē modo dicamus in priuilegio dato fa
milie clerici. Preterea facit tex.cum glo.in.c. eos.
xxij.di.vbi cōcubina clerici gaudet priuilegio cle-
rici quo ad forum.c.ſi concubine.de ſent.excō. Et
ideo dixit Pe.de anch.in repeti.c.ea que.ō regu.
iu.li.vi.in.xxiiij.qōne ſe conſuluiſſe illuſtriſſimo ⁊
clariſſimo principi dn̄o Carolo de malateſtis ꝙ iu
dex laicus nō poteſt procedere cōtra occultas con-
cubinas clericoꝝ. ⁊ miror ꝙ ipſe nō allegauerit gl.
in.d.c.eos.⁊ ibi etiā glo.tenet ꝙ famuli clericorum
gaudeant. Facit etiā rō ſi bona clericorum gaudēt
eodem priuilegio quo gaudent ipſi clerici vt voluit
glo.in.c.ſancte marie.de conſti.⁊ in.c.fi.de vita et
honeſta.cle.⁊ in.c.ex litteris.de pigno.ergo multo
fortius famuli coꝝ. Itē hoc probatur in.c.fi. de of
fi.archi.vbi familia gaudet priuilegio quo ⁊ dn̄i.
Et ſi dicatur ꝙ eſt ſpeciale in familia epi dicatis ꝙ
non apparet rō ſpēalitatis imo ponit regulā ⁊ ꝙ nō
ſit caſus ſpēalis voluit Dominicꝰ ⁊ Jo.de imo.in
c.i.de cleri.coniuga.li.vi. facit etiam quod voluit
Bar.in.l.in penis.C.de agri.⁊ cēſi.li.xj. ¶ Et ex
iſtis redditur verior opīo glo. Et pondera accura-
te glo.in.d.c.eos.quia do. Pe.in.d.c.ea que. qōe
xxiiij.dixit ꝙ iudex laicus pōt procedere ꝯ publi-
cas cōcubinas clericoꝝ non autē occultas.quia ibi
glo.videẜ ſentire ꝯtriuz quia ſiue ſit publica ſiue oc
culta gaudet priuilegio fori. ¶ Sed extat pulchra
dubitatio quid erit in vxore clerici reſpectu fori.et
glo.in.c.ij.xj.q.i.⁊ in.d.c.eos.xxxij.di. tenet ꝙ ſic.
Sed Jo.an.in.c.i.de cle.cōiuga.li.vi.dicit Aut lo
quimur de his priuilegijs quibus non gaudēt ma
riti ⁊ fruſtra loquimur de illis quia vxores non
gaudebant illis talibus priuilegijs. Sed ſi loqui-
mur de illis quibus gaudent mariti ſui ⁊ tunc idez
nō enī gaudent priuilegio canonis quia nunꝙ repe
ritur tactum p doctores ꝙ verberans vxorem cle-
rici icidat in excōicationē.quia illud eſt priuilegiū
conceſſum caractheri clericali. ergo eius perſonam
nō egrediẜ in qua caracter eſt impreſſum. ⁊ fortius
procedit in clerico cōiugato. quia facilius illud pri
uilegium pdit vt in dicto.c.i. Si autē loquimur de
ſecundo priuilegio videlicet fori de quo in dcō.c.i.
Idem eſt dicendum qꝛ abſurdū eſſet ꝙ femina ī ci
uilibus eſſet de foro ſeculari in criminalibus eſſet
de foro eccleſiaſtico. Nec obſtat ſi dicatur ꝙ illud
procedit in clerico vt in dcō.c.i.quia illud procedit
propter caracterem quē habet qui non egrediẜ per
ſonā.ita dicit Jo.mona.in.d.c.i.que rō non placet
Jo.de ſancto georgio in dcō.c.i.quod priuilegiuz
canonis ſit conceſſum rōne caracteris. quod patet
quia conuerſi non habētes ordinē ⁊ moniales gau-
dent iſto priuilegio.c.nō dubium.⁊.c.parochianos
de ſen.excō.c.religioſo.e.ti.li.vi. vnde dicit dictuz
Jo.an.eſſe verum ſed nō per ſuaz rōnez ſed p tex.
qui ibi dicit in ceteris. ſed de vxoribus exiſtentiuz
in ſacris dicunt verum glo.allegate per Jo.and.ꝙ
tacite videnẜ vouere cōtinentiam Jo.de imo.in.d.
c.i.tenet ꝙ vxores clericoꝝ coniugatorum gaudēt
priuilegio fori ſicut vxores clericorum exiſtentium
in ſacris.⁊ mouetur ex.c.fi.de offi.archi.vbi fami-
lia gaudet priuilegio dn̄i. ¶ Nec obſtat verſi.in ce
teris.quia loquitur ī clerico qui alia priuilegia nō
habeat. Sed nō excludit quin familia eius eodem
gaudeat priuilegio fori quo ⁊ ipſe clericus ex regu
la predicta.⁊ iſtud ſequitur do. Domi. ⁊ moneẜ ꝙ
vxor gaudeat priuilegio fori ex extenſione iuris.nā
leges priuilegium conceſſum marito extendunt ad
vxorem legitimā.l.ij.C.de epi.⁊ cle. lꝫ ergo dictuz
c.i.loquatur de clerico tamē includetur vxor ex di
cta extenſione. Et iſtud eſt qđ attulit de nouo do.
Domi.in dicto.c.i. Poſſet nihilominus mordeii
⁊ recte ꝙ dictū.c.i.non recipiat illā extenſionē. qa
extenſio debet fieri ad ſimile vt eſt glo.ſingularis ī
c.hi qui auctoritate.de p̄ben.in.vi.⁊ habeẜ in.c.p.
g.de offi.de lega.l.ſed ſi manente.ff.de p̄car. cū ſi.
ſed.c.i.loquiẜ de priuilegio fori.ſed dcā.l.ij.C.de
epi.⁊ cle.non loquitur de priuilegio fori. ergo non
poteſt.d.l.ij.extēdere.d.c.ij. ¶ Do. Abbas hic re
fert dūtaxat dictū Jo.an.in.d.c.i.⁊ tenet ꝯ eum ex
regula que habet ꝙ vxor ſortitur foꝝ viri ex perſo
na viri.l.cū quedam puella. ff.de iuriſdi.om.iud.l.
femine.ff.de ſena.l.fi.C.de incolis.l.ij.C.de epi.⁊
cle. Et licet glo.ibi notet ꝙ ille tex.loquatur de cō
trahentibus ante clericatum. tamen idem eſt in cō
trahentibus poſt clericatum dūtaxat quo ad priui
legium in criminalibus ex quo licite ꝯtrahunt. in mi-
noribus vt ſaltē gaudeāt in priuilegio cōi quo gau
dent cetere coniugate reſpectu maritoꝝ.nā coniu-
gium non repugnat ſubſtantie ordinis ſed ſolū pro
hibetur coniugiū ex prohibitione eccleſie vt notaẜ
in.c.cum olim.de cleri.coniuga.per Inno.in.c. pla
cet.de conuer.cōiuga. Nec procedit abſurdum qđ
dicit Jo.an.quia nō eſt abſurdū per id quod habe
tur in.l.fi.C.de iuriſdi.om.iudi.⁊ in.c.quantoꝰ.⁊ p
Inno.in.c.cum ab eccleſiaꝝ.de offi.ordi.nam idez
videmus in pſona ipſius clerici.⁊ eadem debet eſſe
rō de ſpē ad ſpēm que eſt de genere ad genus ar.c.
paſtoralis.§.itē cum totum.de offi.delega.ſicut.n.
maritus nō gaudet ex toto priuilegio fori ſed ex pte
ita ⁊ vxor eius. Nec obſtat ꝙ vir hēt caractarez ⁊
vxor nō hꝫ quia rn̄det vt ſupius dictuz eſt multos
gaudere priuilegio fori nō hn̄tes caracterē.xij.q.i.
c.duo ſunt.ita cōcludit in vxore clerici cōiugati. ſꝫ
in vxore promoti ad ſacros ſimplr̄ putat in oībus
gaudere priuilegio fori ex perſona mariti ſicut ipſe
maritꝰ p iura allegata ſupiꝰ maxīe ſi vouit conti-
nentiā.nā eaꝝ cura nō eſt abijcieda. imo pōt cleri
cus de fructibꝰ ſui beneficij ipſam alere ſicut facie
bant apoſtoli vt in.c.oīno.xxxj.di.vide ibi gloſaz.
Apoſtoli ducebāt ſecū vxores ſuas vt ibi not. ⁊ ita
reſidet do. Abb. ſed do. Anto.hic tranſit cū dicto
Jo.an.in.d.c.i.ſed Jo.de imo.dicit illud qđ dixi ī
d.c.i. Tu pondera ꝙ quo ad canonē ſiqs ſuadente.
xvij.q.iiij.inquantū ꝯcluſum eſt ꝙ vxor clerici nō

gaudeat tali priuilegio poſſet adduci hec rō excōi-
catio eſt pena.l.placet.§.acrimonia.C.de ſacroſan.
eccle.z.l.hi qui.C.de apoſta.ſed nō vr̄ inflicta hec
pena verberanti vxorē clerici.ergo nos illam impo
nere nō poſſumus.z adduco tex.i auten.de nō eli-
gendo ſecūdo nubentes.§.cū igitur.vſic.nec eſt lex
tale quid dicens.ergo.Sed ꝯtrium vr̄ verius.quod
ſic demonſtro.offendenꝫ pānos qbus eſt indutꝰ cle
ricus incidit in canonē vt in.c.nup.de ſen.exc.per
Inno.z p Bar.in.l.licitatio.ff.de publica.ſed vx
or eſt ps corpis ſui viri iuxta illō Geneſis.Hoc os
ex oſſibus meis z hec caro de carne mea.z probat
in.c.admonere.xxxiij.q.ij.ergo fortius incidit i ca
nonē verberans vxorē clerici.z adduco rōneꝫ incō
uincibilē verba ꝯtcus ſunt ſtricti iuris.l.quicqd a-
ſtringende.ff.de ver.ob.Sed ſi verba ꝯtcus conce
pta ſunt in viro cōprehendūt vxorē.ſing.eſt glo.in
d.c.admonere.que dicit ꝙ ſi vir ſtipulatus eſt ali-
mēta pro ſe ꝙ vr̄ etiā ſtipulari pro vxore ſua.ergo
multo fortiꝰ verba legis concepta in clericū cōpren
dunt vxorem clerici.Nec obſtat ꝙ excōicatio ſit pe
na q: imo eſt medicina.z nō iudicat vt pena vt per
Bar.in.l.i.ff.de publi.iudi.z p Bal.in.l.i.C.de
here.inſti.z probat in.c.i.de ſentē.excō.li.vi.ergo
multo fortius vxor clerici ſiue ſit cōiugatus ſiue ſit
cōſtitutꝰ in ſacris gaudebit priuilegio fori.¶Ca-
pio glo.tertiā oppo.ꝙ etiā cū pmiſſu epi non poſſit
iudex laicus diſtringere z cōdemnare clericos vt i
c.ſignificaſti.ij.eo.hic.dr̄ ꝯriuꝫ quare male.glo.iſta
ſoluit ꝙ hic vacat argm̄ a ꝯrio ſenſu.q2 ꝯrium eſt i
iure expſſuꝫ.z ad hoc allegat quotidie hec glo.qō
ceſſat argm̄.a ꝯrio ſenſu vbi agitur de correctiōe al
terius iuris.z idē dicimus ſi reſultaret abſonꝰ aut
prauus intellectꝰ.Idem voluit glo.in.c.cū apoſto
lica.de his que fi.a plato ſine cōſen.cap.z in.l.i.§.
huius rei.ff.de offi.eius cui manda.eſt iuriſdic.z i
c.i.de eta.z quali.li.vi.z in.c.ſignificaſti.ij.eo.z hr̄
in.l.ij.C.de conſorti.eiuſdē litis.z in.l.conuenticu
lā.C.de epi.z cle.z in.c.a nobis.de ſen.excō.Ideꝫ
dicas vbicūqꝫ ex argumēto a ꝯrio ſenſu ſtatuētes
inciderent in penā.quia tūc ceſſaret tale argumētū
glo.eſt in cle.i.de vſur.quā allegauit pro ſingulari
Bal.in auten.ad hec.C.eo.Eodē modo ſi reſulta
ret correctio alterius ſtatuti poſito ꝙ reduceret ad
terminos iuris cōis ſtatutū illud in quo arguitur a
ꝯrio ſenſu.quia tunc ceſſaret tale argm̄.Ita pul-
chre dixit Bar.in.l.i.§.interdū.ff.qō vi aut clam
facit qō voluit idē Bar.in.l.oēs populi.ff.de iu
ſti.z iur.z Bal.in.l.conuenticulā.C.de epi.z cler.
Idem etiā dicas vbi rō ſtatuti ex quo ſumit argm̄
a ꝯrio ſenſu repugnat rōni alterius ſtatuti.l.conuē-
ticulā.C.de epi.z cle.cōiuncto.c.decet.de imunit.
eccle.li.vi z allegat glo.ſing.in.l.cum pretor videt
ff.de iudi.Idem etiam eſt dicendū vbi inſurgeret
correctio iuris cōis ſm Jaco.but.in.l.apud anti-
quos.C.de furtis.z Bar.in.l.omnes populi.ff.de
iuſtit.z iur.z redditur talis ratio quia illud quod
elicitur per argumentū a cōtrario ſenſu dicitur ca-
pi ex coniecturis z ſubauditione vt in dicta.l.apō
antiquos.in glo.per coniecturas.z glo.i.d.l.ij.C.
de condi.inſer.z voluit ibi Bal.z illud quod ca-
pitur ex cōiecturis dicitur capi impropie vt ē tex.
ſingu.in.l.i.ff.ſi tabule teſta.extā.z per impropie-
tates nō inducitur corectio.vt eſt glo.que reputat
ſingularis in.c.cupientes.§.quod ſi per viginti.de
elec.li.vi.probatur in.l.fi.§.filijs.C.de bonis que
liber.cōiuncta.l.penul.C.qui teſta.fa.poſ.vbi ad
correctionem iuris nō capitur argumentū a cōtra-
rio ſenſu.z adduci poteſt tex.in.c.cum apoſtolica.
de his que fi.a prela.vbi dicitur indirecte venire il
lud quod venit a cōtrario ſenſu.facit quod ſcribit
per omnes.z quod habet in cle.i.de ſent.excō.z in
c.quanto.de vſur.z glo.in.c.ſi qui a ſimoniacis.i.
q.i.Quinimo plus dico ꝙ per ſenſum ſubauditū
z impropriū excluditur legū correctio.ſingularis ē
glo.in auten.ex teſtō.C.de colla.z adduco tex.inc-
liorem de iure in.l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa.z in.c.
cum dilectus de conſue.z in.c.cāmqꝫ.de reſcrip.ꝗ
tria iura ad hoc ſunt meliora de corpe iuris.Quin
imo dixit glo.ſing.in.c.ſtatutum.de preben.li.vi.
ꝙ lex vel ſtatutum extendit ad hoc vt nō corrigat
ius cōe.non eſt ergo admiratione dignū ſi ſilet ar-
gumentū a ꝯrio ſenſu vbi agitur de correctione iu
ris vt voluit glo.in dcā.l.ij.C.de condi.inſer.vel
vbi reſultaret abſonus intellectus vt voluit glo.ſꝫ
alium intellectū in.d.l.ij.puta q2 eſſet ꝯ bonos mo
res vt in.d.l.ij.vel eſſet ꝯ ius naturale vel diuinuꝫ
vt in.d.l.conuenticulā.Unum tamē eſt no.dignuꝫ
in hac materia ꝙ vbicūqꝫ ſtatutum nihil operaret
debꝫ ſumi argumentū a cōtrario ſenſu etiā ad iu-
ris correctionē.ita dixit glo.ſingula.in.l.nulla niſi
emerſis cōiuncta auten.diaconiſſā.C.de epi.z cle.
quod eſt bene notandū.¶Itē vnū eſt quod tibi vi
debitur nouū ꝙ regula huius glo.z aliaꝝ inquāntuꝫ
volunt ꝙ argumentū a ꝯrio ſenſu nō habet locum
vbi reſultaret iuri ꝯrius intellectus.quia procedit
regula illa vbi reperitur in ſpecie ſecus ſi in genere
Et pone exemplū i cle.per litteras.de pben.cū ſua
glo.que dicit colligi ex illo tex.a ꝯrio ſenſu ꝙ lega
ti cardinales nō poſſunt cōferre hoſpitalia.z tamē
habemus ꝙ omnia beneficia poſſunt conferre vt in
c.i.de offi.lega.li.vi.ſed quia de hoſpitali non re-
peritur in ſpē expreſſum ꝙ poſſint conferre.videtur
illa glo.veriſſima nō obſtante regula huius glo.et
aliaꝝ.tene mēti quia eſt noua doctrina z inaudita
¶Sed vnū eſt quod eſt enucleatione dignū.eſt ne
vera hec doctrina ꝙ argumentū a ꝯtrario ſenſu dr̄
intellectus ſubauditus impropius z cōiecturatus
vt tenēt cōiter omnes glo.z doctores.de quo vide
Jo.an.z alios in.c.publicato.de elec.do.Abbas
Jo.de imo.z alios in.d.c.cū apoſtolica.Bal.in.d.
l.apud antiquos.z in.d.l.ij.z alios i.l.qui teſtō.§.
mulier.ff.de teſta.z Lodo.ro.in.l.ſi cum dotem.in
prin.ff.ſo.matri.z quod hr̄ in.c.ioſep.ij.de ver.ſig.
z p Bar.in.d.l.omnes populi.z per Bal.i.d.l.cō
uenticulā.z per Saly.in repeti.l.ſi cū dotem.ff.ſo.
mat.z p Pe.de aneha.cōſilio.cci.Pro certo paſ
ſus iſte eget enucleatione.ego afferā duo verba in
medium pro declaratione huius gloſe z aliarum.
Et dico ꝙ argumentū a ꝯrio ſenſu eſt proprius in
tellectus.l.ſeu ſtatuti.z nō eſt cōiecturatus vel ſub
auditus.z adduco caſum cui mundus nō reſpōde-
bit.nā rex noſter z deus noſter Jeſus xps i euange-
lio dixit.Quecūqꝫ vultis vt faciant vobis hoīes.
z vos eadem facite ipſis vt habet apud Matheū
A ꝯrio ergo ſenſu chriſtus prohibuit inferri aliū qō
ſibi fieri nolit.z tn̄ tex.in.c.humanum genus.i.di.
dixit ꝙ per illam auctoritatē euangelicā prohibet

quis alij facere id quod nolit ſibi fieri . ergo illud
quod venit a ꝯtrario ſenſu non venit improprie ⁊ con
iecturatiue imo venit ex mente ⁊ ex vi verboꝝ. ca-
ſus ē ſingularis ibi quē alibi neſcio. ⁊ hoc vī firma
re glo. ſtupenda ad hoc ibi. Secundo interpretatio
ſtatuti aut legis ſi ē intrinſeca ⁊ ſubſtātialis ⁊ in ſe
perabilis a ſtatuto vel lege dicitur eſſe lex vel ſta-
tutum. l. nominis ⁊ rei. §. verbū ex legibus. ff. de v.
ſig. ſec9 ſi ē argumētalis ⁊ extrinſeca. quia tunc non
eſt ſtatutum nec lex. iſta ē glo. ordinaria in. l. qui te
ſtamēto. §. mulier. ff. de teſtamē. que glo. nō ē ali-
bi vt Bal. vtar verbis in. c. i. ꝯ. ꝺ conſti. Sed arg.
a cōtrario ſenſu ē intrinſecū ſubſtantiale ⁊ inſepa-
bile ab ipſa lege vel ſtatuto vt recte decidit in. d.
c. humanū genus. ergo ē proprius intellectus ⁊ nō
coniecturatus aut ſubauditus. Pondera bene qꝛ
conquaſſabit capita in terra multoꝝ. Preterea fa
cit ad ꝓdicta tex. i. l. ita fidei. ff. de iure fiſci. de quo
facit feſtū Bal. in. l. i. C. de proba. ꝙ paria ſunt ve
nire ꝯ ipſam legem ⁊ venire cōtra interpretationez
ipſi9 legis. ſed argumentū a cōtrario ſenſu ē interꝑ
tatio cōprenſiua legis. ergo. ¶ Et vlterius addu-
co. l. aliqn̄. in. vſi. intelligitur. ff. de cōd. ⁊ demō. vbi
argumentū a contrario ſenſu eſt intellectus legis.
¶ Et adduco glo. in. l. iuris gentiū. §. quinimo. vſ.
pretor ait. ff. de pactis. vbi argm̄. a ꝯtrio ſenſu venit
ex mente legis. ⁊ adduco. l. argentarius. §. prohibꝫ
ff. de eden. ⁊. l. pecuniā. ff. ſi cer. peta. ⁊ lꝫ ibi ponatᷣ
dictio tanꝙ nihilominus impropriatur propt̄ alia
iura ponentia verbū intelligitur ſine dictione ſimi-
litudinaria. ⁊ adduco. d. c. cum apoſtolica. in vſi. da
tur intelligi. ⁊ adduco. l. ſi locuplex. ff. de manumiſ.
teſtō. vbi dᷣ ꝙ eſt aptiſſimus intellectus. ⁊ licꝫ tex.
ibi dicat videatᷣ. dico ꝙ non importat fictionez ſed
īportat oculum intellectus. ⁊ de hoc concordat cuꝫ
alijs iuribus dicentibus intelligitᷣ. ⁊ adduco. l. i. §.
huius rei. arg. fortiſſimū. ff. de offi. eius. ⁊ adduco
glo. in. l. deſiderium. C. depoſi. que in. v. arguit ex-
ponit. i. argute probat. ⁊ coniungo. c. forus. in. §. ar
gumentū. de verbo. ſig. vbi argumentū eſt quedaꝫ
ſubtilis inductio facta per fabricationē intellectus
ergo argumentū a ꝯtrio ſenſu eſt quedā ſubtilis pro
batio elicita ex intellectu legis. ergo non eſt ſubau
ditus improprius ⁊ coniecturatus intellectus. Et
ex iſtis ita breuiter deductis videtur ꝙ cōis opīo
doctoꝝ laboret morbo incurabili ex quo ſequitᷣ ꝙ
recte conſuluit Dy. Cy. Bal. ⁊ Pet. de ancha. ꝙ
in ſtatutis habet locum argumentū a contrario ſen
ſu. ⁊ iſta addite ad Jo. de imo. in. d. l. qui teſtamen
to. §. mulier. ⁊ ad Lodo. ro. in dicta. l. ſi cum dotez.
⁊ ad alios doctores ſcribentes in locis allegatis ſu
perius tene menti. quia vt pulchra ſibi appropria-
bunt multi. Vel ſolue aliter contrarium formatuꝫ
ſupra ſecundū doctores ꝙ hic poteſt ītelligi de pō
tifice. i. de papa. nam cum eius permiſſu poſſet fie
ri vt in. c. menam. ij. q. v. xij. q. ij. c. cum deuotiſſi-
mam. de quo dixi in. c. ij. ꝯ. ti. i. Et ex hac ſolutione
habes ꝙ appellatiōe pontificis ſimpliciter facta ve
nit papa. Adduci poſſet quod ſcribitur ꝺ rege no-
ſtro ⁊ deo noſtro Jeſu chriſto qui dictus fuit ponti
fex. nec apponitur maxim9. vt ſcripſit Paulus a-
poſtolus Chriſtus exiſtens pontifex futurorum bo
noꝝ. de quo in. c. loquitur. xxiiij. q. i. forti9 ergo pa
pa poteſt appellari ſimpliciter pontifex. nihilomi-

nus non videtur bona ſolutio ad iſtum tex. conſide
rato canonico modo loquendi quia canones vocāt
euꝫ ſummū pontificē vt dixi. ¶ Vel ſoluūt tertio ꝙ
argumentum a cōtrario ſenſu refertur dūtaxat ad
minores eccleſie ⁊ non ad clericos. Pro hac ſoluti
one ego adduco glo. multum elegantes in. l. idem
cum eodem. §. fi. ff. de iuriſdicti. om. iudi. ⁊ in. c. i. ꝺ
preſcriptio. li. vi. ⁊ in cle. ne romani. de elec. ⁊ in. c. i.
de poſtu. prela. li. vi. que dicunt ꝙ vbi determinās
non poteſt determinare equaliter omnia preceden-
tia refertur dūtaxat ad proxima. ¶ Vel quarto ſol
ue ꝙ de permiſſu epiſcopi poſſunt cōdemnare ideſt
ad condemnandum adducere. c. vt fame. de ſen. ex
cō. Pro certo iſta eſt magna impropriatio ⁊ vio-
latio ad iſtum tex. quod eſſe non debet. c. in his. de
verbo. ſig. ¶ Vel ſoluunt cōdemnare ſcilꝫ in cauſa
ciuili. Pro certo iſta expoſitio repugnat huic tex.
in. v. reatum. ⁊ ideo iſte expoſitiones videntur ver-
ba ad epheſios. Clarior ⁊ verior ītellectus eſt vt ī
telligatur de iudicib9 eccleſiaſticis alienis. ¶ Op
po. imo clerici poſſunt condēnari per iudicem ſecu
larem. arg. c. cuius in agendo. iij. q. viij. ⁊. c. at ſi cle
rici. de iudi. auten. ⁊ conſequenter. C. de ſentē. ⁊ in
terlocu. om. iudi. Glo. ſoluit cōtraria procedere in
cauſa recōuentionis. de hoc vide que plene dixi vl
tra alios in dicto. at ſi clerici. ¶ Et pōdera accura
te iſtā glo. inquantum vtitur verbo dubitatiuo for
te quia in dicto. c. at ſi clerici. intrepide ⁊ affirmati
ue hoc tenuit hic aūt loquitur dubitando. ¶ Vlti
mo queritur an iſti iudices ſint ipſo iure excōmuni
cati. an per ſententiam. Glo. vltima dicit per ſen-
tentiam. ⁊ allegat concordantias ex quibus patet
ꝙ per iſtud verbum ſit nō inducitur canon late ſen
tentie. Sed in cōtrarium eſt glo. in. c. quicunqꝫ. de
hereti. li. vi. ꝙ per iſta verba ſit excōicatus inducitᷣ
ipſo iure excōmunicatio. Et ad iſtam glo. reſpon-
deri poteſt ꝙ procedat quando per alia iura appa-
ret ꝙ non inducitur canon late ſententie. ⁊ ideo de
bet attendi ad materiam ſubiectam ita reſidet hic
do. Abbas mirum eſt ꝙ non allegct glo. in. c. ſiquiſ
ex clericis. de vita ⁊ hone. clerico. vbi per iſta verba
anathema ſit non inducitur canon late ſentētie ſed
ferende. nec poterat allegari melius ad ſuſtentādā
cōmunem opīonem ꝙ iſte non ſit excōicatus ipſo
facto. Sed reſponde ꝙ illa glo. procedit rōne ſubie
cte materie. nam regulariter verba ꝓſentis tēporis
ſunt canon late ſnīe vt ꝑ glo. in. c. ſi diligenti. ꝯ. co.
⁊ in. l. in criminali. C. de iuriſ. om. iudi. cum ſi. ideo
tene ꝙ iſte eſt ipſo iure excōicatus ꝑ iura que alle-
gaui ſupius. ¶ Extra gloſas querunt hic doc. qd
de penitentibus an ſint de foro eccleſie. Do. Anto.
hic dicit ꝙ ſic per. c. aliud. xj. q. i. ſed do. Abb. dicit
ꝙ. c. illud dūtaxat probat ꝙ penitentes poſſunt ali
os conuenire coram iudice eccleſiaſtico non eni di
cit ꝙ neceſſario ſint conueniendi in foro eccleſie. et
hoc expreſſe videtur velle Inno. in. c. ſignificātib9
de offi. dele. vbi dicit ꝙ penitentes ⁊ alie ꝑſone mi
ſerabiles ſunt ſub protectiōe eccleſie vt ſup iurib9
ſuis poſſint adire eccleſiam ne ab alijs inquietenᷣ
lxxxvij. di. ꝑ totū. Sed ſi aliquis voluerit iſtos ta-
les cōuenire coram iudice laico non poſſunt exci-
pere ꝙ debeant conuenire coram eccleſiaſtico. ſed ſi
grauētᷣ corā ſeculari poſſunt habere refugiuꝫ ad ec
cleſiaſticū. qd dicit ēē no. nō. n. interuenit aliqs act9

qui habeat iſtos eximere a iuriſdictione impatoris aſſ euacuaret iuriſdictio iperatorȝ. ⁊ alſſat dictũ. Jnno. in. c. ij. de maio. ⁊ obe. ⁊ ita reſidet do. Abb. Sed tu pōdera q: regula ē ꝙ actor ſequit̃ forũ rei. ⁊ non ecōtra. c. cũ ſit. ī. eo. ſed iſtud nō hȝ locũ in penitente q: agendo cōuenit laycũ corā clerico illō non v: ob aliud niſi q: penitēs ē de foro eccleſiaſtico ⁊ fallit regula q: reus ſequit̃ forũ actoris ergo penitens ē de foro eccleſiaſtico. ⁊ ad hoc facit penitēs ē perſona eccleſiaſtica ergo gaudet foro eccleſiaſtico. ⁊ ad hoc adduco. c. de his. c. falſas. c. cōtrarij. de peni. diſt. v. ⁊ adduco. c. de perſona. xj. q. i. Et ad. c. aliud pōdera q: nō loqtur ꝑceptiue. ſȝ loqtur ꝯſultiue cōſiliũ. n. ē vt penitēs ꝯueniat laycũ corā iudice eccleſiaſtico. q: nō ita amouebit̃ a ſua penitētia ſicī āmoueretur ꝯueniēdo corā iudice layco corā quo ē tumultus ⁊ ſi laycus dclinat poterit declinare ſm glo. ibi. ⁊ ſic ille tex. non poteſt adduci pro dicto domini. Anto. ſed adduci poſſunt iura que ego adduxi. Et pondera quia ratio eſt vt penitens non vadat coram layco iudice ne āmoueatur a ſua penitentia. fortius non poterit conueniri coram layco ne āmoueatur a ſua penitentia. Et inquantum ſuperius dixi ꝙ famuli clericorum conducti premio ad tempus gaudent priuilegio clericorum ⁊ tenui contra dominum Abbatem ego adduco eundem in conſilijs ſuis conſilio. liiij. vbi tenuit ꝙ gaudent priuilegio eccleſiaſtico lȝ aliter hic dixerit. Et ex iſtis infert̃ qd̃ i heremitis. ⁊ extant due glo. vȝ in. c. nulla rōne. lxxxix. di. ⁊ in. c. qui vere. xvj. q. i. que tenet ꝙ ſunt ſub epo i cui᷒ territorio degunt idē v: velle Jnno. i. c. cũ monaſteriũ. de elec. vbi dicit heremitā eē ꝑſonā eccl'iaſticā ⁊ Archy. in. c. vnico d̄ exceſſi. ꝑla. vbi dic ꝙ ſūt religioſe ꝑſone. Cōtrariũ tenet Guil. d̄ mōte laudino ⁊ ȝēȝelinus in cle. ꝑ litteras. de ꝑben. ⁊ eos ſeqt̃ Jo. de ligna. ſicut. n. tales ex vtero matris progreſſi ſunt layci ita in eodē ſtatu laycali cenſendi ſunt ex quo nō interuenit ali᷒ act᷒ eos eliciēs a iuriſdictione impatoris q ē duplex vȝ receptio ordinis ⁊ cōuerſio ad aliquē de religionib᷒ approbatis. vt i. c. ſi. de religio. do. xvij. q. iiij. c. ſi quis ſuadēte. c. nō dubiũ. de ſen. ex. d̄. ⁊ hoc v: veri᷒ de iure lȝ primũ dictuȝ ſit equius q: lȝ heremite nō hēant certā regulā nec ſint obligati ad ſtandũ in illo ſtatu. ſȝ ſola voluntate tenent̃. ⁊ ſunt ſicut locuſte que nō hēnt regeȝ. vt dixit glo. in. d. c. q vere abſurdũ eē v: ꝙ ſola ſua volūtate poſſint ſe eximere a iuriſdictione impatoris ⁊ redire qñ volūt. Facit. c. duo ſunt genera. xij. q. i. ⁊ ſatis ē ꝙ iur̃ expſſe nō probet̃. Jſta ſūt vba do. Abb. hic. ſed do. Anto. lento pede tranſiuit dicens heremitas gaudere priuilegio fori eccleſiaſtici ꝑ ſupdictas glo. Sed Petrus d̄ ancha. in. d. cle. ꝑ litteras tenet ſimplicit̃ dictũ Guil. ⁊ ȝenȝe. ſed reuerēd᷒ do. Cardi. ibi diſtinguit hoc mō. Aut heremitis ⁊ ſimilib᷒ ꝑſonis ē datus cert᷒ modus viuēdi a papa aut nō. Primo caſu ponit exēplum in fratrib᷒ tertij ordinis glorioſi Franciſci ⁊ tales gaudent priuilegio clericali. q: oīa noſtra facim᷒ qbus auctoritatē nr̃aȝ imptimur. c. hij. qui. c. ſi apoſtolice. de ꝑbē. in vj. Secundo caſu ñ gaudēt priuilegio niſi ſint clerici vel religioſi nec inferior a papa pōt nouā religionē eligere c. ſi. de reli. do. dicit tñ ꝙ equior opi. ē d̄ iur̃ ⁊ magis ſibi placet ꝙ ſi ad certũ vſuȝ eccl'iaſticũ ꝑpetuũ deputati ſunt ab epo vel prelato ꝙ cenſeēt̃ perſone ec-

cleſiaſtice ⁊ gaudēt priuilegio fori. ſȝ ſi a nemine facta ē talis deputatio ſicut ꝯtingit ſm eũ in aliqbus heremitis q aliqñ recipiunt habitũ ad tēp᷒ ⁊ viuunt de helemoſinis iſti nullo priuilegio eccleſiaſtico gaudent nō. n. ſunt incorporati eccl'ie cum ſint meri layci ⁊ redeunt ad libitũ ⁊ ad nullũ vſum eccleſiaſticũ vel piũ auctoritate eccleſie ſunt deputati iſti nullo priuilegio eccl'iaſtico gaudēt. ⁊ per hāc diſtinctionem dicit poſſe procedere opi. Laudini ⁊ ſequatiũ ⁊ illud bñ notabis pro magiſtro Galeatio fabro qui maleabat prope ſcolas noſtras ꝯiugato effecto heremita. vtꝝ gaudeat priuilegio eccl'iaſtico. ſed tu pōdera dictũ Jnno. in. d. c. cũ monaſteriũ. vbi dicit ꝙ heremita tenet̃ ſeruare ⁊ promittere ꝯtinentiā. ⁊ allegat. §. ecce. xxvij. q. i. qd̄ dictum v: mirabile ⁊ ponit gladiũ ad dicta oīum q: ſi tenet̃ promittere continētiaȝ cui dubiũ ē ꝙ ſit eccleſiaſtica ꝑſona ⁊ ꝑ ꝯñs gaudebit priuilegio eccl'iaſtico. Sed glo. in. d. §. ecce dicit ꝙ heremita nō ē religioſa ꝑſona nec reperit̃ in iure cautũ ꝙ debeat promittere ꝯtinentiā refert tñ ibi glo. opi. ꝯtriam ⁊ nullā expreſſe approbat. Ego admiror vehementer ꝙ nullus iſtoꝝ patrum alſſauerit glo. in. l. ij. ff. de inius uocan. que dicit heremitas eē ſub epo ſicut cl'icos ꝙ Angel. ibi dicit eē verũ q: ſūt ꝑſone eccl'iaſtice ⁊ debēt iurare cōtinentiā. pñt tamē hīc propriũ allegat Jnno. in. d. c. cum monaſteriuȝ. ⁊ Jo. an. in. c. i. de exceſſ. prela. lib. vj. vbi decidit ꝙ religioſus de cōſenſu ſui prelati pōt eē heremita qd dicendũ inter iſtos maximos iuris deos paſſus iſte nō mentior dubitatiſſim᷒ ē ⁊ indigeret declaratione pontificia. Tu pondera ꝙ ſi eēt cleric᷒ ⁊ hermita reſ eēt ſine dubitatione ꝙ gauderet ꝑuilegio eccl'iaſtico ⁊ pōt clericus heremitari vt dixit Jo. an. in. d. c. vnico. qd̄ bñ notabis pro venerabili pr̄e nr̃o fratre Antonio heremita cōſiculo meo. Pondera ēt ꝙ attendenda eēt conſuetudo ꝙ ſi de conſuetudine heremite gauderēt ꝑuilegio eccleſiaſtico illa cōſuetudo eēt ſeruanda. Si aũt cōſuetudo eſſet ꝙ conuenirent̃ coram iudice layco eodē mō ſeruanda eēt conſuetudo q: conſuetudinis nō ē mediocris auctoritas. c. cũ cōſuetudinis. de cōſue. ⁊ cũ iſte paſſus ſit dubi᷒ ſtabit̃ ꝯſuetudini que ē optima legũ interpres. c. cũ dilect᷒ de ꝯſue. l. minime. ff. de legi. Conſuetudo. n. tribuit iuriſdictionē. c. cũ ꝯtingat. ī. eo. l. viros. C. de diuerſis officijs. lib. xij. Si aũt nō appareat ꝯſuetudo et heremite promiſerunt ꝯtinentiā vt dixit Jnno. vel deputati ſunt a papa uel ab epo ad certũ vſum ꝑpetuum eccl'iaſticũ. ⁊ tunc gaudeāt priuilegio eccl'eſiaſtico ut dixit do. Card. ⁊ voluit Jnno. ꝑ iura allegata per eos. Sed ſi nō ſint deputati a papa vel a prelato. ſed ſponte ſua aſſumpſerunt habitum heremiticum ſimpliciter uel ad tempus ⁊ ſtant in oratorijs vt docet experiētia mihi videtur ꝙ ſint perſone eccleſiaſtice ⁊ gaudeant priuilegio fori quicquid dixerit Laudinus ȝenȝelinus ⁊ alij qd̄ ſic oſtendo famuli clericorum cōducticij ad tempus gaudent priuilegio fori ut ipſi clerici vt ſuperius demonſtraui. nōne multo fortius debent gaudere priuilegio fori heremite qui famulantur noſtro ſupremo deorum deo argu. auct. multo magiſ. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ c. cũ in cunctis de elect. Preterea facit deo deuoti hoſpitalarij ⁊ ſimiles gaudent priuilegio eccleſiaſtico vt per glo. in. c. duo ſunt genera. xij. q. prima. ⁊ facit quod voluit glo. in. caplo. quiſquiſ. xvij. q. iiij. ⁊

in.c.ut lex continentie.xxvij.q.i. ſed heremite ſunt
deo deuoti.q2 vt videmus incedūt cū certo ⁊ deter
minato habitu ⁊ hñt oratoria ⁊ ꝯtinēter videnť ui-
uere ⁊ ēt papa ſcit ⁊ tolerat vitam heremiticā eorū
poſito ergo ꝙ nō promittāt ꝯtinentia vī ꝙ ſint eccle
ſiaſtice perſone. ¶ Preterea facit accidēs aduenićs
enti qualificat illud ⁊ reponit illud in diuerſa ſpecie
ſingularꝫ ē glo in.c.ſtatutū.ď elec.lib.vj. coniuncto
c.licet canon.eo.ti.⁊ lib. vbi diſpoſitio.c. licet loquē
tis de eccleſia parrochiali nō h3 locū in eccleſia ꝓ
chiali collegiata.ſed iſtis heremitiſ accidit quedam
qualitas q2 appellanť heremite ⁊ habēt certū habi
tum ⁊ degunt in oratorijs ⁊ famulanť deo.ergo ſe-
quiť ꝙ nō ſunt meri layci ⁊ videnť inſiſtere ꝯtēpla-
tioni ergo alteratꝰ eſt ſtatꝰ eorum laycalis ⁊ ꝑ con-
ſequēs cenſentur eē eccleſiaſtice ꝑſone ⁊ gaudebunt
ꝓuilegio fori. Et pondera hñ.q2 l3 do. Abb.hic di-
xerit ita vt ſuperiꝰ dictū ē nihilominꝰ ipſe vī ſentire
ꝯtrīu3 in.d.c.cū monaſteriū. ¶ Quid ď rectoribꝰ ho
ſpitaliū q vtunť coniugio ⁊ habēt propriū l3 appor
tent aliqď ſignū in veſte puta crucē vel quid ſimile.
Guil.⁊ Jo.de ligna.quos refert do. Abb.hic tenēt
in.d.cle.ꝑ litteras.ꝙ nō gaudēt priuilegio eccleſia-
ſtico nec in ꝑſonis nec in bonis ꝑ rōnes ſupius ad-
ductas q2 nō ſunt clerici nec conuerſi. Hoſti.in ſū-
ma de regula.§.i.vſu quid de ruſticis vī diſtingue-
re ꝙ aut iſti edificarunt hoſpitalia propria auctori-
tate.⁊ nō gaudent aliquo ꝓuilegio.aut cū auctorita
te epi.⁊ tunc ſecus q2 videnť tunc eē religioſe ꝑſone
ſed in fine vī reſtringere hoc dictū quādo promiſe-
runt in manibꝰ epi caſte viuere ⁊ vxore mortua aliā
nō ducere ⁊ proprijs bonis renunciare.tunc.n.ſatis
pōt teneri opi. Hoſti.q2 videnť ꝯuerſi alꝰ iſtis nō in
teruenientibꝰ ſequitur primū dictū.⁊ ita reſidet do.
Abbas hic ⁊ dicit hec facere pro fratribꝰ tertij or-
dinis beati Franciſci. Sed do. Cardi.in.d.cle. per
litteras dat illam diſtinctionē quā heri ſuperiꝰ retu
li.⁊ aliud boni nō dicunt hic doctores ⁊ ſic vno ha-
bito habenť oēs. Ego admiror vehementer ꝙ nō vi
derint Barto.in.l.ꝙ ꝯſtitutū.ff.de teſta. milit.ubi
dicit canoniſte dicūt ꝙ exempta eccleſia videnť exē
pti prelati monachi ⁊ ſilēs.vt in.c.cu3 per exēptio-
nem.de priuile.lib.vj. Modo quidā ē prior cuiuſ-
dam hoſpitalis ꝙ ē exemptū.an ille prior ſit exem-
ptus ꝯſuluit i facto ꝙ ſic prior hoſpitalis pōt eē lay
cus vt in cle.q2 ꝯtingit de religio.do.ꝙ exēpta eccle
ſia vī exēptus ꝑlatus qui ē de corpore eccleſie.ſed ſi
eſſet laycus tunc in his que reſpiciunt ſuam perſo-
nam nō ē exemptus nec gaudet priuilegio eccleſie ⁊
ſic tenet Barto.ꝙ rector hoſpitalis laycus nō gau
det ꝓuilegio eccľiaſtico ⁊ cum eo tranſit ibi Angel.
Bal.ibi dicit illud eſſe verꝝ qñ hoſpitale requirit il
lum eē clericum.ideo aut ꝯuenitur noīe proprio ⁊ tē
nō ē exemptꝰ aūt noīe hoſpitalis ⁊ tunc eſt exemptꝰ
ego adduco.q.q̄ olim fuit in facto in ſplendida urbe
ſenarum dubitatū fuit ſtatuto caueť ꝙ nullus reli-
gioſus poſſit aſſumi ad aliquod officium cōmunis
quidā auteq̄ eēt rector hoſpitalis ſancte Marie de
miſericordia erat inter alios noīatꝰ ad officiū ꝓra
tus poſtea fuit extractꝰ de numero priorꝝ opponiť ꝙ
erat religioſus ⁊ habitus oſtēdebat q2 ferrebat cru
cem añ pectus ⁊ habitū nigrū ipſe replicabat ꝙ ha-
bebat vxorē ⁊ bona propria poſſidebat ⁊ poterat rei
cere illū habitū ſi ſibi obſtaret ⁊ renunciare admini

ſtrationi hoſpitalis.do. Petrꝰ de anchs.in rubri.ſ.
de regular.refert ſe tunc ſenis dixiſſe ꝙ illud ſtatu-
tū nō debebat intelligi de clericis uel monachis q2
fuiſſet fruſtra factū cū de iure cōmuni ad officia ſe-
cularia aſſumi nō poſſint ut in rubri.⁊ titu.ne clerici
uel mona.⁊ ſtatutū deb3 aliqd operari.l.i.ff. ad mu
nicipa. Oportet ergo neceſſario ſtatutū illud intelli
gi de iſtis ut ſic aliqd opereť ⁊ ꝑſertim q2 tales vul
gus appellat religioſos opinioni aūt uulgi deſeruiē
dum ē ⁊ uerba i dubio ad cōem intelligentiā ſunt re
ferenda.c.ex litteris de ſponſ.ſed remanebat dubi
um an per depoſitionē habitꝰ reddereť habilis ⁊ de
cidit do. Petrꝰ ꝙ ad officia futura defendi pōt ꝙ
ſic.ſed ad illď officiū ad qď extractꝰ fuit cū religio-
ſam ueſtē hřet eſſet dubiū.allegat qď not. in.c.ſi eo
tpe.de reſcriptis in vj. In ꝯtrariū allegat ꝙ iſta ē q̄
dam qualitas ⁊ accidens ſubſiſtēs tpe electionis ſi
remoueať nō viciat actū.c.ſi pro clericis pauperibuſ
de ꝑben.lib.vj.⁊ ſic ille relicto illo habitu obtinuit
ꝓratus officiū.⁊ alľat qď habeť in cle.i.de decimis
ſed do. Abb.in.d.rubri.de regula.dicit ſe dubitare
de hac doctrina do. Petr.q2 ſtatutū d3 intelligi in
ſtricta ſignificatione.c.in noſtra ď iniurijs.l.quicqd
aſtringēde.ff.de verb.obli.ſed religioſus ſtricte dī il
le qui profiteť tria ſubſtantialia regule.ut nota. Jo.
an.ibi ⁊ glo.in cle.i.de decimis.ſed iſti tales recto-
res hoſpitaliū nec ſtricte nec large ſunt religioſi ⁊ al
legat Guil.⁊ Jo.de ligna.in.d.cle.ꝑ litteras q di-
cunt ꝙ nec in ꝑſonis nec in rebꝰ gaudēt ꝓuilegio ec
cleſiaſtico.⁊ allegat Bar.in.l.i.ff.de penis.vbi dic
ꝙ frates gaudētes nō dicunť religioſi l3 gaudeāt ꝓ
uilegio quo ad forꝝ.⁊ iō ſtatutū illď nō intelligiť de
talibꝰ. Et ad rōne3 dñi Petri dicētꝫ ꝙ prouiſio ſta
tim eēt inutilis rñdet.nā vbi ſtatutū loqtur in mate
ria iuris cōis nō d3 ampliari vt aliqd opereť.ſ3 ſatꝫ
ē ꝙ inducat aliqď remediū ultra ius cōe.alľat bart.
in.l.iiij.§.ꝑtor ait.ff.ď dam.infec.⁊ f.l.i.ff.ad.l.fal.
⁊ ſic ꝯcludunt iſtos rectores hoſpitaliū laycos non
gaudere ꝓuilegio eccleſiaſtico. ¶ Tu aūt pōdera q̄
aut nos loqmur de rectoribꝰ hoſpitaliū ſancti Joā
nis yeroſolomitani ⁊ dico ꝙ iſti gaudēt ꝓuilegio ec
cleſiaſtico.q2 l3 ſint layci tñ dicunť ꝯuerſi.⁊ adduco
c.ꝙuis.ſ.de decimis.⁊ qď voluit Jo.mo.in.c.ex eo
de elec.lib.vj. Aut loqmur de hoſpitalibꝰ priuatis
q̄ multi nobiles hñt in domibꝰ ſuis ⁊ de rectoribus
taliū hoſpitaliū nulla ē dubitatio q2 nō gaudēt pri-
uilegio q2 talia hoſpitalia l3 dicanť loca pia nō tañ
gaudēt priuilegio eccľiaꝝ vide plene dicta ꝑ me ſ.c.
ij.ſ.de ꝯſue. Aut ſunt hoſpitalia publica ⁊ i eis cō
ſtituunť layci ⁊ hñt certū habitū dico ꝙ quo ad per
ſonas eoꝝ ⁊ ad bona ſua gaudēt priuilegio eccľiaſti
co.⁊ adduco glo.iſtā ꝯiuncto tex.inquātū intelligit
verbū minores.i.ſeruiētes eccľie.⁊ ſic ſeruiētes ec-
cleſie gaudēt ꝓuilegio eccľie.ſ3 talia hoſpitalia gau
dēt priuilegio eccľie.vt.l.oīa priuilegia. C.ď epi.et
cleri.⁊ dixi copioſiꝰ q̄ aliqs alꝰ ſ.c.ij.de ꝯſue.ſicut
ergo ſuientes eccľie gaudē priuilegio eccľie.ergo eo
dē mō ſuientes hoſpitalibꝰ gaudēt ꝓuilegio eccľie.
ſ3 rectores hoſpitaliū ſuiūt ipis hoſpitalibꝰ admini
ſtrādo res ⁊ bona eoꝝ ergo. Facit ēt famuli ſuiētes
clicis gaudēt priuilegio eccľiaſtico.ergo ⁊ fortiꝰ ſui
ētes ipi eccľie. Fac ēt.l.hñ ⁊ a zenone. C.ď quatriē.
ꝑſcrip.i vſi.vt q die ⁊ nocte laborāt dignam habe-
ant ſua prerogatiua fortunam. Cum ergo iſti re-

ctores die noctuq3 laborẽt circa ſeruitia hoſpitalis·
ergo debẽt gaudere puilegio eccl'iaſtico. Nec ob. l.
ꝙ ↄſtitutũ. nã ibi puilegiũ daṫ militi. ſed tribun⁹ nõ
ẽ miles ergo nõ gaudet puilegio militũ. nã ad eũ3 ca
ſum ad quẽ nõ adaptanṫ vba legis nõ adaptaṫ eius
diſpoſitio. l. iiij. §. tociens. ff. de dam. infecto. c. indẽ
nitatib⁹. §. ſed cũ eas. de elec. lib. vj. ſed nõ ẽ ſic in ca
ſu noſtro in ſeruiẽtib⁹ eccleſie. l3. n. nõ ſint pſone ec
cleſiaſtice tñ gaudẽt priuilegio eccleſiaſtico ut hic ꝛ
p conſequẽs Bart. nõ recte ẽ loquut⁹. ꝛ ſic vꝫ poti⁹
iſtud puilegiũ ↄcedi hoſpitali ꝙ ipſis rectoribus qa
attẽdiṫ fauor hoſpitalis honoraṫ. n. in mẽbris ſuis ꝛ
adminiſtratorib⁹ ſuis. ꝛ adduco qđ voluit do. An
to. hic q dixit ꝙ q ſunt ĩ aliquo ſeruitio eccl'ie gau
dent puilegio eccl'ie ergo multo forti⁹ rectores ꝛ ad
miniſtratores. Ego ſi nõ fallor in meis additiõib⁹
quas feci ĩ tertio decretaliũ cũ legerẽ ferrarie nõ te
nui illã cautbelã dñi Petri ĩ pfata rubri. ¶ Pro
certo mihi vꝫ ꝙ cõfundaṫ p tex. ſing. in. l. ij. C. de p
micer. lib. xij. ↄiuncto dicto Barto. ibi dicẽtis ſta
tuto caueṫ ꝙ deſcript⁹ ĩ matricula notarioꝝ nõ poſ
ſit eſſe de priorib⁹. mõ quidã ibi deſcript⁹ fecit ſe cã
cellari ut promoueret ad prioratũ decidit ꝙ nõ po
tuit fieri qꝛ ĩ fraudẽ ſtatuti fecit. ita dicam⁹ ĩ propo
ſito nõ potuit dimittere habitũ illũ religioſũ in frau
dem ſtatuti vt eẽt de priorib⁹ ꝛ ſic male fuit iudica
tũ ꝛ male fuit practicatũ. Et ad dictũ dñi Abbatis
ego vehemẽter admiror ꝙ ita ↄculcet dicta doctoꝝ
qꝛ Barto. in. d. l. iiij. §. ptor ait. ff. de dam. infec. dic
ꝙ vbicũq3 ſtatutũ loqtur ĩ terminis iuris cõis d3 in
telligi. ut aliqđ opeṫ ↄ ius cõe. ꝛ allegat illud dictũ
Bart. idẽ do. Abb. in. c. cãm q. de dol. ꝛ ↄtu. ꝛ i. c.
ex parte. de verbo. ſigni. ꝛ ẽt illud allegat ĩ ſuis ↄſi
lijs ↄſilio. xix. ꝛ. cxxxvij. Si ergo ſtatutũ dicit ꝙ nul
lus religioſus certũ eſt ꝙ intelligiṫ poti⁹ de huiuſmo
di q aſſumũt habitu3 religioſu3 q poſſunt dimit
tere qꝛ de ſtricte religioſis nõ oportebat facere ſtatu
tũ ridiculũ ẽ dicere ꝙ ſtatuentes ĩtellexerint ð reli
gioſo promittente tria ſbſtãtia regule qꝛ ꝛd qđ ita di
ſpoſuiſſent iuxta illud Lucani. Bella geri placuit
nullos habitura triũphos. Nã oĩs ĩtellect⁹ q nõ con
ſonat aurib⁹ vulgi dꝫ extrane⁹ ita dicebat Bal. in
titu. de pace ↄſtan. §. fnie. ꝛ iõ recti⁹ dixit do. Petr⁹
ꝙ intelligiṫ ð talib⁹ religioſis pfatum ſtatutũ. nã ut
magn⁹ ait Auerois. Sermones noſtri debẽt vifica
ri in cõem opinionẽ hoĩu3 fruentiũ intellectu. l. ſi ita
qs. ff. de euict. Bal. in. l. i. C. de ſeruis fugi. Et ex
iſtis ↄcludo nõ bñ dixiſſe do. Petrũ. nec do. Abb.
¶ Quid de ruſticis eccl'ie diſputat glo. ĩ. c. indicatũ
lxxxix. di. ꝛ cõcludit ꝙ non ſemp ſbſunt eccl'iaſtico.
iudici de quo in Specu. de ↄpeten. iudic. adit. §. i.
vſi. xxvij. ideo tenet ruſticos ĩ duob⁹ tantu3 caſibus
gaudere puilegio eccl'iaſtico. v3 qñ iſtud ẽ cõceſſum
eccl'ie ab impatore. ꝛ qñ ruſticus h3 adminiſtratio
nem generalẽ ab eccl'ia. addit Spe. aliũ caſu3 qñ ru
ſticus ↄueniṫ pro re quã tenet ab eccl'ia alias aũt cõ
uenitur ex delicto vl' ↄctu corã iudice ſeculari vt no
ta. in dict' locis. Idem dicit de habẽtib⁹ generale3
adminiſtrationẽ ab eccl'ia. vt not. glo. lo. in. d. c. indi
catũ. ꝛ idẽ dicit ĩ muliere incluſa. xi. q. i. c. ð pſona. ꝙ
bene notabis pro glorioſa magdalena q̃ ſtetit inclu
ſa in vna ſpelunca annis. xxx. nec bibit nec come
dit ꝛ angeli horis canonicis capiebãt eã ꝛ aſporta
bant vſq3 ad primũ celum ꝛ ibi cum ea cantabãt ho
ras canonicas iuxta illud propheticũ ſepties laudẽ3
tibi dixi deus. c. i. de celebr. miſſ. ꝛ poſtea eam redu
cebant ad illam ſpeluncã ut dicaṫ religioſa ꝛ gau
deat puilegio eccl'ie. ꝛ ideo dicit hic do. Anto. ꝙ ge
neraliter oẽs pſone q̃ regulariṫ viuunt ſunt eccleſia
ſtice pſone l3 non faciant profeſſionem. ¶ Quid de
fratribus tertij ordinis beati Franciſci tangit hic
do. Anto. ꝛ do. Abb. Et ego de hoc dabo remiſſio
nes qꝛ latiſſime tetigi in. c. officij de teſta. vbi vide
re poteris. ꝛ vide hic do. Anto. ꝛ do. Abb. Et ↄclu
ſio eſt ꝙ iſti fratres tertij ordinis ꝛ fratres q dicun
tur milites ſancte marie qui dicunṫ fratres gauden
tes ſm vnã opinionẽ ſunt pſone eccleſiaſtice ꝛ gau
dent puilegio eccleſiaſtico. ꝛ hanc opi. tenuit Bar.
in. l. i. ff. de pen. ꝛ in. l. ſemper. ff. de iur imu. ꝛ tenuit
Paul. in cle. cum ex eo de peni. ꝛ remiſſ. ꝛ p exten
ſum ſequẽdo hanc partẽ ↄſuluit Jo. de ligna. ibi ſe
quiṫ do. Anto. hic. ¶ Alia fuit opinio ↄria quã te
nuit Guil. de monte laudino in. d. cle. cu3 ex eo ꝛ cõ
ſuluit Fede. de ſen. ↄſilio. cxlv. ꝛ dicit do. Abb. hic
ꝙ prima opi. eſt equior ꝛ tutior ſ3 ſcđa vꝫ ſibi verior
de iure. ꝛ idẽ vꝫ ſentire do. Petr⁹ de ancha. i. c. offi
cij. de teſta. vbi tenuit ꝙ ex legato relicto talib⁹ fra
trib⁹ nõ debeṫ quarta epo. ꝛ tenuit Bar. in. l. ſemp
§. quibuſdã. ff. ð iure imu. primã opi. q dicit ita ſe cõ
ſuluiſſe cũ plurib⁹ doctorib⁹ legiſtis ꝛ canõiſtis ꝛ il
lam tenuit ↄengelinus in. d. cle. cum ex eo. ꝛ ide3 te
nuit Angel. in ſuis ↄſilijs conſilio. cxlii. do. Cardi. i
d. cle. cum ex eo diſtinguit. ſed in cle. p litteras ſequi
tur opi. Paul. ꝛ Barto. ſed Jo. calda. tenet ſecun
dam opi. contrariam ꝙ non ſint perſone eccleſiaſtice
ꝛ ita conſuluit in conſilijs ſuis. Bal. ſequitur hanc
partem. in. l. placet. C. de ſacroſan. eccle. ꝛ in. l. offi
ciales. C. de epi. ꝛ cleri. ꝛ in. l. quicunq3. C. de ſeruis
fugi. ꝛ in aucten. niſi rogati. C. ad trebel. ꝛ in aucẽ.
ſi qua mulier. C. de ſacroſan. eccle. vide que dixi in
dicto. c. officij. vbi tenui ꝙ ſint pſone eccleſiaſtice et
gaudeant priuilegio eccleſiaſtico ꝛ forte inferi⁹ ali
quid dicam. ¶ Ex iſtis infert do. Abbas poſt do.
Anto. ꝙ yeſuati licet non faciant aliquam profeſſi
onem tamen gaudent priuilegio fori. Allegat tex. ꝛ
glo. in. c. ĩdemnitatibus. de elect. lib. vi. in fi. ꝛ quod
nota. xi. q. ii. c. fi. ꝛ in. c. dilecta in chriſto de maior.
ꝛ obe. ꝙ dicit facere pro iſtis yeſuatis. ꝛ maribus ꝛ
mulieribus ſubſunt. n. epiſcopo cui promittunt obe
dientiam ꝛ paupertatem ꝛ caſtitatem voluntarie ſer
uant. ꝛ promittunt ꝙ dũ ibi ſunt licet perpetuo ſe n
aſtringant voto ſed inter eos non poteſt ſtare volẽs
retinere proprium ꝛ nolens ſeruare caſtitatem. Ite3
cum tales ſe aſtringant multis diſciplinis ꝛ ambu
lent ſemper ſcalciati poſſunt dici in ſtatu penitenti
um qui ſunt ſub eccleſia. vt in. c. aliud. xi. q. i. qui ſta
tus ab eccleſia approbatur non enim tollitur volun
tas penitendi ꝛ actus ꝛ tales ſubſunt eccleſie licet
nõ ſit regula approbata quia nec regulares dici poſ
ſant cum non emittant perpetua vota. Eſt tamen
non reprobatus ſtatus eorum viuendi. ꝛ ad hoc al
legat extrauagantem Joannis. xxij. que incipit ra
tio recta que tollit penas clemen. i. de religio. domi.
etiam quo ad illas que bighigne vocantur dummo
do honeſte viuant ꝛ ſe non implicent in predicatio
nibus ꝛ diſputationibus. ꝛ ſic concludit dominus
Anto. iſtos fratres yeſuatos fore ſub epiſcopo loci
vbi degunt ꝛ eſſe perſonas eccleſiaſticas. ꝛ cõtinue

audiui ſemꝑ allegari iſtō dictū do. Anto. foꝛ ſing.
in fauoꝛē ipſoꝝ fratrū nec miꝝ q2 pp ſuam ſanctimo
niam dñs Anto. ſemꝑ habuit ſūmaꝫ deuotionē er-
ga dictos fratres. ⁊ audiui a multis nō aliqua reſo
nante ſcriptura accepi ꝙ cū do. Anto. feciſſet elegāſ
cōſiliū pꝛo quadā baronia ⁊ obtinens victoꝛiā in cā
pp illud cōſiliū tranſmiſſit eidē dño Anto. ccc. duca
tos quos nunquā voluit accipere allegando ſe non
mereri tantū pꝛemiū ex illo cōſilio. finaliter quādo
ille largiēs nolebat reaccipere deuenerūt ad hoc ꝙ
donarentur iſtis fratrib⁹ pꝛo elemoſina ⁊ emerūt ex
illa pecunia locū ī quo ita honeſte ⁊ oꝛnate deo ſup
p̄mo famulanť in ſua pauptate ⁊ obſeruantia. Sed
do. Abbas hic dicit ſe in tranſcurſu lectionū fuiſſe
ſequutū hanc doctrinā do. Anto. tamē tenet ꝯriū
dicens ꝙ lꝫ vadant diſcalciati ⁊ appoꝛtēt caputium
albū ⁊ cōfoꝛmēt ſe in veſtimētis nō tamē debēt gau
dere pꝛiuilegio foꝛi tum q2 nō ſunt clerici cū non re
cipiant oꝛdines. nec ſunt veri religioſi cū nō cōfiteā
tur illa tria ſubſtātialia īmo nullū ſubſtantiale pꝛo
mittunt. ⁊ ſi hodie inde aliqs exiret pōt contrahere
matrimoniū ⁊ hr̄e pꝛopꝛiū tum q2 cū ſint nati layci
⁊ nō interuenerit aliquis act⁹ extrane⁹ a iuriſdictio
ne imperatoꝛis vt oꝛdo vel conuerſio debent adhuc
layci reputari alˀ eſſet in optione vni⁹ cuiuſqꝫ ſe exi
mere a iuriſdictiōe ſui iudicis ⁊ redire quādo vellet
īmo dicit ſe neſcire ſi dicat ipſos peccare moꝛtaliter
cū veniāt contra pꝛohibitionē. c. fi. de religioſis do.
⁊. c. i. eo. ti. lib. vj. vbi diſtricte p̄cipitur ne quis no
uam religionē inueniat ſed qcunqꝫ ad religionē con
uerti voluit vnā de appꝛobatis aſſumat iſti trāſgre
diendo pꝛohibitionē ſic ſolēniter ex cauſa factā in-
currūt nō modicum peccatuꝫ argu. c. ꝙ p̄cipiť. xiiij.
q. i. ⁊ qō nota. in. c. generali de elec. lib. vj. ⁊ ſic non
videt quō ex eodē facto mereanť penā rōne trāſgreſ
ſionis ⁊ pꝛiuilegiū foꝛi cū pꝛopter peccatum poti⁹ ꝑ
ditur pꝛiuilegiū iam ꝗſitum. c. ij. ne cleri. vel mo. c. ꝓ
uilegiū. xj. q. iij. ⁊ iſtud credit eē verius. Et ad ra-
tionē do. Anto. rn̄det ꝙ penitentes nō gaudēt pꝛiui
legio foꝛi vt ſuperi⁹ ipſe dixit ⁊ foꝛtius nō gaudent
iſti q2 non ſtant in ſtatu penitentie ſimpliciť īmo ſub
vmbꝛa quadā religionis. vnde appellant ſe fratres
⁊ in habitu ⁊ doꝛmitoꝛio ⁊ refectoꝛio ⁊ in alijs pꝛo
cedunt vt religioſi ⁊ iſte ſtatus cū non ſit appꝛobat⁹
ē expꝛeſſe pꝛohibit⁹ cū inducat cōfuſſionem quādaꝫ
ex nimia varietate religionū allegat bonū tex. in. c.
ꝑnitioſā. xviij. q. ij. ⁊ glo. in. c. fi. xij. q. vlti. ⁊ extra-
uagā. Jo. xxij. q̄ incipit ſancta maria q̄ pꝛofert excō
municationis ſniam ꝯ aſſumentes noue religionis
habitū ⁊ conſtruentes ſibi noua loca cōgregationis
ſeu iam cōſtructa recipientes. ⁊ eadē ſnia afficit p̄la
tos qui p̄ter ſedis apoſtolice auctoꝛitatē talem viuē
di ritus cōcedūt ⁊ dicit ſe vidiſſe nuperrime ꝙ papa
Martin⁹ quint⁹ conceſſit eis vt vſqꝫ ad beneplaci
tum ſedis apoſtolice poſſint licite in ſuo ſtatu pma-
nere de quo dicit ſe fuiſſe ſatis letatū cum ſint ho-
mines bone vite. ⁊ dicit ſe dixiſſe in ſuis cōſilijs cō
ſilio. lvj. ⁊ ſic do. Abbas tenet iſtos tales yeſuatos
nō gaudere ꝓuilegio eccleſiaſtico. Quid dicendum
Bal. in. l. monumēta. C. de lega. loqtur de fraticel
lis de monte albe ⁊ de pizochalis peruſij quos pa-
pa caſſauit vt fictos homines vt nō gaudeāt pꝛiui-
legio. et idem Bal. in. l. officiales. C. de epi. ⁊ cle. lo
quiť de pizochalis dicēs ꝙ nō gaudēt pꝛiuilegio nō

tamē loquiť expꝛeſſe de iſtꝫ yeſuactis ⁊ pꝛo certo vꝫ
cōfundi ſtatus iſtoꝝ ex eo q2 glo. in. l. i. ō religio. do.
lib. vj. valde ſingu. dicit in verbo habitū ꝑ illū tex. ſi
pꝛohiberi qn ſingularis ꝑſona ſectas nō inueniēs ⁊
ſeoꝛſuꝫ habitās nouū habitū inducre ſibi poſſit ad
hoc allegat. c. parſimonia. xli. di. ⁊ ſic expꝛeſſe innuit
ꝙ plures habitātes ī eodē collegio nō pn̄t certū ha
bitū inuenire ⁊ poꝛtare ne videanť ī ſtatu religionis
⁊ iō tex. d. c. i. pꝛohibet alternatiue vt nō inueniant
nouā religionē nec certū ⁊ nouū habitum deferrant
ſed iſti deferrūt nouum religiōis habitū q ē diſtin-
ctus ab oī regula qō ē ꝯ glo. cle. i. de elec. ex quo vꝫ
ꝙ nō ſolum nō faciant religionē aliā ſed ēt non vide
tur collegiū appꝛobatū ex eo q2 nouū ⁊ certū habitū
inuenerunt ex ſuo capite nulla adhibita auctoꝛitate
ſedis apoſtolice inſimul habitando. ⁊ ſi dicať illud
qō ſacro ſcribiť elogo. Ecce ꝙ bonū ⁊ ꝙ iocundum
habitare fratres in vnū. ut dixit pſalmiſta pꝛocedit
qn̄ in vnū habitant canonice ⁊ ut iura mandāt ⁊ di
ſponūt ⁊ ad hoc adduci pōt tex. ī cle. i. ō religio. do.
vbi papa repꝛobato ſtatu quarūdā mulierū inſimul
ſub vellamine ſanctitatis habitantiū pꝛoteſtat⁹ ē ꝙ
ꝑ illā repꝛobationē nō intēdebat inhibere mulieri-
bus fidelib⁹ qn pꝛomiſſa cōtinentia alias nō poſſint
in ſuis hoſpitijs ꝯuerſantes penitentiā agere ⁊ vir
tum dño in humilitatis ſpū deſeruire. unde ponde
randa ſūt illa v̄ba in ſuis hoſpicijs quaſi uelit ꝙ in
cōi hoſpitio uel collegio nō licꝫ cohabitare ſub qua
dā umbꝛa religionis etiā ex cā penitentie. ¶ Itē fa
ciat. c. indēnitatib⁹ pꝛope fi. de elec. lib. vj. ubi papa
expꝛeſſe pꝛoteſtať ꝙ per illā ꝯſtitutionem nō intēdit
pꝛobare ſtatū ſeu oꝛdinē uel regulā quarūdā mulie
rum q̄ nec pꝛopꝛijs renunciant nec pꝛofeſſionē faci-
unt regularē ſed uiuunt ut in ſecularib⁹ eccleſijs ca
nonici ſeculares. ecce ꝙ nō lꝫ ꝯuenire ſimul cauſa re
ligionis lꝫ cōuenientes nō renūcient pꝛopꝛijs nec pꝛo
feſſionē faciāt regularē ſed uiuūt ſub quadā umbꝛa
in uelamine religionis. qō vꝫ ꝯ dictuꝫ Barto. in. l.
fi. ff. de col. il. ubi dicit ꝙ. c. fi. de religio. do. pꝛocedit
qn̄ plures ꝯueniūt cā religionis ita ꝙ efficiunť pſo
ne eccľiaſtice. ſec⁹ dicit ſi remaneant layci hoc. n. vꝫ
eē ꝯ illū tex. ubi mulieres ille remanebāt layce. ⁊ tn̄
papa noluit illū ſtatū appꝛobare lꝫ ꝯuenirēt cā reli-
gionis. Nec ob. l. i. ff. de colle. illici. ſuper qua ſe fun
dat Barto. ꝙ pōt pꝛocedere qn̄ ꝯueniāt ſimul. non
tn̄ habitāt aſſidue in eodē loco nec aſſumūt ſibi no
uum habitū. unde canones ſuꝑuenientes illud multi
pliciter limitarūt pp ꝯfuſionem ⁊ ſcādala q̄ pp hoc
oꝛiebanť in eccľia dei. vt in. d. c. i. ⁊. c. fi. ¶ Itē vꝫ ꝯ
eos caſus in. d. c. fi. de religio. do. ubi pp̄ expꝛ̄ſſe pꝛo-
hibet nedū nouā religionē inueniri. ſꝫ ꝯ domū reli-
gioſā ō nouo fundari niſi regula ⁊ īſtitutio accipiať
de appꝛobatiſ. ſed iſti yeſuati quottidie edificāt no
uas domos religioſas pꝛo ſe ipis. īmo in ciuitate ſe
narū uolebāt edificare domū religioſā pꝛo ſeipiſ. er
go eis nō ē licitū. Preterea faciat extrauagās Jo.
xxij. incip. ſancta romana q̄ ſi nō cauilleť vꝫ eoꝝ ſta
tū repꝛobare maxīe ī eo ꝙ expꝛ̄ſſe īnuit iſtos collegia
tos ō facto nō debere publice mēdicare nec eoꝝ ſta
tus uideť appꝛobat⁹. Et ē circa hoc aduertēdū q2
iura ciuilia ⁊ canōica expꝛ̄ſſe ꝛ̄pꝛobāt mēdicatiōeꝫ pu
blicam ſine euidenti cauſa neceſſitatis. l. i. C. de mē
dicantibus ⁊ inualidis libꝛo. xj. ⁊. lxxxij. diſtinctio.
§. i. coniuncta glo. cū. c. ſeq. ⁊. lxxxvj. di. c. non ſatiſ.

22

⁊ facit.c.i.de religio.do.lib.vj. Sed iſti yeſuati mē
dicāt publice ſine euidenti cā neceſſitatꝫ.cū poſſint
manibꝰ querere victū ⁊ nō tollere alioꝝ paupeꝝ in
digentium ſubſidia.ergo coꝝ ſtatus ē ab vtraqꝫ cē
ſura reprobatꝰ.¶ Sed cōſciculus meus do.Abbas
conſilio.lvj.incipiēte in q̄ſtione que vertiť ſeu verti
ſperatur.Contrariū cōſuluit eiꝰ qđ tenuit hic ī le
ctura.⁊ dicit qđ prefata iura loquunť in alijs caſi
bus.nā iſti yeſuati.vt dicūt ipſi nō habent certū ha
bitū ex regula vel ꝯſtitutione ſed ad libitū illo vtū
tur ⁊ poſſunt cras alia veſtimenta tā ī forma q̄ ī co
lore accipe ⁊ diuerſis habitibꝰ eodē tp̄e vti cū nul
la lex vel cōſtitutio eos vrgeat in ꝯtrariū.⁊ ſic nō p̄t
dici eos habere diuerſū habitū.¶ Pondera bñ q̄ꝛ
videnť iſti yeſuati ꝑcutere ſe cum ligone ſuo.⁊ dño
Abbati alleganti rōnes coꝝ poſſet dici latet hamus
in eſca.Itē dicunt ſe eē puros laycos.⁊ nullū habe
re ſuperiores ⁊ in ſimul cōuenire cauſa deuotionis.
ſicut faciebāt apoſtoli.⁊ alij boni xp̄iani in primiti
ua eccleſia quoꝝ erat cor vnū ⁊ aīa vna ⁊ oīa inter
eos erant cōia iuxta illud pſalmiſte.Ecce q̄ bonū ⁊
q̄ iocundū ⁊c̄.Et pro p̄dictis dicit eē bonū tex.i.c.
dilectiſſimi.xij.q.i.Negant.n.domū coꝝ eſſe reli
gioſam.ſꝫ pure prophanā.vt puta edificatā ſine au
ctoritate epī ⁊ ipſoꝝ eccleſie habēt dūtaxat oratoriū
q̄ vnicuiqꝫ in domo propria licitū ē habere.vt in.c.
vnicuiqꝫ.cū ſequētibꝰ capitulis.de cōſecra.diſt.i.⁊
p Inno.in.c.inter dilectos.de dona.vbi bonus tex.
Ad idē adducit qđ not.Barto.in.l.fi.ff.de collegijs
illicitꝫ vbi dicit q̄ iſta collegia miſericordie ⁊ diſci
plinaꝝ ⁊ adiuuantiū oppſſos ſunt a iure approbata.
p.l.i.ff.de colleg.illicꝫ.Et adducit do.Abbas ī p̄
fato ſuo conſilio.doctrinā dñi Anto.hic dicētis nō
eē reprobatū ſtatū viuēdi coꝝ p dictā extrauagantē
Joānis.xxij.q̄ incipit rō recta q̄ tollit penas cle.i.d
religio.domi.⁊ quo ad alias q̄ bighine vocāť.⁊ di
cit q̄ ex auctoritate tāti viri dꝫ ſufficere rñſio ad cō
traria.Pondera bñ ad laudes dñi Anto.q̄ꝛ ita ma
gnifacit eū do.Abbas in.d.conſilio.nō tamē ſic ī le
ctura.Et ad id qđ dixit de mendicitate rñdet do.
Abb.q̄ ipſi laborāt manibꝰ ⁊ quatenꝰ eis deeſt me
dicant q̄ nō ē a iure reprobatuꝫ.lxxxij.di.c.i.⁊.xlij.
di.c.quieſcamus.Et quicq̄d ſit in iuris ſubtilitate
in qua inſiſtere nō intendit illud p̄ſertim eundē mo
uet in q̄ōne in qua cōſuluit q̄ obſeruande memorie
Martinus quintꝰ iſtis yeſuatis cōtulit ex certa ſci
entia aliquas indulgētias ex quibꝰ videť coꝝ ſtatuꝫ
tollerare.argu.coꝝ que notat Inno.in.c.veniēs de
filijs preſbyte.ut ſaltē illud dictuꝫ procedat in prin
cipe.argu.l.barbarius.ff.de officio p̄toriſ.⁊ adducit
tex.in.l.itē vlpianus.ff.de excu.tuto.vbi ſi princeps
cōcedit alicui ptātē transferēdi domiciliū ſciēs ipꝫ
eſſe tutorē in loco videť illū a tutella abſoluiſſe ita
videť q̄ dñs papa dando iſtas indulgētias iſtis ta
libꝰ videtur approbare ſtatū coꝝ.nā ſi eēnt in ſtatu
peccati nō prodeſſꝫ eis indulgētia que ꝯcediť peni
tentibꝰ ⁊ ꝯfeſſis.ut in.c.q̄ aūt.⁊.c.q̄ quidā.de pe
niten.⁊ remiſſ.⁊ indulgētia ſeu diſpēſatio extendiť
ad ea que neceſſario ex actu diſpenſato ſequunť.vt
dixit glo.egregia.in.c.q̄a in tantū.de preben.⁊ in.c.
nō poteſt.co.ti.lib.vj.⁊ in.c.ſi quis in clero.vij.q.i.
⁊ p do.Anto.in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.ē.tit.
i.Adducit tex.optimū cū ſua materia.in.c.q̄ꝛ circa.
de conſangui.⁊ affini.vbi tollerantia ſeu diſſimu

23

latio pape in caſu ſpecifico vbi dicit ſe velle diſſimu
lare inducit diſpenſationē vt ibi fortiꝰ ergo vbi dat
indulgentias cū fortius opereť actꝰ poſitiuus q̄ ne
glectus.vt in.c.ex ore de hijs que fiūt a maiori p̄te
capituli ꝯiūcto.c.ad decimas.de reſtitu.ſpoli.Itē ſi
in caſu dubio recurrimꝰ ad conſuetudinē.vt in.c.cū
dilectꝰ.de conſue.l.ſi de interp̄tatione.⁊.l.minime.
ff.de legibꝰ.fortiꝰ erit recurrēdū ad iudiciū pape ta
citū.nō.n.negari p̄ōt q̄n ſtatus iſtoꝝ yeſuatoꝝ ſit du
bius.ergo ſi papa dat eis indulgentiā videtur decla
rare ſtatū coꝝ non eē reprobatum a lege poſſunt er
go tales viri defendi uel mero iure vl̄ tacito iudicio
pape vel p ipſius diſpenſationē vt ſatis colligiť ex
p̄dictis.⁊ per iſta dicit do.Abbas tolli ad oculū que
ſuperiꝰ adducta fuerunt ꝯtra coꝝ ſocietatem.⁊ dicit
poſſe legari ⁊ donari coꝝ collegio tanq̄ approbato.
ita belliſſime cōſuluit in p̄fato ſuo conſilio.Et ē ac
curate ponderandū q̄ꝛ hic in lectura remittit ſe ad di
ctum cōſilium ⁊ nihilominꝰ hic in lectura ſua tenuit
cōtrarium ⁊ videť eē vltima ſua opinio.argu.eiꝰ qđ
habetur in.l.qui filium.§.ſabini.ff.ad trebel.⁊ vide
tur eſſe magis deliberata opi.ideo magis videretur
eē ſtandū.arg.l.diui fratres.ff.de inť patro.ſed q̄a
illā magis diſerte ⁊ habūde examinauit ī dicto ſuo
ꝯſilio videtur ſtandū potius ſuo conſilio nec reperio
aliquē p̄ſtantē ⁊ reſoluti ingenij interpretē excepto
dño Abbate q huc paſſum enucleauit pro certo ege
ret declaratione pōtificia.ego dicam prout deꝰ glo
rioſus dederit.Eſſet pro eiꝰ enucleatiōe querēdum
vtrū ſtatus coꝝ ſit eccleſiaſticꝰ ⁊ p cōſequens gau
deat priuilegio fori eccleſiaſtici.Et ſi approbatꝰ eſt
p ro.pōtifices vtꝝ videať approbatꝰ vt eccleſiaſticꝰ
an vt laycalis.⁊ ſi nō ē approbatꝰ p ro.pōtifices vtꝝ
intrantes illū ſtatū ⁊ apportantes illū habitū peccēt
Et vtrum ex indulgentijs collatis ab eodē obſuā
de memorie martino videať ſtatus coꝝ approbatꝰ.
¶ Uenio ad primū ⁊ videť q̄ licet ſtatus coꝝ ſit piꝰ
deuotus ⁊ magna excellat virtute nihilominꝰ nō vi
detur q̄ ſit eccleſiaſticꝰ.nam layci poſſunt ſtare lay
ci ⁊ religioſe viuere.c.eccl̄ia ſancte marie.de conſti.
c.fi.d rebꝰ eccleſie nō alie.c.bene quidē.xcvj.diſt.c.
eccl̄ia vt lite pēdē.vbi layci multi dicunť viuere re
ligioſe ⁊ tamē layci manent ⁊ videmus iſtos laycos
diſciplinatos congregantes ſe ad oratoria ſua ⁊ ad
opera pietatis caritatis miſericordie ⁊ diſcipline ⁊
laycalia ſunt eorum collegia ⁊ pia.vt probatur in.l.
i.§.ſed ⁊ religionis.ff.de collegijs illicitis ⁊ ibi bar
to.⁊ Angel.⁊ idem Barto.in.l.fi.cod.titu.⁊ Ar
chy.in.c.ſi qui clericorum.xlij.diſtin.⁊ in.c.ſicut.xi.
q.i.⁊ Bald.in.l.i.ff.de procur.⁊ in.l.i.in princi.⁊ ī
§.quibus.ff.q̄ cuiuſqꝫ vniuerſi.nomine.⁊ in.l.illud
⁊ in aucten.hoc ius porrectum.C.de ſacroſan.eccle.
⁊ in.d.l.id qđ pauperibꝰ.C.de epiſco.⁊ cle.⁊ in.l.ſi
quis ad declinandā.C.e.⁊ in repeti.c.ſi pater.de te
ſta.lib.vj.⁊ ſic eorum collegiū dicitur laycale ut ibi
per eos ⁊ coꝝ collegio ⁊ donari ⁊ relinqui poteſt per
not.ī.l.collegiū.C.de here.inſtit.⁊ in.l.i.C.de ſacro
ſan.eccle.⁊ ī.l.cum ſenatus.ff.de rebus dubijs.licꝫ
enim dicantur collegia pia nō tamen dicuntur eccle
ſiaſtica vnde arguo ſic formaliter vbicunque locus
fit ad pietatem exercendam ⁊ fit auctoritate priua
ta dicitur locus pius ⁊ non eccleſiaſticus.iſtud fuit
dictum ſingula.Inno.in.c.inter dilectos.de dona.
propter qđ dicebat belliſſime Bald.in.l.orphanat

rophos.C.de epi.⁊ cleri.ꝙ ſi hoſpitalia fundent au
ctoritate priuata nõ ſunt loca eccleſiaſtica . ſed ſunt
loca pia nec gaudent priuilegio eccleſiaſtico ſꝫ gau
dent priuilegio pioꝝ locoꝝ ex eo quia iſtud nõ eſt ho
ſpitale perpetuũ.licꝫ ibi ſeruetur hoſpitalitas de fa
cto.nam põt dominũ penitere.vt not.in cle.quia cõ
tingit in glo.de religio.do.⁊ facit.c.qdam .xviij.q.
ij.Et ideo cõſuluit ſolẽnis doctor Paulꝰ.de caſtro
in ſuis cõſilijs conſilio.cccxv.allegando illud dictũ
Bald.qd reuera fuit Innocen.ꝙ relicta talibus lo
cis dicuntur relicta pia ⁊ gaudẽt priuilegio pioꝝ re
lictorum ſed non ſunt loca eccleſiaſtica.⁊ qd.voluit
Angel.conſilio.ciiij.ita pariformiter dicamus. ut ñ
dicant̃ peſone eccleſiaſtice qui priuata ſua auctori-
tate poſſunt redire ad ſeculum ⁊ contrahere matri
moniũ qꝛ perpetuo nõ ſunt aſtricti eccleſie ſed iſti ye
ſuati ut ſuperius dixit do.Abbas poſſunt redire ad
ſeculum voluntate propria ⁊ accipere vxorem ⁊ au-
ctoritate ſua priuata aſſumpſerũt illum habitũ ⁊ ſta
tum licet ſit piꝰ ⁊ uirtuoſus nõ tamen dicitur eccle
ſiaſticꝰ ergo. Et adduco illud quod voluit do. Car
dina.in cle.per litteras.de preben.vt ſuperiꝰ retuli
ꝙ ad hoc ut aliquis cetus dicat̃ eccleſiaſticꝰ⁊ gau-
deat priuilegio eccleſiaſtico . opus ẽ ꝙ deputet̃ a pa
pa uel ab alio ad hoc habente poteſtate. ⁊ non ꝙ au
ctoritate ſua priuata quis faciat ergo ſequit̃ ꝙ iſti
ſunt layci ⁊ nõ eccleſiaſtice pſone.⁊ adduco ad hoc
argu.iudicio meo incõuincibile.nam in.c.precepta.
lv.diſtin.dicitur ꝙ ad hoc ut beneficiũ dicatur ec-
cleſiaſtũ requirit̃ ut ſit perpetuũ.al̃ non dicitur pro
prie beneficiũ eccleſiaſticũ.⁊ habet̃ in.c. ſanctorum
lxx.diſtin.⁊ in.c.poſtulaſti de reſcrip.⁊ in.c.veniẽs d
filijs preſ byter.⁊ in.c.pe.de clerico egro.et oportet
ꝙ conferratur p epiſcopum vel per plãtum eccleſia-
ſticũ.ut in.c.bene quidẽ.xcvj.diſtin.⁊ in.c.ſacroſan.
⁊ in.c.maſſana.de elec.⁊ per Joan.calda.in.c.in no
ſtra.de reſcrip.in repeti.Modo ſi ad hoc vt benefi-
cium dicatur eccleſiaſticũ requirit̃ ꝙ ſit ppetuum et
cõferatur a prelato eccleſiaſtico multo fortius dice
mus idẽ ut perſona dicatur eccleſiaſtica ut perpetuo
ſit emancipata ſeruitio eccleſie dei. ⁊ per eum q ad
hoc habet ptãtem ⁊ per hanc rõneꝫ cõfundũt̃ mul
ta dicta que ego tenui ſuperiꝰ.Cum ergo iſti yeſua
ti non ſint perpetuo emãcipati in ſtatu ⁊ habitu ſuo
non vident̃ dici perſone eccleſiaſtice.Et lꝫ ro.pon-
tifices tolerent eos ⁊ magnifaciant eos indulgen-
tijs ⁊ ſimilibꝰ.dico ꝙ vident̃ eos approbare ut lay
cos religioſe viuentes ⁊ nõ ut eccleſiaſticos.qꝛ actꝰ
actiuoruꝫ ſunt in paciente bene diſpoſito. vt ſcripſit
philoſophus in ſecũdo de anima . Sed iſti yeſuati
non habent extrema habilia ut ſint perſone eccleſia
ſtice cũ ad nutum ſuum poſſint exire de illo ſtatu et
habitu quod repugnat ſtatui eccleſiaſtico etiaꝫ do.
Abbas dixit vt retuli quod ipi aſſerũt ſe laycos et
domos coꝝ eſſe profanas ⁊ eccleſias ſuas fore ora
toria priuata.Ego neſcio videre quo ſpiritu poſſint
allegare ſe eſſe perſonas eccleſiaſticas cũ perpetuo
non ſint emancipati diuino ſeruitio.¶ Preterea fa
ciat ſi iſti eſſent perſone eccleſiaſtice. ſequeretur vnũ
abſurdũ ꝙ quis pro pte temporis eſſet pſona eccle-
ſtica ⁊ pro parte tẽporis eſſet perſona laycalis . ⁊ ſic
vna ⁊ eadem pſona cenſeretur diuerſo iure ꝙ eẽ nõ
debet.l.eum qui edes.ff.de vſucap.⁊ ideo dixit tex.
elegans in.l.ideoqꝫ.⁊ in.l.libertas.ff.de fideicõ.li.

ꝙ quis non põt eſſe ſeruus pro tempore.⁊ pro tem-
pore liber.⁊ tex.in.l.ſi duobꝰ.⁊ in.l.ſi pariter .ff. de
liber.cã.dixit ꝙ quis nõ poteſt eſſe pro parte ſeruus
⁊ pro parte liber.⁊ glo.elegans.in.c.fi.de clandeſti.
deſpon.dixit ꝙ quis nõ poteſt eſſe pro parte legitimꝰ
⁊ pro parte nõ.⁊ glo.in cle.i.de conſangui.⁊ affini.⁊
pulchre dixit Jo.an.in additio.Specu.in tit.de na
tis ex libero ventre.ꝙ ſi pater emancipat filiũ ut ha
beat vſũfructũ in bonis querendis ꝙ nõ valet talis
reſeruatio.ne pro parte ſit emãcipatꝰ ⁊ pro parte nõ
Faciat.l.i.§.i.C.de latina liber.tollen.vbi quis nõ
poteſt eſſe in duplici ſtatu cõtrario . Et idõ dixit bal.
in.l.ſeniũ.C.qui teſta.fa.poſ.ꝙ pater nõ poteſt emã
cipare filium ad unum actum.⁊ ſentit Bar.in.l.ſi
maritꝰ in magiſtratu.§.i.ff.de adulte. licet aliter di
xerit in.l.i.§.in filij.ff.ad trebel.ita iſti nõ poterunt
eſſe pro tempore eccleſiaſtice perſone ⁊ pro tpe lay
ci.¶ Preterea adduco rõneꝫ iudicio meo mirabi-
le quãdiu qs ſtat in pendẽti qꝛ poteſt eẽ religioſus ⁊
ñ religioſꝰ tũc nõ dr̃ eẽ religioſus.c.ſi ſuus.liiij.di.
⁊ ibi Domi.c.preſens clericus .xx.q.iij. ⁊ ibi Do
minicus Bar.in auct.ingreſſi.C.de ſacroſan.eccl.
vbi dixit ꝙ ingrediens religionem infra annũ nõ di
citur religioſus ex quo exire põt ⁊ probat̃ multũ ſin
gulariter in.l.ij.C.ne ſacrũ baptiſma.vbi cathecu-
minus nõ dicitur chriſtianuſ.et ibi Bar.inducit ad
elegantẽ queſtionẽ.facit.c.cum adeo.ꝫ.de reſcrip.et
quod ibi dixi.ſed yeſuati poſſunt exire qñ volunt ut
dictũ eſt ergo nõ dicunt̃ eccleſiaſtice pſone.¶ Pre
terea adduco tex.in.c.ut lex continentie. xxvij.q.i.
in verſi.eccleſiaſticis pſonis.⁊ in vſi. vxores aſſume
re preſumpſerint ubi perſone eccleſiaſtice prohibent̃
aſſumere uxores.ſed iſti nõ ſunt prohibiti aſſumere
vxores.ergo nõ ſunt perſone ecclaſiaſtice.¶ Pre-
terea adduco.c.qſqs.xvij.q.iiij.in verſi.pſonis ec-
cleſiaſticis cõiuncta glo.ſua vbi dicit̃ ꝙ perſone ec-
cleſiaſtice ſunt conuerſi penitentes templarij ⁊ ho-
ſpitalarij ⁊ per conſequens pſone emancipate ppe-
tuo ſuitio diuino ergo.¶ Et ſi opponit̃ de eo qd ha
betur in.c.duo ſunt genera .xij.q.i. vbi dr̃ ꝙ ẽ vnũ
genus hoiuꝫ emancipatũ diuino officio deditũ con
templationi ⁊ orationi ab omni ſtrepitu tẽporali ⁊c.
ſed iſti yeſuati ſunt genus emancipati diuino officiõ
deditũ cõtemplationi ⁊ orationi qꝛ ⁊ die ⁊ nocte te-
nent̃ pluries ⁊ diuerſis horis dicere pr̃ noſter ⁊ aue
Maria.vadũt ſcalciati mendicant ſine ſaculo ⁊ pe-
ra ⁊ calciamẽtis vt fecerunt ſanctiſſimi apoſtoli. er
go ſunt genꝰ eccleſiaſticũ.qꝛ ad hoc reſponderi po-
teſt ꝙ tex.ille illud genus hoiuꝫ appellat clericos.ſꝫ
iſti nõ ſunt clerici.ergo nõ vendicat ſibi locum ille
tex.Item appellat illud genꝰ hoiuꝫ deo deuotos.⁊
exponit ſeipſum tex.ibi vꝫ conuerſi.⁊ ſic loquitur de
deo deuotis cõuerſis.ſed iſti nõ ſunt conuerſi. ergo
non comphendunt̃ ſub.c.duo ſunt genera.Itẽ dicit
ibi tex.diuino officio . nam ſm mores eccleſiaſticos
licet pater noſter ſit oratio introducta a deo noſtro
Jeſu chriſto.⁊ dicitur oratio dominica.nõ tamẽ ap
pellat̃ diuinũ officium.ſi ebe dicendo pater noſter ñ
propter hoc vident̃ emancipati diuino officio.Et ſi
quiſpiam dixerit ꝙ ipi appellant̃ yeſuati reſpondeo
nõ ſeqtur ergo ſunt eccleſiaſtice perſone.nam ⁊ nos
chriſtiani dicimur a xpo.ut p glo.in.c.decet.d imu.
eccle.lib.vi.non tamẽ ſequitur.ergo ſumus ex hoc
eccleſiaſtice perſone ⁊ pro certo admiror vehemẽter

ꝙ illud ſtupendū ⁊ mirabile nomen ſibi aſſumpſit.
Juxta illud Propt̄ qđ ⁊ deus exaltauit illū: ⁊ do
nauit illi nomen qđ eſt ſup oē nomen. ⁊ iuxta illud
Pſalmiſte. Dn̄e dn̄s noſter ꝙ admirabile ē nomen
tuum ī vniuerſa terra. nā ⁊ genua celeſtia terreſtria
⁊ infernalia flectunt̄ audito tā ſacro nomine vt ī. c.
decet. de īmu. ece. li. vi. ⁊ cū angelus glorioſe regi-
ne noſtre virgini apparuiſſ tēpore ſue aſſumptiōis
⁊ gratioſe ipſa petijſſet nomen illius ſibi exprimi.
reſpondit nomē meū eſt admirabile. forte fuit piiſſ
ſimus Jeſus xp̄s. nā ⁊ apoſtoli ſpū ſcō pleni nō ap
pellarunt xpianos iheſuatos nec ſumme ſanctita-
tis viri Baſilius Antoni⁹ Benedictus Bernar
dus monacos ſuoſ non appellarūt iheſuatos. Ego
nollē apponere os ſupra celū. quia cū ſis mortalis
que ſint mortalia cura. Jta vr̄ mihi de iure dicēdū
ſm ingeniū mihi a deo datū. Nec obſtat glo. in. c.
indemnitatibus. qꝛ loquit̄ in caſu ſpēali. ⁊ concur-
runt octo ſpēalia vt ibi cōnumerant doct. ⁊ loquit̄
de religione approbata vt ſentit ibi glo. in. v̄. ap-
probatis. inquantū allegat. c. i. de religio. do. li. vi.
Et ſi quiſpiā dixerit amice approbati ſunt ꝯfirma
ti ſunt ꝑ pontifices ro. ⁊ eoꝝ collegia vident̄ effe-
cta eccleſiaſtica dicerem ſibi illud virgilianū. Tity
re coge pecus. qꝛ pro certo ſic dicere eſt incidere in
id qđ moleſte ferrent qꝛ ſequeret̄ ꝙ de eccleſiaſti-
cis ad tēpus eſſent eccleſiaſtici ꝑpetui. ⁊ ꝑ ꝯſequēs
non poſſent exire ⁊ redire ad ſeculū. ⁊ adduco qđ
voluit Lapus allegatiōe nona vbi dixit beneficiū
eſt manuale ⁊ tēporale. iuxta nota. in cle. qꝛ regula
res. de ſup. negli. prela. habens illud beneficiū fe-
cit ſibi confirmari a papa. decidit ꝙ de tēporali et
manuali eſt effectum ꝑpetuū. nec poterit remoueri
ad nutum ſupioris voluit Archi. in. c. preſenti. de
offi. ordi. li. vi. Jo. an. in. c. cū inter. de elec. Bal. ī
c. illud. de maio. ⁊ obe. ⁊ ꝑ oēs ſcribentes in. c. per
tuas. eo. ti. dn̄s Abb. ī. c. ad audientiā. de cōfirma.
vti. vel inuti. notat̄ in. c. cū in diſtribuendis. de tēp.
ordi. ⁊ facit quod pulchre voluit do. Anto. in. c. no
uit. de iudi. ⁊ iđ dixit Bal. in. l. reſcripta. C. de pc.
impa. off. ꝙ illud quod papa cōfirmat nemo infir-
mat. Facit. l. ij. §. oīa. C. de vete. iu. enucle. c. i. ⁊. ij.
de ꝯfir. vti. vel inuti. Et ꝑ cōſequēs ſiqs cōcederet
ꝙ ſtatū eoꝝ approbauit vt eccleſiaſticū videret̄ ꝙ
de tēporali fecit illum ꝑpetuū. ¶ Et ex iſtis elicit̄
cōcluſio ꝙ nō ſunt ꝑſone eccleſiaſtice. nec gaudent
priuilegio eccleſiaſtico. nec ꝑtinaciter iſta aſſero ſꝫ
ſubijcio me deciſioni ſacroſcē romane eccleſie. Et
ꝑ iſtud ſit expeditū primū ⁊ principale queſitū quo
ad reliqua alius dabit̄ dicendi loc⁹. ¶ Querit hic
do. Pe. de ancha. nō ſub noīe vel habitu clericali
cōuentus corā iudice laico ſpōte litigauit ⁊ cōdem
nat̄ a laico appellat q̄rit an valeat ſnīa. ⁊ ſi nō valꝫ
an iudex appellationis poſſit pronūciare ipſam nul
lā. ⁊ ꝙ poſſit manifeſte probat̄. qꝛ non pōt huic ex-
ceptioni tacite vel expreſſe renūciare. c. ſi diligenti.
ꝧ. eo. tenet Spe. in ti. de citatione. §. i. v̄. ſed pone. et
Archi. in. c. placita ſecularia. xv. q. iiij. ⁊ quod not.
Inno. in. c. venerabilis. de cenſi. Taciturnitas enī
nō reddit validū actū improbatū a iure. c. dilect⁹
de ꝑben. nec eſt maioris efficacie tacitū ꝙ expſſum
nec dimittendo habitū ꝑdit priuilegiū niſi poſt tri
nam monitionē. c. in audientia. de ſen. excōic. Quo
ad ſecundū. An iudex appellationis ſit ꝯpetens vt
de nullitate cognoſcat. Reſpōdet ꝙ ſic allegat In
no. in. c. dilecto. de app. Appellatio enī deuoluit ta
cite cām nullitatis. l. quedā mulier. ff. fa. herciſ. l.
carmelia pia. ff. de iur. patro. Non obſtat ꝙ ſit lai
cus iſte iudex appellationis qꝛ nō pronunciat ſuper
crimine ſed ſup incōpetentia qđ facere pōt. l. ſiquis
ex aliena. ff. de iudi. niſi hec cognitio requirat altio
rem indaginē. l. ille a quo. §. ſi de teſtō. ff. ad trebl.
⁊ ita reſidet. Ego vehemēter admiror de do. Pe.
ꝙ non allegauit Bar. cuius hec verba ⁊ hec deci
ſio ſunt. nam Bar. in cōſilio ſuo incip. Cleric⁹ non
ſub noīe clericali habuit de facto hanc qōnē ⁊ cō
ſuluit. ⁊ apponit propria verba que attribuit ſibi
Pe. de ancha. ⁊ dicit ibi Bar. ꝙ ita ſeruatur. Et
quo ad ſecundū de iudice appellatiōis loqt̄ Bar.
pinguius ꝙ do. Pe. dicit enī ꝙ iudex procedendo
vltra metas ſue iuriſdictionis grauat partē ⁊ facit
iniuſtitiā etiā ſi nō credat ſe grauare ptē qꝛ neſcit
reo cōpetere exceptionē. c. ſignificauerunt. de excep.
⁊ in cā appellationis remittit̄ ad eundē iudicē qui
grauauit ſi ignorant̄ hoc fecit alr̄s nō deberet remit
ti. c. accepta. de app. ſi grauauit prim⁹ iudex ſeqt̄ ꝙ
iudex appellōnis cognoſcet. allegat etiā qꝛ iudex q
tulit ſnīam in cā principali nō punit̄ lꝫ ꝑ iudicē ap
pellationis ſnīa eius diſſoluat̄. ij. q. v. c. hoc etiam
qđ non pōt intelligi niſi qn̄ iudex hoc fecit ignorāt
ergo ignorantia nihil nocet. Et ꝙ indiſtincte iudex
appellationis cognoſcat de nullitate. allegat quod
hr̄ in. l. ſi expreſſiꝫ. ff. de ap. ⁊ in. d. l. quedā mulier.
Non obſtat ſi dicat̄ ꝙ non pōt iudex appellationis
cognoſcere qꝛ eſt ſecularis. naꝫ lꝫ non poſſet cogno
ſcere ſi clericus commiſerit crimen. tn̄ bene poterit
pronūciare ſe nō eſſe iudicē cōpetentē. d. l. ſiquiſ ex
aliena anten. habita. C. ne fi. pro pa. vt puta impe-
trat⁹ ꝑ lr̄as ſurreptitias pōt pronūciare ſe non eſſe
iudicē cōpetentē ⁊ condemnare in expenſis. c. ſuper
lr̄is. de reſcrip. Sed pro certo melius facit. c. fi. cū
glo. eo. ti. ⁊ cle. i. eo. ti. ⁊. c. diſpēdia. eo. ti. li. vi. Itē
iſte iudex qui cōdemnauit pōt ſuā ſnīam retracta-
re cū ſit nulla. l. ſi preſes. C. quō ⁊ qn̄ iu. l. iiij. C. de
accuſa. ergo hoc pōt facere iudex appellationis. qꝛ
ſuccedit in locū primi iudicis. nam cū poſſit ſnīam
confirmare ſi inueniret eam latā a iudice cōpetenti
ergo poterit infirmare. qꝛ cuius eſt cōfirmare eſt et
infirmare. nam qui pōt cōdemnare pōt abſoluere. c.
inferior. xxi. di. igitur in hoc caſu nō ē dubitandū.
Iſta ſunt verba Bar. ibi. ¶ Mihi vr̄ ꝙ debeat re
curri ad iudicē eccleſiaſticū. quod probo hoc mō.
Reductio ad arbitriū boni viri eſt quedā ſpēs ap
pellationis. l. nō diſtinguemus. §. cū quidā. ff. de ar
bi. Sed vbicūqꝫ petit̄ reductio ad arbitrium boni
ab arbitramento lato per laicum ꝯ clericū recurrit̄
ad iudicē eccleſiaſticū. ergo idē dicemus qn̄ appel
latur a ſnīa lata per iudicē laicū ꝯ clericū appella-
bitur ad iudicem eccleſiaſticū. Iſte eſt caſus in. c.
expoſita. de arbi. per quē tex. ꝯfundit̄ ꝯſiliū Bar.
⁊ dictū Pe. de ancha. hic. ¶ Faciat etiam ꝯ iſtud
dictū qđ voluit idē Bar. in. l. precipimus. §. codeꝫ
obſeruando. alr̄s in. l. in offerendis. C. de appel. ⁊ in
l. i. §. ſiquis in appellatione. ff. de appel. ⁊ in. l. ſolēt.
ff. de ali. ⁊ ciba. leg. Et quod voluit Fede. de Se-
nis ꝯſilio. cclxxv. ⁊ Bar. in. l. ſi ſocietatē. §. arbitroꝝ
ff. pro ſocio. ⁊ Pe. de ancha. in quadā ſua diſputa
tione ⁊ in repetit. c. ea que. de reg. iur. li. vi. l. xxv. q.

¶ Et pondera ſi ſubtiliter dici poſſit ꝙ iſte tex. probet doctrinã Bar. ſic ſubtiliter inducendo. hic dr̃ ꝙ iudex laicus qui cõdemnauit clericũ debet illaꝫ retractare. ſed iudex appellationis ſucceſſit in locũ primi iudicis vt dictũ eſt. ergo ſicut primus laicus põt retractare ita ⁊ ſecũdus iudex etiã laicus in appellatione poterit retractare. ⁊ ꝑ conſequens hic ſit caſus nouus ⁊ ſingularis pro illa doctrina Bart. Et ad tex. d. c. expoſita. rñde ꝙ loquaṫ in arbitro qui cenſeṫ iudex delegat⁹ vt ibi ꝑ ſcribentes. Sed nos loquimur in iudice ordinario. ergo ⁊ plus etiaꝫ dico ꝙ erit in electione clerici cõdẽnati ſi velit adire iudicẽ laicũ vel iudicẽ eccleſiaſticũ arg. c. cum ſit generale. ĩ. eo. tene mẽti q₂ noua ſunt. Et vide qḋ pulchre ſcripſit Bal. in. l. ij. C. vt ĩ poſſ leg. vbi dicit teſtator legauit centũ clerico cũ hoc ꝙ permittat ſe cõueniri corã laico vel cũ hoc vt nõ cõueniaṫ corã ſuo iudice cõpetẽti decidit ꝙ nõ valet talis diſpoſitio. q₂ ſtatutuꝫ legis pręferṫ ſtatuto hoĩs. ⁊ dicit eſſe ſing. glo. in. l. nemo põt. de leg. i. ¶ Ultimo querit hic do. Pet. quidã eſt laicus tẽpore inchoati proceſſus ⁊ tẽpore ſnĩe effectus eſt clericus vtruꝫ poſſit cõdemnari a iudice laico. Remittit ad Joã. an. in. c. i. de obligatiſ ad ratiocinia. ⁊ ad Bart. in l. i. ff. de penis. ⁊ ad Bal. in. l. officialis. C. de epiſ. ⁊ cle. de hoc accomodatus dabiṫ alibi locus dicẽdi. Et eodem mõ querit ſi iudex ſecularis poſſit capere clericũ deprehenſum in furto aut ĩ homicidio de quo vide que dixi in. c. cũ nõ ab homine. ꝫ. ti. i. ¶ Querit etiã aliqs eſt effectuſ cleric⁹ nec põt gaudere priuilegio clericali. multi enĩ ſunt qui prohibenṫ ordinari. liiij. di. c. ſi ſeruus. vĩ ꝙ nõ. q₂ ĩproba poſſeſſio non prodeſt poſſeſſori. l. ſiqs curialis. C. de epi. ⁊ cle. quod credit eſſe veꝝ vbi nõ imprimereṫ caracter. ſecus vbi caderẽt titulus ꝉꝫ non canonice collatus. c. vel nõ eſt. de tẽporibus. ordi. ⁊ ꝑ iſta ſit expedita hec decre. cũ ſua materia ſiquid boni diximꝰ deo liberaliſſimo largitori grãs referamus cui gloria ſit ⁊ imperium. Andre. Barbatia.

Sane. Ratione rei de qua agitur ſortitur quis foꝝ. h. d. ſm omẽs. Uel ſic ſm domi. Abba. magis ſpecifice Ratione rei cõueniṫ quis corã archiepõ in cui⁹ prouincia res ſita eſt. h. d. cum ſua reuerẽtia iſte tex. hoc non dicit ꝙ archiepꝰs in cuius prouĩcia res eſt cognoſcat. immo dicit ꝙ iudices dabit ⁊ ſic cãm delegabit. ⁊ ſic nõ bene vr̃ ſummare iſtum tex. pro certo libenti animo vellẽ meliꝰ declarari circa intellectum huius tex. Et vr̃ mihi ꝙ ſi recte pondereṫ fuerit extractus a quadam lege multũ ſing. videlꝫ ex. l. cum poſt ſententiam. C. de appella. vbi dr̃ ꝙ vbi eſt lõginqtas regionis ad iudiciũ tuũ litigatores venire nõ patiaṫ iudicio rectoris prouincie quẽ ipſe probaueris negociũ deleges vbi longinqtas regionis facit vt iudex appellationis cogaṫ delegare cãm in prouincia litigantiũ. Jta vr̃ dicendũ in caſu huius. c. q₂ cũ duo epi diuerſaꝝ prouinciarum nõ coganṫ litigare corã archiepõ vbi res litigioſa ſita eſt ꝙ archiepꝰs delegabit cãm in loco vicino ipſis epis litigantibus. Jḋ decidit hic ꝙ dabit iudices ad quid diſponiṫ ꝙ dabit iudiceꝫ ſufficiebat dicere ꝙ cognoſcet primas loci vbi res ſita eſt. q₂ claꝝ eſt ꝙ ſi cognoſcere põt ⁊ delegare poteſt ex quo eſt ordinarius. iḋ hic cum magno miniſterio dr̃ ꝙ delegabit cãm. ⁊ hẽt rõnem in ſe. q₂ papa nititur parcere laborib⁹ ⁊ expẽſis partiũ. c. nõ nulli. de reſcrip. Et iḋ mihi vr̃ ꝙ de ſanguine ⁊ de ſpũ. d. l. cũ poſt emanauerit iſta decretalis. ⁊ ideo dixit hic Vinc. iſtũ tex. fore ĩtelligendũ qñ primas ẽ remot⁹ a partib⁹ vltra duas dietas tunc dabiṫ iudices propinquos niſi impellaṫ ex iuſta cã. quare ſubditi ſuṫ fraganeoꝝ nolunt recipẽ vt. c. paſtoralis. de off. or. ꝙ dictũ do. Anto. dicit eſſe valde not. quia extẽdit oĩa iura loquentia de dietis ad inferiorẽ delegatuꝫ a papa. qḋ dictũ reprobat hic do. Abb. q₂ qñ iudex vult cognoſcere rõnem rei ſite in eius territorio nõ hr̃ reſpectus ad numerũ dietaꝝ ſicut enĩ rõne contract⁹ põt cõueniri in loco cõtractus quãtũcũqꝫ diſtat a loco domicilij. c. dilecti. ĩ. eo. ar. l. cõtraxiſſe. ff. de actio. ⁊ oblig. ita ratione rei ſite cũ iſta equiparenṫ. l. fi. C. vbi in rem act. c. fi. ⁊. c. dilecti. ĩ. eo. ⁊ dicit eſſe tex. expreſſum cũ glo. ⁊ doc. in. c. ex ꝑte. h. ĩ. eo. ⁊ iḋ põt iudex rei cognoſcere ꝑ ſe lꝫ ꝑtes diſtẽt vltra duas dietas. Sed ſi vellet cõmittere tũc ſec⁹ ſi partes diſtent multũ a loco rei ſite. ⁊ cũ hoc dicit ſe tẽꝑare qḋ ipſe dixit in. c. fi. ꝫ. ti. i. ita reſidet hic do. Abb. ¶ Pro certo nõ bñ dicit q₂ confundiṫ ꝑ d. l. cũ poſt. ⁊ ad glo. d. c. ex ꝑte. h. rñdeo ꝙ ꝑtes nõ oppoſuerunt. fuerũt. n. cõtente. Et ad. d. l. fi. rñdeo ꝙ diſtinguiṫ per. d. l. cũ poſt. ⁊ ꝑ iſtũ tex. Et adduco ad hoc qḋ voluit Pe. de ancha. in. c. nõ nulli. ḋ reſcrip. vbi dr̃ epꝰs hꝫ latam prouinciã. ⁊ põt tenere tribunal ĩ quolibet loco dioceſis ſue. Pone ꝙ partes litigãtes diſtãt a tribunali epĩ ꝑ plures dietas dicit ꝙ epꝰs debet delegare cãm illã in loco viciniori ipſis litigantib⁹. ⁊ hoc iḋ vt ꝑcat laborib⁹ ⁊ expẽſis ſubditoꝝ. ⁊ allegat. d. l. cũ poſt. ⁊ dicit eſſe dictũ ſuũ nouũ. ⁊ idem voluit in. c. cũ te. de offi. dele. ⁊ in cõmento. c. finẽ litibus. de dolo ⁊ cõtu. ⁊ ego dixi in c. dilectus filius. ꝫ. de reſcrip. ¶ Sed mirandũ ẽ de do. Pe. qui nõ viderit iſtud dictũ Vicen. ⁊ iſta fuerunt incognita. do. Anto. ⁊ do. Abb. ⁊ iḋ mihi vr̃ ꝙ ſit caſus in iſto. c. q₂ cũ miniſterio hic dixit imꝑatiue det iudices quaſi non cognoſcat per ſe iḋ bar. in. d. l. cũ poſt ſummãdo dicit ꝙ cogiṫ iudex appellationis delegare. ⁊ adduco qḋ voluit Pe. ḋ ãch. in. c. cũ cãm. de teſti. Et iḋ hic probaṫ ꝙ vbi eqtas ſuadet ordinarius nõ cognoſcet ꝑ ſe ſed cãm delegat. ⁊ iḋ poſſet dari nouũ ſummariũ hoc mõ. Propter nimiã diſtantiã loci iudex ordinarius non cognoſcit ſed cãm delegat. h. d. Et eſt nouus intellectus ⁊ inuẽtio mea. ⁊ ꝑꝑ hoc audeo reprehendere glo. i. hic cũ dicit ꝙ primas delegat qñ non vult cognoſcere. tene mẽti q₂ iſta nõ fuerunt reuelata noſtris maioribus. ⁊ iḋ nõ ſine miniſterio hic tex. dicit diuerſaꝝ prouĩciaꝝ. ¶ No. ꝙ ad illũ iudicẽ ſpectat dare delegatũ in cã ad quem ſpectat cognitio cauſe. ita dependent a eodẽ principio cognitio cauſe ⁊ delegatio. faciat. l. ⁊ q₂. ff. de iuriſ. om. iudi. l. i. C. qui pro ſua. iuriſ. c. vt litigantes. de offic. ordi. ⁊ quod hr̃ in. c. ſuꝑ qõnum. de offi. delega. Ego dico vnum quod tibi videbiṫ nouum ꝙ ſi conſuetudo ſe habeat ꝙ quis poſſit delegare lꝫ non habeat cognitionem cauſe iure proprio poterit delegare. tex. eſt in l. cũ pretor. §. i. ff. de iudi. quẽ Ange. dicit ſe neſcire alibi quod eſt bene notandũ ad ampliationẽ. l. a iudice. C. de iudi. ¶ Nota ibi primas quidẽ inter

ep̄os iudex eſt primas.i.archiep̄s ut hic. tamē primas proprie dr̄ patriarcha vt in.c.i.⁊.ij.xcix.di.habēs illos ep̄os imediate ſubiectos. Et ſi ſint diuerſoꝝ locoꝝ attendit̄ primas rei de qua litigat̄ ſ3 d. Anto.ex quo ſequitur ꝙ ſi res eſſet ſita ī diocesi alterius epī a litigantibus ep̄s nō conueniret̄ coram ep̄o rei ſite ſed corā archiep̄o in cuius prouincia ſita eſt res.⁊ ſic ep̄s non ſubijcit̄ ep̄o ſed archiepiſcopo dūtaxat. ¶ Sed do.Abb.putat hoc dictu3 eſſe falſum.q2 ep̄s in dioceſi alterius epī reputatur priuatus vt.l.iij.ff.de off.preſi.iō ſi ibi deliquit pōt ꝑ ep̄m illius dioceſis puniri vt nota.in.c.i.de rap. ⁊ ī c.ij.de cōſti.li.vi.⁊.iij.q.vi.in ſumma.⁊ in.c.i.licet glo.ibi dicat ꝙ fallit rōne poſſeſſionis. hoc tñ non eſt veꝝ ꝑ ſupradicta.q2 ſi pōt cōueniri ꝑ epiſcopu3 delicti fortius poterit iudicare ſuꝑ re ſita in ei⁹ dioceſi.vel pōt ſaluari dictū glo.ꝙ habuit reſpectū ad primatē in eo qō ſupra dixerat ꝙ reus debet cōueniri corā iudice ſuo al's actor trahēs punit̄ fallit vt non puniatur ſi rōne poſſeſſionis vel contract⁹ vel delicti trahit eū ad alium iudicē.ſ.ad iudicem rei quaſi innuat ꝙ iſte nō eſt proprius iudex.nō tñ negat ꝙ coram iudice domicilij poſſit cōueniri vel ꝙ ep̄s non poſſit ꝯueniri rōne rei ſite. vñ intellige tex. dupliciter. primo ꝙ res erat ſita in dioceſi archiepī vel primatis.Secūdo ꝙ appellatione primatis venit hic largo ſumpto vocabulo quilibet ordinari⁹ eccleſiaſticus habens territoriū. dr̄.n.primas inquātum primus preſidet.nā ⁊ archiepiſcop⁹ nō proprie pōt dici primas. ⁊ tūc hec decretalis eſt clara ſed verbū prouincia poſitum in tex.facit vt melius referatur ad archiepiſcopū.vel intellige tex.et tertio qñ cōtendunt de re quā quiſq3 epiſcopoꝝ dicit eē in ſua dioceſi.arg.ī.c.i.de religio.do. certum eſt ꝙ ſi ſita ſit in prouincia vnius archiepī.tunc ille archiepiſcopus eſſet iudex l3 cōtendentes ſunt diuerſaꝝ prouinciaꝝ.⁊ ꝙ forte nemo poſſidebat rem illā vel quilibet dicebat ſe poſſidere. ⁊ ſic nō apparebit qs eſſet actor vel reus.imo non fecit mentionē de iudice domicilij ſed de archiepiſcopo in cuius prouīcia erat res vt ipſe de cuius iuriſdictione non dubitabatur rōne rei litē ꝑ ſe vel ꝑ alium diffiniret. ar. l.equiſſimū.ff.de vſufruc. ita reſidet hic do.Abb. Pro certo paſſus iſte eſt elegans. do.Cardi.dicit ꝙ verbum primas hic capit̄ pro archiepiſcopo. nō eni eſt vis in noibus.c.duo ſimul.de offi.or.c. petitio.de procu..⁊ hec expoſitio procedit ex eo.q2 erat hic cā inter epiſcopos quoꝝ cā tractari debet corā archiepiſcopo de offi.ordi.c.paſtoralis.ſed ſi eſſet īter clericos inferiores tunc ꝙ dicit primas.i. q preeſt loco quo ad iuriſdictionē ordinaria3 ſiue ſit epiſcopus ſiue ſit alius.hic eni attendit̄ ſupioritas reſpectu loci vbi res eſt ita reſidet. Do. P c.de āch. hic dicit iſtū tex. dicere ſub iudice vbi res ſita eſt qō ventilet̄ aliter nō loquitur.⁊ ſic iſta qō eget enucleatione. Ego loquar ſm ꝙ deus nobis dabit et vr̄ mihi ꝙ non ſit conueniendus epiſcopus corā alio epiſcopo ſed corā metropolitano.⁊ adduco.c.ſuccedens.el.i. vt lite nō cōteſ. vbi cā archiepiſcopi fuit cōmiſſa patriarche.⁊ ſic apparet ꝙ cōſueuit papa cōmittere cām epiſcopi maiori epiſcopo. ⁊ facit qō hr̄ in.c.cum clamor.de teſti.⁊ in.c.ij.de calūnia.cōiuncta ſupraſcriptione.⁊.c.fi.de collu.deteg. ⁊.c.cū cām.de offi.delega.⁊ qō dici ſolet in glo.ī.l.i.§.veteres.ff.de acquī.poſ.ꝙ aſinus intumeſcit cu3 ſe videt ꝑ compem apprehendi. vñ ex dictis iuribus nō vr̄ honeſtū ꝙ epiſcopus conueniatur corā epiſcopo rōne rei ſite in dioceſi epiſcopi ſi pōt conueniri corā archiepiſcopo ꝑ prefata iura. Nec obſtat cū opp. ꝙ in delicto pōt conueniri coram epiſcopo delicti. quia crimen oēm adimit honorē vt.l.quotiens.C. vbi ſenat. vel clariſ.que rō non habet locū in actione reali q2 in nullo deliquit epiſcopus conueniēdus tum etiā quia hoc probat̄ hic du3 dicit ille primas det iudices ī cui⁹ prouincia.⁊ ſic dirigit verba ſua ad metropolitanū ad quem ſpectat prouincia. Et ſi ponderet̄ glo.in ſu.iij.q.vi.non loquitur in epiſcopo.ſed dicit ꝙ quilibet eſt conueniendus coram ſuo iudice ſed fallit rōne poſſeſſionis allegat textū iſtu3.⁊ mihi vr̄ ꝙ in hoc non bene excipiat illa glo. quia imo rōne rei dicitur ſuus iudex vt hic ē caſus ⁊ in.l.fi.C.vbi in rem actio.ergo nō ē fallētia.imo ponitur regula rōne rei vt dicatur ſuus iudex. ⁊ ſic illa glo.non bene excipit.Itē nec glo.d.c.loquitur in actione reali vt epiſcopus nō conueniat̄ corā iudice rei ſite.⁊ ſic non dicit illud ad quod eā allegat do.Abb.⁊ iō vr̄ mihi ꝙ doctrina do.Anto. ſit veritas.⁊ l3 epiſcopus non amittat iuriſdictionē propt̄ preſentiā ſui ſupioris vt in.c.volētes.de offi.lega. ⁊ glo.in.l.cunctos.C.de metallar.li.xij. ⁊ glo.ī.l. nihil.C.de pallati.ſacro largi.li.xij.⁊ in.c. deniq3. xxj.di.⁊ Bar.in.d.l.fi.ff.de offi.procōſu. Tñ ego nego iſtud aſſumptū ꝙ in caſu iſto epiſcopus hēat iuriſdictionem imo illā habet metropolitan⁹. ⁊ ad hoc adduco iſtū tex ſic inducendo ad illum ſpectat cognitio ad quē ſpectat delegatio vt ſupi⁹ fuit dictu3.ſed delegatio ſpectat ad metropolitanū. ergo ad eum ſpectat cognitio. ideo priuatiue intelligit̄ iſte tex. vt ita ſpectet ad metropolitanū ꝙ non ſpectet ad epiſcopum in cuius dioceſi ſita eſt res ar.l. cū pretor.ff.de iudi.l.maritus.C.de procu. cum ſi. vñ illa verba ille det inferunt ꝙ nō alius ⁊ ſic priuatiue inducunt diſpōnem.⁊ ꝑ conſequens dictū dñi Anto.vr̄ verius dum colligit ex iſto tex.ꝙ rōne rei ſite non ſubijcitur quis iudici inferioris gradus.et ſic ep̄s non ſubijcitur epiſcopo ſed archiepiſcopo tm̄.de quo in.c.cum īferior.de maio.⁊ obe. ſed melius faciūt illa iura que ego allegaui ſuperius.imo male allegat do.Anto.quia non eſt inferioris gradus imo habito reſpectu ad ſuam dioceſim eſt maior.⁊ adduco glo.ſingularem in.l.apud.ff. de manumiſſio.que dicit ꝙ quilibet magiſtrat⁹ in ſuo territorio maior eſt altero quam Ange.ibi dicit nō reperiri alibi.⁊ ideo vnus epiſcop⁹ in ſua dioceſi maior eſt alio ratione iuriſdictionis loci. ⁊ ſic non eſt īferioris gradus.⁊ adduco contra dictum dñi Abb. tex.in dicta.l.apud.vbi apud eū cui par eſt imperiū manumittere non poſſumus.ſed pretor manumittit apud proconſulem.Ita dicamus in caſu noſtro vt non conueniatur epiſcopus coram epiſcopo ratione rei ſite ſed coram archiepiſcopo ⁊ ab initio ſeculi facta eſt dicta.l.apud.vt determinet doctrina3 domini Anto.hic tene menti quia non ſunt reuelata ab alijs deo ſupremo ſit gloria. ¶ Nota vltimo ꝙ ſecundum hec iura poteſtas iudicis dandi cauſabatur a foro loci ratione rei ſite.de quo in.c.dilecti.ī.eo. ¶ Oppo.ꝙ primas domicilij det iudicē.l.vbi.C. vbi in rem actio. vbi reus habens rem

extra domicilium poteſt duplici loco conueniri videlicet in loco domicilij ⁊ in loco rei ſite. Solu. fatetur Goffredus ꝙ dare poterit iudices tam primas domicilij ꝙ̄ pꝛimas rei ſite. Hoſti. tenet ꝙ ſolus iudex rei ſite. quia ſi hoc voluiſſet hic iuris latoꝛ facile erat ei hoc expꝛimere. c. ad audientiam. de decimis. allegat quod notatur in. c. dilectus filius. de reſcriptis. Inno. tenet pꝛimuꝫ. allegat. l. fi. C. de pꝛeſcriptio. lon. tempo. ⁊ hoc dicit eſſe tenendū do. Anto. hic quicquid ſenſerit Azo. in ſumma in dicta. l. fi. de qua opione per Goffre. hic in ſumma §. item ſoꝛtitur quis foꝛum ratione rei. ⁊ ideo dicit do. Anto. ꝙ in electione actoꝛis eſt ſm cōem opio. vt conueniat reum in domicilio vel in loco rei ſite dicetur de hoc in. c. dilecti. ⁊ in. c. fina. ī. eo. ⁊ refert opiones hic Jo. calda. de quibus modicum eſt curandum. ⁊ notaꝛ. iij. q. vi. in ſumma. vnde vel ſupple quod dixit Goffred. Uel dic ꝙ pꝛimas rei ſite dat iudicem ſi eligat ipſum conuenire coꝛam iudice domicilij. ⁊ ſatis dicit fuiſſe de mente Goffre. et hec vera niſi iudex domicilij ⁊ rei ſite eſſent idem. quia pꝛocederet quod dicit decretalis. vel niſi agerent ambo finium regundoꝛum vel cōmuni diuidūdo. quo caſu quilibet eſſet actoꝛ ⁊ reus ſi ſimul eodem inſtanti ad iudicium pꝛouocarent ⁊ neuter vel vterqꝫ poſſideret vel contenderet ſe poſſidere. vnde cum reus non poſſet diſcerni ⁊ ſic non poſſet diſcerni iudex domicilij haberetur recurſus ad primatem rei ſite. ⁊ ſic poſſet decretalis intelligi in pꝛimis caſibus ꝙ electio ſit actoꝛis tenet Spe. ⁊ Joan. in additio. ſpec. in titulo de competen. iudic. additione. §. fi. v. ratione quoqꝫ rei. ⁊ ita reſidet dñs Anto. Sed Jo. calda. late hic pꝛoſequitur iſtū paſſum ꝙ imo poſſit conueniri in loco domicilij. ⁊ allegat dictam. l. fi. ⁊ ad iſtum tex. in. vſi. in cuius pꝛouincia ⁊c. ſubaudi vel in cuius dioceſi habet domicilium. ⁊ allegat dictam. l. fi. ⁊. c. ex parte. ī. eo. ⁊ qđ notat Innoc. in. c. vlti. ī. eod. ⁊ videtur hoc ſentire glo. in dicta. l. fi. que dicit ꝙ actoꝛis eſt eligere an velit conuenire in loco domicilij vel rei ſite. Sed cōtra hoc facit iſte tex. ⁊. c. fi. ī. eo. ⁊. l. foꝛma. §. ſi nota. ff. de cenſi. ⁊. l. ſi pꝛedium. C. de pꝛedijs mino. et in. c. dilectus. el. ij. de reſcriptis. ⁊ etiam quia in dicta. l. fi. C. vbi in rem acti. apponiꝛ verbum iubemus quod eſt pꝛeceptiuum. xiiij. q. i. c. quod pꝛecipitur. Tamen Jo. calda. ſequitur pꝛimam opionē ꝙ reconueniri poſſit in loco domicilij. ⁊ in loco rei ſite ad electionem actoꝛis alias non eſſet conſiderandū foꝛum ratione domicilij contra id quod habetur in c. fi. infra eodem. Ad verbum iubemus poſituꝫ ibi reſpondetur ꝙ imponit neceſſitatem reo conuento non actoꝛi. Et ad rationem Hoſtien. ⁊ ad iura allegata in contrarium reſpondet ꝙ licet dicat ꝙ ratione rei ſite ſoꝛtitur quis foꝛum. non tamen per hoc excluditur locus domicilij. īducit ſimile quod ipſe voluit in. c. i. de rapto. in. v. queſtione. Et hanc partem ſequitur hic dominus Cardinalis ⁊ allegat dicta per ſe in dicto. c. dilectus. el ſcđo de reſcriptis. ⁊ in. c. dilecti. infra eodem in. iiij. queſtione. Et hanc partem ſequitur hic dominus Abbas qui reſpondet ad hūc tex. ꝙ habuerint reſpectum ad id quod cōmuniter fit. Solet enim reus cōueniri ibi vbi res ſita eſt. ⁊ hanc partem ſequuntur ſcribentes in dicta. l. fi. vbi in rem actio. Et adduci poſſet quod dici conſueuit ꝙ ſi eccleſia hic ſita vendit rem exiſtentem in alia dioceſi. vel minoꝛ exiſtens alias extraneus alienaſſet rem ſitaꝫ in alio territoꝛio ꝙ poterit interponi decretum a iudice vel ab epiſcopo loci vbi res ſita eſt vel a iudice vel epiſcopo domicilij. de quo vide Cynum ⁊ Baldum in. l. ſi pꝛedium. C. de pꝛedijs mino. ⁊ eundem Balduꝫ in. l. magis puto. §. illud. ff. de rebus eoꝛuꝫ. ⁊ in. l. iuris peritos. §. cum oꝛiundus. ff. de excuſa. tuto. ⁊ in. l. i. C. de iuriſdic. om. iudi. ⁊ in. l. i. C. de contrahen. emptio. et in auten. hoc ius. C. de ſacro ſanc. eccle. Jo. and. in c. paſtoꝛalis. de pꝛiuilegi. ⁊ in. c. in noſtra. de ſepul. dominus Abbas in. c. ij. de religio. domi. dixi in. c. i. de rebus eccle. non alie.

¶ Sed tu accurate pondera ꝙ licet iſta cōmunis opinio affirmetur per eos qui fuerunt maioꝛes numero pondera ⁊ menſura. Nihilominus mihi videtur ꝙ ſint verba ad ephescos. Et induco tex. dicte. l. fi. aliter ꝙ̄ fecerint maioꝛes noſtri. Ibi enim dicitur actoꝛ foꝛum rei ſiue in rem ſiue in perſonam ſit actio ſequatur. Subdit poſtea ſed in locis in quib⁹ res conſtitute ſunt ⁊c. Ego pondero illā aduerſatiuam ſed que aduerſatur pꝛecedentibus in iure ⁊ in facto vt habetur ī l. ij. ff. ne quis eū qui ī ius voca. vi. exi. ⁊ ibi Bar. ⁊ per eundem in. l. hoc amplius. ff. de dam. infecto cum ſimili. Unde vult ille tex. aduerſando pꝛecedētibus ꝙ actoꝛ non ſequitur foꝛuꝫ rei in re ſita extra domicilium eius. ſed conueniat poſſidentem in locis in quibus conſtitute ſunt res. ⁊ ſic infirmi ingenij eſt aſſerere illud quod aſſeruit cōmunis opinio vnde illa aduerſatiua ſed impoꝛtat hoc vt non cōueniaꝛ in domicilio ſed in loco vbi res pꝛopter quā contendatur ſita eſt. Et poteſt adduci ratio quia pꝛomptioꝛem defenſionem habebit reus ī loco vbi res ſita eſt ꝙ̄ in domicilio ſuo. Teſtes enim habitantes in loco vbi res ſita eſt melius pꝛeſumuntur infoꝛmati argumento. l. ſi vicinis. C. de nupti. ⁊. c. quanto. ⁊. c. quoſdam. de pꝛeſumptio. tene mēti quia eſt inductio noua ad illuꝫ tex.

¶ Nec obſtat cum oppo. ꝙ alias non eſſet conſiderandum foꝛum ratione domicilij niſi conſideraretur ratione rei ſite alibi. quod eſt contra. c. fi. infra eodem. Quia ad hoc reſpondeo ꝙ non pꝛopter hoc apponitur ſuperflue ibi illud verbum ratione domicilij. quia multa ſunt pꝛopter que quis conueniri poteſt ratione domicilij ꝙ̄ ad res ſitas in alio loco.

¶ Itē ad hoc pōdero iſtum tex. inquantum in eo apponitur verbuꝫ quod apponitur in dicta. l. fi. Ibi enim dicitur res pꝛopter quas cōtenditur. ⁊ hic dicitur loc⁹ de quo contenditur. ſicut ergo debet conueniri in loco vbi conſtituta eſt res de qua contenditur. vt eſt caſus ī dicta. l. fi. ita ⁊ hic. Et pꝛo certo videtur in parte iſta decretalis extracta de vtero dicte. l. fi.

¶ Preterea adduco iſtum tex. inquantum vtitur illis verbis ille det iudices. videtur enim loqui imperatiue quo caſu inducitur neceſſitas adeundi iudiceꝫ loci de quo contenditur vt det iudices. igitur excludit iudicem domicilij. quia incluſio vnius eſt excluſio alterius. l. maritus. C. de pꝛocurato. ſicut ergo iuriſlatoꝛ loquitur imperatiue in dicta. l. fi. per verbum iubemus. vt adeatur iudex vbi res conſtituta eſt. ita ⁊ hic loquitur imperatiue. ⁊ ſic apparet ꝙ de vtero illius. l. emanauit iſte tex.

¶ Nec obſtat reſpōſio data per Jo. calda. ad verbum iubemus poſitū

in dicta.l.fi.ꝙ imponatur neceſſitas reo reſpondē
di vel in loco domicilij vel in loco vbi res ſita eſt.
quia iſtud tollitur per iſtum tex. naʒ hic imponitur
neceſſitas archiepiſcopo prouincie vbi res ē vt ipſe
det iudicem ergo ⁊ non alius. ita ⁊ non alius iudi-
care debet. Et adduco in ſimili ſingulareʒ glo. in.l.
ſepe audiui ceſarem.ff.de officio preſidis. que di-
cit ꝙ vbi cōmittitur cauſa per hoc verbum ipſe ꝙ
non poterit actus fieri per ſubſtitutum. Ita dicam⁹
quando cōmittitur per verbum ille. Et adduci po
teſt illud Lucani. Ille erit ille nocens qui me tibi
fecerit hoſtem. Et miror de Jo.calda. qui dicat ꝙ
verbum iubemus referatur ad reum ex eo quia in
principio huius.l. verba diriguntur actori vt actor
moueat actionem dum dicit actor ſequatur forum
rei ſi poſtea dicit iubemus moueri actionem aduer
ſus poſſidentem illa verba non poſſunt adaptari
reo ſed adaptantur actori mouenti actionem naʒ
verbum impersonaliter prolatum in libello refer-
tur ad actorem. Et adduco quod pulchre volu-
it dominus Cardinalis in.c.fi.de preſumptio. vbi
dicitur ꝙ verba impersonaliter prolata in reſcripto
referuntur ad impetrantem. Ita dicamus in pro-
poſito vt impersonaliter prolata in libello videanꝶ
referri ad actorem. tum quia reſtringuntur per ver
ba precedentia vt cogatur reſpondere in illis locis
vbi ſunt conſtitute res. ¶Preterea adduco.c.fi.ꝭ.
eo. vbi dicitur ꝙ ratione delicti ratione contractus
ratione domicilij ⁊ ratione loci in quo ſita eſt res
ſortitur quis forum referenda ſingula ſingulis. pro
batur ibi ꝙ reus ſortitur forum in loco vbi ſita eſt
res. ergo non poterit conueniri in domicilio ad ele
ctionem actoris. Non obſtat.l.fi.C.de preſcriptio.
lon tempo. inquantum dicit non eſſe curanduʒ vbi
res ſite ſint quia procedit in preſcriptione quo caſu
ſufficit perſonas eſſe ī eadeʒ prouincia vt dicantur
ſcientes. ⁊ per conſequens videtur ꝙ cōmunis opi.
non procedat. ¶Sed quid ſi dubitetur de limiti-
bus prouincie. videtur ſecundū Hoſtien. ꝙ vterqʒ
ſcilicet archiepiſcopus ⁊ epiſcopus cauſam audire
vel cōmittere debeat argumento.c. cum illoruʒ.§.
ſi vero clauſtralis. de ſenten. excōmu. vel recurreꝶ
ad papam.c.ſane.de offi. delega. ſed illud.c. ſcdm
dominum Cardinalē hic loquitur in alio caſu. ſed
dicit dictum Hoſtiē. eſſe verum ꝙ poſſit recurri ad
papam cum ſit iudex omnium clericorum vt in.c.
fi. infra eodem. Sed etiam poteſt teneri primū di-
ctum ꝙ vterqʒ ſimul audiat vel cōmittat argumē.
c.paſtoralis.. in pricipio de reſcriptis. Illud tamē
c. loquitur in delegatis vt ibi ipſe ſcripſit. tamen ſa
tis poteſt dici idem ī ordinarijs de quibus eſt mi-
nus dubiū ꝙ̄ de delegatis. ſed ꝙ.c.paſtoralis. non
habeat locum hoc caſu tenet Inno. in.c. ſuper lit-
teris. de reſcriptis.. Sed Jo.and. hic dicit ꝙ ideo
debent cōmittere cauſam ne ſint iudices in cauſa
propria. Sed domin⁹ Abbas reprehendit hoc qa
non erunt iudices in cauſa ſed incidenter quilibet
cognoſcet cum parte contradicente. An locus vel
res ſint in prouincia vel territorio ſuo. nam hec ſen
tentia non preiudicabit reſpectu proprietatis alteri
prelato qui nō fuit in cā ⁊ remittit ad dicta Inno.
in.d.c.ſup lr̄is. ⁊ ad Bar. in.l.ij.ff. ſiqs in ius vo.
nō ie. ¶Tu adde ꝙ inquantū Hoſti. vult ꝙ vterqʒ
cām debeat audire vꝛ̄ ſentire ꝙ quilibet de per ſe

non poterit cognoſcere. ¶Sed mihi vꝛ̄ dicendum
ꝙ quilibet de ꝑ ſe poterit ꝑ id quod hꝛ̄ ī.l. iuris pe
ritos.§.cū oriundus.ff.de excu.tu. Sed melius eſt
vt ad inuicē conueniāt ne ferāt diuerſas ſn̄ias ſm
Albertuʒ de Cremona ibi facit.l.ſiue.§.qꝛ plauci
ana. ⁊ quod ibi voluit Dy.ff.de lib. agno. ⁊ quod
voluit Bal. in.d.§.cū oriund⁹. ⁊ in.l.ſiquis ad de
clinandā.C.de epi. ⁊ cle. ⁊ do. Pe.de ancha. hic. ⁊
Dn̄icus in.c.i.de tēpo.ordi.li.vi. Et limita niſi ali
quis eoꝝ eſſet in poſſeſſione. qꝛ ille poſſet iudicare
arg.c.cū eccleſia ſutrina.de cā poſ. ⁊ propꝛie. ¶Ad
de etiā inquantum do.Abb. voluit ꝙ quilibet eoꝝ
poterit incidenter cognoſcere. qꝛ mihi vꝛ̄ ꝙ non ſit
opus ꝙ iudex cognoſcat an ille locus ſit de limiti-
bus ſuis qꝛ ſufficit ſola aſſertio in libello ꝙ ille lo
cus ſit in prouincia ſua. Et adduco quod pulchre
dixit Innoc. in.c. cū ſit generale.ꝭ.eo. ꝙ ſi clericus
agit contra laicū corā iudice eccleſiaſtico ſup op-
preſſione ſufficit in libello exprimere oppreſſionem
⁊ ſup illa fundare iuriſdictionē iudicis. ⁊ ſi pars ne
get procedeꝶ in cā. Et adduco quod voluit Guido
de ſuza. in auten. qua in prouincia.C. vbi de crimi.
agi opor. vbi dicit ſufficere allegare crimen fore cō
miſſum in certo loco ad probandū fundamentū iu
riſdictiōis iudicis abſqʒ eo ꝙ aliter probeꝶ vel co
gnoſcatur. ⁊ adduco quod voluit Inno. in.c. ceteꝝ
ꝭ.ti.i. ⁊ qō hꝛ̄ in.l.cū quedā puella.ff.ō iuriſdi om.
iu. ⁊ iō dicebat Bar. in.l.ij.ff. ſiquis in ius vo. nō
ier. ꝙ ſtaꝶ aſſertioni facte in libello. ita dicamus in
propoſito. ⁊ ꝑ cōſequens non videꝶ ꝙ bene dixerit
Hoſti. de hoc diceꝶ in.c. ſi clericus laicum.ꝭ. eodē.
¶In glo. prima oppo. videꝶ ꝙ primas nō arteꝶ ad
delegandū īmo ꝑ ſe cognoſcere pōt ex quo loc⁹ eſt
in ſua prouincia.c. dilecti. ⁊.c.fi.ꝭ. eo.l.fi.C. vbi in
rē ac. Glo. iſta ſoluit ꝙ debet intelligi qn̄ non pōt
vel nō vult ꝑ ſe cognoſcere. Vel ſm Vinc. itellige
qn̄ primas eſt remotus a ꝑtibus vltra duas dietas
tunc dabit iudices vicinos. Tu de hoc dicas vt ſu
perius plene dixi. ¶Ex glo.ij. nota ꝙ ſub illo iudi
ce agere debet actor in cuius dioceſi ſita eſt res. ſʒ
Goffre. intellexit ꝙ ſit in electione actoris vt volu
it glo.l.fi.C. vbi rem actio. Tu dicas vt dixi ſup⁹
¶Tangit hic Pe.de ancha. ꝙ re pōt eſſe contētio
tribus modis. Qn̄qʒ ad rem agiꝶ actione reali. qn̄
qʒ actione ꝑſonali. qn̄qʒ in rem ſcriptam. Primo
caſu loquiꝶ iſte tex. Tu dic hoc apparere ex. vſi.cā.
quia exponitur .i. realis. cōiuncto. vſic. locus ō quo
contendiꝶ. ⁊ concludit ꝙ pōt conueniri in loco vbi
ſita eſt res ⁊ in loco domicilij de quo dixi ſuperius
Secūdo caſu quādo agiꝶ actiōe ꝑſonali poteſt du
bitari. ⁊ tex. iſte facit ꝙ poſſit quia indiſtincte dicit
vbi eſt locus de quo contenditur. ſed ipſe credit cō
trarium verius. quia ex natura actionis propoſite
non poteſt quis precise cogi ad rē ſed liberatur dā
do extimationem vt.l.ſtipulationes non diuiduꝶ
§.celſus.ff.de verbo.ob. ⁊ ratio eſt quia actio ꝑſo-
nalis concernit principaliter ꝑſonā lʒ ſecundario rē
vn̄ locus ꝑſone debet cōſiderari nō res que petiꝶ. ⁊
allegat qō notat Jo.an. in.c.paſtoralis.de priuile.
vbi in interpoſitione decreti nō inſpiciꝶ locus rei q̄
alienaꝶ ſed locus alienantis. allegat etiaʒ.l. magis
puto.§.illud.ff.de rebus eoꝝ. vbi idem dꝛ̄ ī minore
alienante rem quā habet in aliena prouincia. alle-
gat quod notaꝶ in.l.nō ſolū.§.teſtō.ff.de excu.tut.

⁊ in ratione ſui quod habetur in.c.romana.§.contrahentes.de foro competen.li.vi.vbi ratione contractus conuenitur in aliena dioceſi.⁊ propter eius contumaciam poteſt fieri immiſſio in rem quam poſtulat ſibi.ergo ſi ibi non contraxit ratione rei tantummodo in obligatione deducte conueniri non poteſt.Sola enim poſſeſſio non conſtituit domicilium ſiue forum.l.libertus.§.ſola ratio.ff.ad munici.ſed dices aliud in reali vt hic. ipſe reſpondet quia contra rem agitur ⁊ ſuper ea principaliter fundatur iuriſdictio.quia dico dominium ad me ſpectare ita ꝙ propter ea que poſſidet non eſt idem quod eſt in obligatione perſonali que non ſequitur fundum.l..i.§.ſi heres.ff.ad trebellia. allegat quod notat Innocentius in.c.poſtulaſti.infra eodem. ¶ Tertio caſu cum agitur actione in rem ſcriptam.Idez dicit ꝙ in reali actione.c.ex parte. infra eodem. et ad materiam huius.c.allegat quod notat Joãnes and.in.c.ſtatutum.§.cum vero. in glo. olim dicebamus.de reſcriptis li.vi.⁊ ita reſidet hic domin⁹ Petrus.Tu de hoc vide Bartolum in.l.fi.C.vbi ĩ rem actĩ.⁊ quod habetur in.l.quod legatum..ff.de iudic.⁊ glo.in.l. forma.§. ſi vero quis.ff. de cenſi.Facit quod voluit idem Bartolus in dicto §.ſi quis vero.vbi querit vtrum pro fundo qui eſt in hac ciuitate poſſum conuenire forenſem hic. Et diſtinguit ꝙ aut ago actione reali.⁊ poſſum euz cõuenire hic.l.i.in fi.C.vbi in rem actio.Aut volo agere actione mixta ⁊ poſſum.l.i.⁊.ij.C. vbi de here. agi.oportet.Aut volo agere actione mere perſonali ⁊ non poſſum.allegat in argumentum dictã.l. libertus.§. ſola.ff. ad municip. Mirandum eſt ꝙ dominus Petrus non allegauerit illam glo. et Bartolum.⁊ hanc partez tenuit dominus Abbas in.c.fi.infra eodem.Et adduco quod pulchre voluit Lodouicus romanus in conſilijs ſuis conſilio cccv.incipiẽte Franciſcus! de quo queritur. vbi cõſuluit ꝙ non poteſt quis conueniri actione perſonali in loco vbi res conſtitute ſunt niſi conuentus habeat ibi domicilium allegat glo.in dicto.§. ſi vero quis.Et adduco quod pulchre voluit Angelus in l.i.§.ſi heres.ff.ad trebelli. vbi dixit ſtatuto caueatur ꝙ inſtrumentum guarentigie habeat paratam executionem ⁊ creditor petit executionẽ prefati inſtrumenti contra tertios poſſeſſores dicit ꝙ fatue agit quia debet agere ypothecaria quia perſonalis obligatio non ſequitur rem dicta.l.i.§. ſi heres. inſtitu.de actio.§.item ſeruiana. ¶ Ultimo queritur vtrum prelatus ratione rei ſite poſſit excõmunicare contumacem. Uincentius videtur velle ꝙ non. ponit exemplum Bononienſis conuenitur actione reali pro re ſita Mutine.⁊ iſte Bononiẽſis non cõparet coram iudice Mutinenſi tenet Uincenti⁹ ꝙ non poteſt Mutine excõicari ſed bene poſſet ratione contumacie mitti actor in poſſeſſionez illius rei que petitur Mutine.quia non habet iuriſdictionez in perſona ſed in re. Facit.c.romana.§.contrahentes.de fo.compe.li.vi.Sed ſi iſte contumax infert violentiam in re illi qui miſſus eſt in poſſeſſionem tunc ratione delicti cõmiſſi in loco poteſt eum excõmunicare.facit quod habetur in.c.fi.ĩ.eo. ⁊ ibi per ſcribentes. Si quid boni diximus circa iſtud.c.deus hec otia nobis fecit cui gloria ſit ⁊ imperiũ.dñs Andreas Barbatia.

Si quis contra clericũ.

Famoſa eſt hec decretalis quotidiana ⁊ hoc intendit. Coram epiſcopo ſuo cõueniendus eſt clericus qui ſi recuſat᷑ dabit delegatum partibus non ſuſpectũ hoc dicat ſm dñm Anto.⁊ dñm Cardi.Uel ſic ſm Petrum de ancha.Coram epiſcopo ſuo conueniendus eſt clericus qui ſi recuſatur dabit delegatuz partibus nõ ſuſpectum cuius ſententiam exequetur. ¶ Et diuiditur in duo.quia primo prouidet reo.Secũdo prouidet actori.Et hoc dupliciter. primo circa delegationem.Secundo circa executionem.Uel ſecundũ alium intellectum.primo prouidet quãdo iudex delegatus vt ſuſpectus recuſat᷑ a reo.Secundo quando delegatus in locum recuſati recuſetur ab actore Tertio prouidet circa executionem. ¶ Sed domi. Abbas hic refert ſe alias repetijſſe multum ſolenniter iſtud.c.primo expediendo materiam intrinſecam huius.c.que ſecundum quod infra apparebit verſatur circa tria videlicet circa modum ⁊ officiũ recuſationis proponende tam contra ordinariuz ꝙ̃ ꝯ delegatũ.Secundo circa appellationem recuſati a delegato interponendam. Tertio circa executionem ſententie late a delegato inferioris a principe. ¶ Secundo principaliter examinauit materiaz extrinſecaz que tendit ad declarationem principij huius.c.cum hic generaliter dicat clericum debere conueniri coram ſuo epiſcopo.⁊ tamẽ in multis caſibus clericus põt conueniri coram inferiore vt no. in.c.quanto.⁊ in.c.ab eccleſiaꝝ.de offi.ordi.vt coram prelato eccleſie collegiate ⁊ monachus coram ſuo abbate.⁊ interſerit poteſtatem iſtoꝝ prelatoruz inferiorum.tam circa perſonas clericorum ꝙ̃ circa beneficia ipſoꝝ maxime tangendo materiam monacorum coram quo iudice ſint cõueniendi ſiue agat᷑ ciuiliter ſiue criminalr̃.⁊ de proceſſu ꝯ eos fiendo ꝑ modũ inqſitionis ⁊ de loco in quo ius reddit᷑.⁊ hec materia nõ tractat᷑ hic ꝑ doc.ſm eũ. nec alibi ĩ vno ⁊ codẽ loco ſed in diuerſis locis ſparſio difficultatẽ nõ modicã ingerit iuxta illud qꝺ hẽ in prohemio Grego.ſed in lectu.hui⁹.c.dicit ꝙ nõ explicabit hãc materiã ſed explicabit in.c.cũ ꝯtingat.j.e. vbi cadit.refert ſe tñ dictuꝝ ea que melius faciunt ad intellectũ hui⁹.c.⁊ glo.⁊ refert cõe ſummarium doctoꝝ ſupius relatũ.Ipſe aũt dicit ſe alr̃ ſummare cõſiderata poti⁹ mẽte ꝙ̃ cortice verboꝝ. ¶ Eps ſi recuſatione ꝯ eũ propoſita ad arbitros venire nõ vult põt etiã ptiũ nõ reqſito cõſenſu cãm principalem alicui nõ ſuſpecto cõmittere cui⁹ ſnĩaz executioni mãdabit.h.d.vel alr̃ ⁊ ſic ſm alium intellectũ Eps vt ſuſpect⁹ recuſat⁹ de cui⁹ ſuſpitione notorie cõſtat põt dare delegatũ ptib⁹ nõ ſuſpectũ cui⁹ ſnĩam poterit ꝑ ſe executioni mãdare.h.d. Et põt duplr̃ diuidi ſm varios intellect⁹ vt iã ſupi⁹ facta fuit diuiſio.ita hic reſider do.Abb. ¶ Sz ĩ repetiſua plena ⁊ elegãti hui⁹.c. dicit ꝙ duplex materia annecti põt ĩtrinſeca ⁊ extrĩſeca ⁊ vtraqz ẽ difficil̃. Prio ẽ ĩtrinſeca ⁊ vſat᷑ circa tria vt ſupi⁹ dixit.et dicit ⁊ ſummat ita vt dixit hic in lectura. ¶ Mirũ eſt pro certo ꝙ illud quod dixerit ſemel do. Abb. in repetitione.illud idem affirmauerit in lectura.et idem videtur feciſſe Barto.Illud enim quod ſemel dixit in vno loco vrdet᷑ in omnibus alijs locis

ꝛ etiam in cõſilijs repetijſſe. ꝛ licet allegate ſint alique contrarietates in quibus Bartolus videt̃ aduerſari ſibi met. tamẽ ſi ſubtiliter ponderentur nõ videretur ſibi contrarius. Idem fecit Lodouicus romanus illud quod ſemel dixit in ſuis reportatis ꝛ commentis. Illud idem etiaꝫ formaliter dixit in ſuis conſilijs non enim reperitur varius. Et audiui ꝙ ſi ſemel veniſſet ad palatium ad allegandum in aliqua cauſa afferrebat in medium illud qđ ſciebat circa illũ paſſum poſtea ſi mille vicibus redijſſet ad allegandum in eodem paſſu ſemper repetebat illud qđ ſemel dixerat. Nõ tamen ſic fecit Bal. nam pp̃ pinguedinẽ ingenij habuit enim ingenium pingue ꝛ volatile ꝛ propter excellentiam ingenij variauit ut uideri poteſt in ſuis lecturis ſemper noua motiua inueniendo mirum tamẽ ẽ ꝙ longinquitas ſtudij ꝛ labor prolixior nõ pariat aliquid noui iuxta illud ſcribimus indocti doctiqꝫ poemata paſſim. ꝛ refert Ieronymus in prologo biblie ꝛ dicebat propheta inſignis iunior fui ꝛ ſenui ꝛ apoſtolus dicere ſolebat cum erã paruulus loquebar ut paruulus. ¶ Tu pondera q: iſtud primum ſummarium et cõmune doctorum licet ſit in ſe verum non tamen exuiſcerat totam decretalem. ¶ Pondera etiam quia ſecundũ ſummarium datum hic per dominum Abbateꝫ ad iſtum tex. videtur diuinare q: nulla mentio ſit hic de arbitris. quo ergo ſpiritu ductus Abbas dicit ſi ad arbitros venire non vult. quinimo plus dico ꝙ iſte tex. nõ fundat ſe ſuper voluntate epiſcopi immo loquitur imperatiue ꝛ neceſſitatiue vt apparet ibi deputetur ergo velit nolit deputabit exequutorem. c. ꝙ precipitur. xiiij. queſtione. i. ergo non procedit ſummariuꝫ domini Abbatiſ. ¶ Pondera etiam ſubtilius tex. in. c. cum ſpeciali. de appellatio. in ver. ſtatuimus ꝙ eſt verbum iuris noui introductorium pro quo vide que dixi in. c. decernimus. ſupra. titu. i. Si ergo poſt iſtam decretalem fuit introductum ius nouum vt eligantur arbitri ergo ſe quitur ꝙ ſm̃ iſta tempora in caſu iſto non eligebantur arbitri ſed ep̃us recuſatus dabat delegatum vt facilior eſſet litiuꝫ finis ꝛ ſic diuinat ſũmariũ iſtud. ¶ Pondera ẽt quo ad tertiũ ſũmariũ. q: eodẽ mõ diuinat ꝙ exceptio recuſationis hic erat notoria nec ẽt probat̃ ꝙ ſm̃ hec tempora erat neceſſe eligere arbitros ad cognoſcendũ cãm ſuſpitionis. cũ. d. c. cuꝫ ſpãli. apponat nouũ ius. ꝛ per hũc moduꝫ minus videtur deuiare iſte tex. a iure ciuili. de quo in. l. apertiſſimi. C. de iudi. ꝛ ideo primuꝫ ſũmariuꝫ cõmune videtur verius. ꝛ vt congruat toti decretali ſumma ſic. Clericus conueniri debet coram ſuo epiſcopo q̃ ſi recuſetur dabit delegatum non ſuſpectum cuius ſententiã ipſe mandabit executioni hoc dicit. ¶ Nota ibi ep̃m adeat argu. ꝙ ſolus epiſcopus eſt iudex ordinarius generalis totius dioceſis reſpectu clericorũ ꝛ ad eum ſolum recurritur. vide que dixi in. c. i. ſupra eod. ꝛ quod habetur in. c. i. ꝛ in. c. quanto. ꝛ in. c. cum ab eccleſiarum. de officio ordina. dic t tamen hic dominus Abbas ꝙ legati deputati per ſedem apoſtolicam dicuntur habere ordinariam eccleſiaſticam iuriſdictionem. c. ij. de officio lega. lib. vj. ſed ſolum poteſtas eſt ertraordinaria ꝛ ſuperindicta ꝛ vt preiudicans iuriſdictioni epiſcoporum reſtringenda eſt ſed iuriſdictio epiſcoporum vt naturalis ꝛ fauorabilis eſt ampliãda. c. ij. de officio ordina. in glo. que vult ꝙ poteſtas legatorum eſt extraordinaria quia debet exponi ideſt extraordinario mõ inducta nã ptãs eoꝝ ĩ vitate ẽ ordinaria. ut ĩ d. c. ij. ¶ Sꝫ unũ pondera ꝙ in hoc tex. ẽ nouiſſimũ. nam dicitur hic adeat epiſcopũ ꝙ ſi fuerit recuſatus ꝛc. Nam glo. ꝛ doctores multum dubitarunt ĩ l. ſi conuenerit. ff. de iuriſdictione. o. iudi. inquantũ ibi tex. dicit peniteat anteꝙ̃ iudex adeatur. vtruꝫ dicatur adiri iudex per citationem an per conteſtationem de quo dixi in. c. i. ſ. titu. i. Reuera hic eſt caſus ꝙ iudex dicitur adiri ante litem conteſta. ꝙ apparet quia dicit ſi poſtꝙ̃ fuerit aditus epiſcopus recuſetur ꝛ certuꝫ ẽ ꝙ recuſatio iudicis fit ante litem cõteſtatam cum ſit exceptio dilatoria. c. inter mona. de re. iudi. ꝛ per iſtum tex. poſita eſt modo ſecuris ad arborem dubitationis doctorum ad. d. l. ſi conuenerit tene menti. quia maioribus noſtris non fuit reuelatũ. ¶ Nota ꝙ actor ſequitur forum rei ꝛ ad hoc quottidie allegatur iſte tex. c. ſi clericus laicum. ꝛ. c. cum ſit generale. cum ſimili. ibi allegatis. ĩ. eo. quam regulam limitat hic domin' Abbas quando de aliqua re principaliter contenditur. ſecus ſi agatur ſuper aliqua exceptione vt quia reus originarius anteꝙ̃ conueniatur vult ſuper exceptione agere ꝙ aliquãdo poteſt. allegat notata in. l. ſi contendat. ff. de fideiuſſ. ꝛ in. c. i. de iuſiur. hoc enim caſu agendũ ẽ coram iudice coram quo ageretur ſi ipſe reus conueniretur quia attendi debet origo cauſe naturalis ꝛ nõ ꝙ̃ accidentaliter contingit quia cauſa naturalis vincit accidentalem. l. qui habet. ff. de tutel. c. requiſiſti. de teſta. vnde licet fideiuſſor habeat exceptionẽ vt non conueniat̃ in totum ſed vt fiat diuiſio inter alios fideiuſſores vt quilibet teneatur pro parte ſua ſi ſunt omnes ſoluendo. inſtitu. de fideiuſſ. §. ſi plures tamen vnus ex fideiuſſoribus ſi vult poteſt anteꝙ̃ conueniatur implorare iudicis officium vt fiat illa diuiſio ꝛ pro reliqua parte imponatur ſilentium creditori de quo dicit eſſe glo. in. d. l. ſi contendat. ſꝫ clarior eſt glo. ſecundum eũ in. l. aurelius. §. centum. ff. de liber. lega. que ſentit ꝙ tutus exceptione poteſt agere anteꝙ̃ conueniatur implorando iudicis officium vt ſilentiuꝫ imponatur actori ſicut in negatoria que datur poſſeſſori. vt in. l. ſi forte. ff. ſi ſeruitus vẽdice. ꝛ nota. in. c. examinata. ſ. titu. i. ꝛ in. c. cum eccleſia ſutrina. de cã poſſ. ꝛ proprie ꝛ hoc putat procedere quando moleſtatur de facto vel veriſimiliter timet moleſtari. argu. l. diffamari. C. de ingenu. manumiſſ. c. cuꝫ querẽte. de offi. ordi. ꝯiuncto. tit. C. vt nemo inuitus. ꝛ allegat Barto. in. l. ſi finita. §. eleganter. ff. de dam. infec. ꝛ ad hoc redduci debet qđ habetur in. c. ſinautẽ. de reſcrip. ꝛ per Innocen. i. c. cum dilecti. ꝛ in. c. dudũ. el. ij. de elec. ꝛ quod voluit Bar. in. l. ſi ſocietatẽ. §. arbitroꝝ. ff. pro ſocio. ꝛ qđ voluit Federic. de ſenis conſilio. ccxx. in examinatione teſtiũ quando recipiunt̃ ad perpetuam rei memoriam. vt in terminis. c. albericus. ꝛ. c. ſignificauit de teſtibus. ꝛ hec executio fiet coram iudice ipſi' rei coram quo queſtio principalis ventilaret̃. Et refert Lapum Abbatem dicere circa eum q̃ iurauit ſoluere vſuras extraneos poſſe petere a iudice ſuo abſolutionẽ a iuramẽto. tũ q: nihil petit ab aduerſario. tũ q: originalr̃ ẽ re'. ꝛ hec putat vera ĩ exceptiõe proprie dicta q̃ tm̃ competit ſtimulato ſeu ſtimulando. ſecus putat in exceptione improprie dicta q̃ cõpetit etiam

non ſtimulando. ⁊ hoc ratione publici intereſſe vt ē
videre in exceptione que opponitur contra electum
confirmandum vel contra electum confirmatum cō
ſecrandum hec eniꝫ exceptio impropꝛie dicta com-
petit anteꝙ̄ in iudicio agatur ſeu aliquid petatur a
reo contra quem dirigitur ſtimulus actionis. ⁊ ſa-
tis ſit ꝙ actio ſit in potētia. vt deduci poſſit ad ac-
tum. ⁊ appellatur hec exceptio intentionis. quia li-
cet electus non petat confirmationē vel ꝯſecrationē
habet tamen intentionem vel hr̄e dꝫ ipſam petendi
vt not. Inno. in. c. ſuper eo. ⁊ in. c. cū dilecti. de elec.
hec enim exceptio impropꝛie dicta non excutiē co-
ram iudice rei ideſt excipientis quia coꝛam ſuo iudi
ce non ē diſcutienda aliqua queſtio pꝛincipalis. ſꝫ po
tius coꝛam iudice ipſius electi quia iſta ē queſtio pꝛi
cipalis ꝺ per ſe nec expectat aliud iudiciū. ad hoc fa
cit. c. fi. de elec. lib. vj. ⁊ hec dicit do. Abbas foꝛe val
de notanda ⁊ per ea limitari multipliciter regulaꝫ il
lam actoꝛ ſequitur foꝛum rei ita hic dixit do. Abb.
tam in lectura ꝙ̄ repetitione pingue ē per iouē nota
bile iſtud ⁊ demōſtrauit vltimum poſſe. Ego admi
roꝛ vehementer ꝙ nō allegauerit do. Anto. in cōmē
to. c. ſi clericus laicum in fi. verbis infra eo. vbi om
nia hec dicta fere ipſe habuit. Et adduco eundē do
minum Abba. in. c. i. de iuiur. de reſtitu. ſpolia. c. ex
parte. ⁊ in rubꝛ. īfra ꝺ except. Et adduco ego Bar.
in. l. cum hij. §. tranſactione. ff. de tranſac. vbi dicit
ſe allegaſſe ſemel in cōtigētia facti illum tex. ad que
ſtio. Reus vult petere teſtes examinari ad perpetuā
rei memoꝛiam coꝛam quo iudice fiet iſta examina-
tio decidit coꝛam eo coꝛam quo cauſa vētilareē ar-
gumen. illiꝰ. l. ⁊. l. ij. C. ꝺ vſur. pup. ⁊. l. i. C. vbi ⁊ apō
quem. quod Angel. in. d. §. tranſactione. limitauit ni
ſi ex cauſa recurrereē coꝛā alio iudice ponit exēplum
in quodā peruſino percuſſo in guerra dn̄i paduani
qui fecerat teſtamētū verbo heres ſuus petebat te-
ſtes examinari ad perpetuam memoꝛiam pꝛopter pe
riculū illoꝝ teſtium qui ⁊ armigeri erant ꝯſuluit il-
los examinandos coꝛam iudice paduano. ⁊ dicit ſe
allegaſſe caſum in. l. quotiēs. C. ꝺ naufra. lib. xj. Et
inquantū do. Abb. allegauit illas duas glo. ſingu-
vꝫ in. l. ſi contendat. ⁊ in. d. l. aureliꝰ. §. centū. Ego n̄
examino modo vtrum ille glo. dicant verum. ſꝫ pro
illis glo. ego allego caſum ī. l. iij. C. de ceſſ. bo. vbi ē
tex. valde ſingu. quē tex. ponderauit ibi Barto. pro
illis glo. ⁊ cum illis glo. tranſiuit domi. meus Ioan
nes de imola in. c. ſignificauit. de teſti. ⁊ in. c. ſinautē
de except. ⁊ cū illis glo. tranſiuit Bal. in. l. iij. C. vt
lit. pend. ⁊ in. l. diffamari. C. de inge. manu. ⁊ in. l. i. §
ꝯtrarium. ff. de contra. tut. act. ⁊ ī. l. iij. C. de ceſ. bo.
⁊ Angel. in. d. l. ſi contēdat. ⁊ in. l. ſi inter. ff. de pac.
⁊ in. d. l. iij. C. de ceſ. bo. ⁊ do. Anto. in. c. ſinautē de
except. Sed Saly. in. d. l. iij. C. de ceſ. bo. moꝛdet
illas glo. ⁊ aliquid dixit contra eas quod attribuit
ſibi tacito auctoꝛe domi. meus Io. de imol. in. d. l. ſi
contendat. vbi dicit illas glo. non eſſe veras ⁊ cōmu
nem opinionem non dicere verū. Ego autem duriſ-
ſime argui contra illas glo. ⁊ ad oculum demonſtra
ui non dicere verum ⁊ multa nouiſſima ego adduxi
in cōmento. d. c. ſinautem. de reſcrip. videte ergo ibi
⁊ de materia habeē in. d. c. cum ſit generale. infra eo
dem. ⁊ in. l. iuriſ. oꝛdineꝫ. C. de iu. o. iudi. Nota ibi
fuerit recuſatus ꝙ iudex oꝛdinarius recuſatur vt ſu
ſpectus. c. cum ſpeciali. īfra de appel. iij. q. v. c. quia

ſuſpecti. l. aptiſſimi. C. ꝺ iu. l. qꝛ poterat. ff. ad treb.
l. i. C. ſi quacunqꝫ pꝛedi. pot. Et idem recuſatur iu
dex delegatus. c. ſuſpitionis. de offi. delega. c. iudex
eodem titu. lib. vj. quīmo concilium recuſatur vt ſu
ſpectum. c. ſuſpecti. iij. q. v. vide que late dixi in cō-
mento. c. i. ſupꝛa de iudi. ¶ Nota ibi exequutoꝛ
deputetur pꝛo certo mihi videtur hoc foꝛe mirabile
ꝙ eo ipſo ꝙ oꝛdinarius ē recuſatus ut ſuſpectus de
beat conſtituere delegatum in locuꝫ ſui nec aliter co
gnoſcitur ſuper cauſa ſuſpitionis ſicut habetur ī. d.
c. cum ſpāle. quod dictum non placuit hic glo. no-
ſtre. dicit enim iſtum tex. intelligendum ſm̄ diſpo-
ſitionem illius. c. cum ſpāli. que reſponſio mihi nō vi
detur vera. non enim potuit a ſe in futurum pꝛophe
tizari nam ſoli deo congruit pꝛeſcire futura. ſꝫ Gof
fredus hic dixit ꝙ non erat queſtio an eſſet ſuſpe-
ctus quia ſuſpitio erat certa ⁊ iſta videtur eē diui-
natio quedam ad iſtum tex. niſi dicamus ꝙ recuſās
pꝛobauit cauſam recuſationis. argumen. eius quod
dixit gl. in. l. i. ff. ſi quad. pa. fe. di. que ſupplet ad il
lum tex. ⁊ pꝛobetur ſed eodem modo videtur diui-
natio ad iſtum tex. ideo potiꝰ videtur dicēdum ꝙ pa
pa hic habuit cōſiderationem ad iura ciuilia quibꝰ
cauetur ſufficere allegare iudicē ſuſpectum. vt in. d
l. apertiſſimi. ⁊ in hoc non diſcrepat ius canonicum
a iure ciuili quando iudex oꝛdinarius recuſatur vt
ſuſpectus ſed in hoc diſcrepat quia de iure canoni-
co epiſcopus recuſatus deputat alium iudicē par
tibus non ſuſpectum vt hic ſed de iure ciuili datur
ſibi adiunctus. vt notatur in. d. l. apertiſſimi cuꝫ ſua
auct. ⁊ pꝛocedit hoc ſecūdum tempoꝛa iſta ſed ho-
die dicendum eſt. vt habetur in. d. c. cum ſpāli. Et
licet iſta inueſtigatio videatur ab omni doctrina do
centium deuiare nihilominus habet iuris ſapoꝛē et
congruit huic lr̄e. ¶ Nota ibi executoꝛ deputetur
ꝙ oꝛdinarius recuſatus deputat executoꝛem ad co-
gnoſcendum de cauſa. Sed pondera quia iſte tex.
loquitur de exoꝛdio litis quia dicit adeat epiſco-
pum qui ſi recuſatus fuerit ſuſpectus conſtituat exe
cutoꝛem ⁊ ſic adhuc non fuerat cognitum de cauſa
male. ergo dicit hic deputetur exequutoꝛ. nam exe-
quutoꝛ dicitur ille qui datus eſt poſtꝙ̄ fuit de cau-
ſa cognitum diſcuſſum. vt habetur in. l. et ſi non
cognitio. C. ſi contra ius. vel vti. publi. ⁊ in. l. ab exe
quutoꝛē. ff. de appel. ⁊ in. c. de cetero de re iudi. ⁊ in
l. exequutoꝛe. ⁊ ibi meliꝰ ꝙ̄ alibi. C. de exe. rei iudi.
Sed glo. hic ⁊ doct. vno oꝛe exponunt tex. exequu-
toꝛem ideſt iudicem delegatum quia appellatiōe exe
quutoꝛis venit iudex delegatus. c. ſciſcitatus es ſu
pꝛa de reſcriptis. eſt enim pꝛincipaliter cognitoꝛ ſe-
cundo exequutoꝛ inquantum exequitur ad fineꝫ re
dendi ius ⁊ tribuendi vnicuiqꝫ quod ſuum eſt. vn-
de ⁊ exequutoꝛ datus ad beneficia eſt delegatuſ. vt
notatur in. c. tibi qui de reſcriptis lib. vj. ⁊ in. c. ſu-
per gratia. de officio delega. lib. vj. ſicut dicimus ꝙ
ius eſt exequutio iuſticie. vt not. glo. in. d. l. iuſticia.
ff. de iuſti. ⁊ iur. pꝛopꝛie tamen exequutoꝛ dicitur il-
le qui habet exequi ſententiam ab alio latam. vt in
d. l. exequutoꝛem. ⁊. c. paſtoꝛalis. §. pꝛeterea. de offi.
delega. ⁊. d. c. de cetero. ⁊ pꝛopter hoc putat domi-
nus Abbas hic ꝙ in ſtatutis vbi verba ſtricte intel
ligenda ſunt. vt in. c. in noſtra de iuriur. ⁊ in. l. qꝫ qd
aſtringende. ff. de verbo. obli. appellatiōe exequuto-
ris non venit delegatus. nec alius iudex qui habet